

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2020

1113/2020

Valtion talousarvio vuodelle 2021

TULOARVIOT

Osasto 11

euroa

11. VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT	44 870 626 000
01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot	13 802 000 000
01. Ansio- ja pääomatuloverot	9 712 000 000
02. Yhteisövero	3 213 000 000
03. Korkotulojen lähdevero	31 000 000
04. Perintö- ja lahjaverot	846 000 000
04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut	21 235 700 000
01. Arvonlisävero	20 209 000 000
02. Eräistä vakuutusmaksuista suoritettava vero	829 000 000
03. Apteekkivero	197 700 000
08. Valmisteverot	6 880 000 000
01. Tupakkaverot	1 132 000 000
04. Alkoholi- ja tupakkaverot	1 393 000 000
05. Virvoitusjuomaverot	182 000 000
07. Energiaverot	4 158 000 000
08. Eräiden juomapakkausten valmisteverot	15 000 000
10. Muut verot	2 816 700 000
03. Autovero	795 000 000

HE 146/2020 vp
HE 227/2020 vp
VaVM 36/2020 vp
EK 53/2020 vp

05. Varainsiirtovero	780 000 000
06. Arpajaisvero	90 700 000
07. Ajoneuvovero	1 143 000 000
08. Jätevero	8 000 000
19. Muut veronluonteiset tulot	136 226 000
04. Eräät viestinnän maksut	43 181 000
05. Eräät liikenteen maksut	24 503 000
06. Väylämaksut	48 100 000
09. Muut verotulot	10 455 000
10. Sähkö- ja maakaasuverkkomaksut ja Perämeren tuulivoima-alueella perittävä tuulivoimamaksu	4 040 000
11. Rahoitusvakausviraston hallintomaksut	3 397 000
12. Säteilytoimintaverot	2 550 000
Osasto 12	
12. SEKALAISET TULOT	5 769 097 000
23. Valtioneuvoston kanslia	50 000
99. Valtioneuvoston kanslian muut tulot	50 000
24. Ulkoministeriön hallinnonala	21 801 000
20. Tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjen vuokratulot	987 000
99. Ulkoministeriön hallinnonalan tulot	20 814 000
25. Oikeusministeriön hallinnonala	150 651 000
10. Tuomioistuintulot	44 900 000
15. Yleisen edunvalvonnan tulot	29 000 000
20. Ulosottomaksut	74 000 000
21. Korot ulosoton säilytettävänä olevista varoista	1 000
99. Oikeusministeriön hallinnonalan muut tulot	2 750 000
26. Sisäministeriön hallinnonala	30 764 000
98. EU:lta saatavat tulot	28 814 000
99. Sisäministeriön hallinnonalan muut tulot	1 950 000
27. Puolustusministeriön hallinnonala	3 031 000
20. Tulot irtaimen omaisuuden myynnistä ja rojaltimaksuista	18 000
99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot	3 013 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	2 479 705 000
11. Kuntien osuudet verotuskustannuksista	131 128 000
12. Kansaneläkelaitoksen osuus verotuskustannuksista	25 234 000
13. Evankelis-luterilaisten seurakuntien osuudet verotuskustannuksista	14 419 000
20. Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskuksen eräät tulot	11 440 000

50. Siirto valtion eläkerahastosta	1 944 443 000
51. Muiden eläkelaitosten puolesta maksettujen eläkemenojen hyvitykset	275 546 000
52. Vakuutusmaksuja vastaavat maksut	18 095 000
60. Työturvallisuusmaksu	900 000
92. Euroopan unionin perinteisten omien varojen kantopalkkiot	42 000 000
93. Euroopan unionilta saatavat tulot matkamenojen korvaamiseen	2 500 000
99. Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut tulot	14 000 000
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	438 700 000
70. Opintotukitoiminnan tulot	20 000 000
88. Opetus- ja kulttuuriministeriön osuus rahapelitoiminnan tuotoista ..	414 700 000
99. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan muut tulot	4 000 000
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	986 083 000
01. EU:n maataloustukirahastosta saatavat tulot	536 970 000
02. Maaseudun kehittämiseen saatavat tulot EU:lta	370 000 000
03. Elinkeinokalatalouden kehittämiseen saatavat tulot EU:lta	15 000 000
04. EU:lta saatavat muut tulot	340 000
20. Maa- ja metsätalousministeriön osuus rahapelitoiminnan tuotosta ..	29 600 000
40. Vesioikeudelliset kalatalousmaksut	3 300 000
41. Tenojoen kalastuslupamaksut	620 000
42. Hirvieläinten metsästysmaksut	5 600 000
44. Kalastonhoitomaksut	8 900 000
45. Riistanhoitomaksut	11 753 000
99. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut tulot	4 000 000
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	53 392 000
10. Hallinnonalan virastojen tulot	52 542 000
99. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut tulot	850 000
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	546 320 000
20. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tulot	2 650 000
31. Palkkaturvamaksujen palautukset	31 770 000
50. EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja muista koheesipolitiikan rahoitusta saatavat tulot	200 000 000
99. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot	311 900 000
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	601 950 000
02. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tulot	1 600 000
03. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tulot	100 000
90. Sosiaali- ja terveysministeriön osuus rahapelitoiminnan tuotosta ...	433 000 000
98. Valtionapujen palautukset	163 200 000
99. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan muut tulot	4 050 000
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	3 650 000
10. Korvaukset ympäristövahinkojen torjuntatoimista	150 000

20. Siirto Valtion asuntorahastosta	2 500 000
99. Ympäristöministeriön hallinnonalan muut tulot	1 000 000
39. Muut sekalaiset tulot	453 000 000
01. Sakkotulot ja tulot hallinnollisista maksuseuraamuksista	167 000 000
02. Verotukseen liittyvät korkotulot	79 000 000
04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	200 000 000
10. Muut sekalaiset tulot	7 000 000

Osasto 13

13. KORKOTULOT, OSAKKEIDEN MYYNTITULOT JA VOITON TULOUTUKSET	2 719 666 000
01. Korkotulot	47 241 000
04. Korot valtion lainoista liikelaitoksille	3 700 000
05. Korot muista lainoista	23 111 000
07. Korot talletuksista	100 000
09. Muiden eläkelaitosten puolesta maksettujen eläkemenojen ja valtion muille eläkelaitoksille maksamien ennakoiden korkotulot	20 330 000
03. Osinkotulot ja osakkeiden myyntitulot	2 417 425 000
01. Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden myyntitulot	2 417 425 000
04. Osuus valtion rahalaitosten voitosta	100 000 000
01. Osuus Suomen Pankin voitosta	100 000 000
05. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset	155 000 000
01. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset	155 000 000

Osasto 15

15. LAINAT	11 885 864 000
01. Valtiolle takaisin maksettavat lainat	143 146 000
02. Takaisinmaksut valtion lainoista liikelaitoksille	18 300 000
04. Muiden lainojen lyhennykset	124 846 000
03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta	11 742 718 000
01. Nettolainanotto ja velanhallinta	11 742 718 000

Tuloarvioiden kokonaismäärä:**65 245 253 000**

MÄÄRÄRAHAT**Päälukka 21**

euroa

21. EDUSKUNTA	128 555 000
01. Kansanedustajat	22 222 000
01. Kansanedustajien toimintamenot (arviomääräraha)	22 222 000
10. Eduskunnan kanslia	73 191 000
01. Eduskunnan kanslian toimintamenot (arviomääräraha)	58 001 000
29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	6 000 000
51. Avustajatuki eduskuntaryhmille (arviomääräraha)	5 190 000
70. Tietohallinnon laitehankinnat ja kehittämishankkeet (siirtomääräraha 3 v)	4 000 000
20. Eduskunnan oikeusasiamies	7 517 000
01. Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian toimintamenot (arviomääräraha)	7 517 000
30. Ulkopoliittinen instituutti	3 911 000
01. Ulkopoliittisen instituutin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	3 701 000
29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	210 000
40. Valtiontalouden tarkastusvirasto	17 204 000
01. Valtiontalouden tarkastusviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	16 554 000
29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	650 000
90. Eduskunnan muut menot	4 510 000
50. Eduskuntaryhmien ryhmäkanslioiden tukeminen (kiinteä määräraha)	4 510 000

Päälukka 22

22. TASAVALLAN PRESIDENTTI	18 761 000
01. Tasavallan presidentti	126 000
01. Tasavallan presidentin palkkio (kiinteä määräraha)	126 000
02. Tasavallan presidentin kanslia	18 635 000
01. Tasavallan presidentin kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	8 585 000

02. Entisten tasavallan presidenttien menot (siirtomääräraha 2 v)	500 000
20. Vierailuista ja kokousmatkoista aiheutuvat menot (siirtomääräraha 2 v)	2 550 000
29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	2 000 000
75. Perusparannukset (siirtomääräraha 5 v)	5 000 000

Pääluokka 23

23. VALTIONEUVOSTON KANSLIA	576 317 000
01. Hallinto	178 850 000
01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	135 094 000
02. Ministereiden, heidän valtiosihteeriensä ja erityisavustajiensa palkkaukset (arviomääräraha)	11 473 000
03. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (siirtomääräraha 2 v)	990 000
22. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta (siirtomääräraha 3 v)	10 793 000
25. Terveet tilat 2028 (siirtomääräraha 3 v)	1 500 000
29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	19 000 000
10. Omistajaohjaus	355 700 000
88. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)	355 700 000
20. Poliittisen toiminnan avustaminen	35 635 000
50. Puoluetoiminnan tukeminen (kiinteä määräraha)	35 635 000
30. Oikeuskanslerinvirasto	3 812 000
01. Oikeuskanslerinviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	3 812 000
90. Muut menot	2 320 000
21. Kunniamerkit (arviomääräraha)	700 000
61. Jäsenmaksut ja maksuosuudet Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskukselle (siirtomääräraha 2 v)	1 620 000

Pääluokka 24

24. ULKOMINISTERIÖN HALLINNONALA	1 353 364 000
01. Ulkoasiainhallinto	282 371 000
01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	251 236 000
20. Tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjen menot (siirtomääräraha 3 v)	2 987 000
29. Ulkoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	13 648 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v)	14 500 000

10. Kriisinhallinta	73 665 000
20. Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (arviomääräraha)	53 080 000
21. Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (kiinteä määräraha)	17 585 000
22. Rauhanvälitys (kiinteä määräraha)	3 000 000
30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö	903 789 000
50. Valtionapu Teollisen yhteistyön rahasto Oy:lle	—
66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	761 059 000
67. Demokratia- ja oikeusvaltiotuki (siirtomääräraha 2 v)	3 000 000
88. Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) pääoman korottaminen (siirtomääräraha 3 v)	10 000 000
89. Kehitysyhteistyön finanssisijoitukset (siirtomääräraha 3 v)	129 730 000
90. Ulkoministeriön hallinnonalan muut menot	93 539 000
50. Eräät valtionavut (kiinteä määräraha)	1 641 000
51. Häädänalaisten avustaminen (arviomääräraha)	45 000
66. Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v)	86 653 000
68. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	4 400 000
87. Pääomasijoitus Instex S.A.S.:lle (siirtomääräraha 3 v)	300 000
95. Kurssivaihtelut (arviomääräraha)	500 000

Päälukka 25

25. OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	1 021 644 000
01. Ministeriö ja hallinto	141 613 000
01. Oikeusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	24 677 000
03. Oikeusministeriön yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	10 770 000
05. Oikeusrekisterikeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	8 535 000
20. Erityismenot (arviomääräraha)	12 013 000
21. Oikeusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)	2 620 000
29. Oikeusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	49 810 000
50. Avustukset (kiinteä määräraha)	14 188 000
51. Eräät valtion maksamat korvaukset (arviomääräraha)	19 000 000
10. Tuomioistuimet ja oikeusapu	464 803 000
01. Korkeimman oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	8 969 000
02. Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	13 624 000
03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	284 278 000

04. Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	81 947 000
50. Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset (arviomääräraha)	75 985 000
20. Maksuhäiriöt, ulosotto ja konkurssivalvonta	109 001 000
01. Ulosottolaitoksen ja konkurssivalvonnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	108 741 000
95. Ulosoton säilytettävänä olevien varojen korkomenot (arviomääräraha)	260 000
30. Syyttäjät	55 729 000
01. Syyttäjälaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	55 729 000
40. Rangaistusten täytäntöönpano	238 639 000
01. Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	233 939 000
74. Avolaitostyöt (siirtomääräraha 3 v)	4 700 000
50. Vaalimenot	11 859 000
20. Vaalimenot (arviomääräraha)	11 859 000

Pääluokka 26

26. SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA	1 577 005 000
01. Hallinto	166 793 000
01. Sisäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	16 215 000
04. Kriisinhallintakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2 194 000
20. Tietohallinnon yhteiset menot (siirtomääräraha 2 v)	1 594 000
24. EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan (siirtomääräraha 3 v)	13 159 000
25. Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta (siirtomääräraha 3 v)	5 500 000
26. EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan ohjelmakaudella 2021—2027 (siirtomääräraha 3 v)	6 840 000
29. Sisäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	120 000 000
50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 2 v)	331 000
66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja maksusuudet ulkomaille (arviomääräraha)	960 000
10. Poliisitoimi	851 522 000
01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	799 361 000
02. Suojelupoliisin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	44 553 000
20. Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot (siirtomääräraha 2 v)	7 608 000

20. Rajavartiolaitos	276 888 000
01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	271 888 000
70. Ilma- ja vartioalusten hankinta (siirtomääräraha 5 v)	5 000 000
30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta	80 577 000
01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	17 529 000
02. Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	60 048 000
20. Erityismenot (arviomääräraha)	3 000 000
40. Maahanmuutto	201 225 000
01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	67 198 000
21. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (siirtomääräraha 2 v)	104 614 000
22. Vapaaehtoinen paluu (siirtomääräraha 2 v)	2 570 000
63. Vastaanotto toiminnan asiakkaille maksettavat tuet (arviomääräraha)	26 843 000
Päälukko 27	
27. PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	4 880 751 000
01. Puolustuspolitiikka ja hallinto	584 831 000
01. Puolustusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	16 515 000
21. Puolustusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)	2 875 000
29. Puolustusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	565 441 000
10. Sotilaallinen maanpuolustus	4 237 181 000
01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	1 969 138 000
18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 5 v)	783 991 000
19. Monitoimihävittäjien hankinta (siirtomääräraha 5 v)	1 479 000 000
50. Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukeminen (kiinteä määräraha)	5 052 000
30. Sotilaallinen kriisinhallinta	58 739 000
20. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot (siirtomääräraha 2 v)	58 729 000
95. Kurssivaihtelut (arviomääräraha)	10 000

Pääluokka 28

28. VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	19 497 163 000
01. Hallinto	186 535 000
01. Valtiovarainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	33 544 000
20. Valtion kiinteistöstrategian toteuttaminen ja hallinnonalan omistajaohjaus (siirtomääräraha 2 v)	345 000
21. Valtiovarainministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)	3 306 000
25. Metallirahamenot (arviomääräraha)	890 000
29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	134 000 000
40. Valtionavustus rajanylityspaikkojen terveysturvallisuuden ylläpidosta aiheutuviin kustannuksiin Finavia Oyj:lle (siirtomääräraha 2 v)	3 000 000
66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v)	1 000 000
69. Suomen Pankin eräiden sijoitustuottojen siirto Kreikan valtiolle (siirtomääräraha 3 v)	10 450 000
10. Verotus ja tulli	662 690 000
01. Verohallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	432 688 000
02. Tullin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	186 252 000
03. Kansallisen tulorekisterin toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)	17 750 000
63. Takaisin maksetut verot (arviomääräraha)	3 000 000
95. Verotukseen liittyvät korkomenot (arviomääräraha)	15 000 000
97. Autoveron vientipalautus (arviomääräraha)	8 000 000
20. Palvelut valtioyhteisölle	53 044 000
01. Valtiokonttorin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	28 444 000
02. Keskitettyjen valuuttatilien kurssierot (arviomääräraha)	600 000
03. Huoltovarmuuspankin palvelumaksu (arviomääräraha)	1 500 000
07. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)	2 000 000
09. Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	5 000 000
10. Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskuksen investointimenot (siirtomääräraha 2 v)	15 000 000
11. Verkkomaksaminen (siirtomääräraha 2 v)	500 000
88. Senaatti-konsernin liikelaitokset	—
30. Tilastotoimi, taloudellinen tutkimus ja rekisterihallinto	112 776 000
01. Tilastokeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	50 932 000
02. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	3 850 000
03. Digi- ja väestötietoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v) ..	50 994 000

04. Sähköinen tunnistautumisen (arviomääräraha)	7 000 000
40. Valtion alue- ja paikallishallinto	64 772 000
01. Aluehallintoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	64 552 000
03. Alue- ja paikallishallinnon tukitoimet (siirtomääräraha 3 v)	220 000
50. Eläkkeet ja korvaukset	5 206 483 000
15. Eläkkeet (arviomääräraha)	4 869 142 000
16. Ylimääräiset eläkkeet ja muut eläkemenot (arviomääräraha)	3 925 000
50. Vahingonkorvaukset (arviomääräraha)	37 540 000
63. Muiden eläkelaitosten vastattavaksi kuuluvat eläkemenot (arviomääräraha)	275 546 000
95. Muiden eläkelaitosten valtion puolesta maksamien eläkemenojen ja valtiolle maksamien ennakoiden korkomenot (arviomääräraha)	20 330 000
60. Valtionhallinnon yhteiset henkilöstömenot	21 400 000
02. Erikseen budjetoidut henkilöstömenot (arviomääräraha)	2 500 000
10. Työturvallisuuden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)	900 000
12. Osaamisen kehittäminen (arviomääräraha)	18 000 000
70. Valtionhallinnon kehittäminen	59 342 000
01. Julkisen hallinnon ICT:n ohjaus ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	8 700 000
02. Valtion talous-, henkilöstö- ja toimitilahallinnon tietojärjestelmät (siirtomääräraha 3 v)	8 600 000
05. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus (siirtomääräraha 3 v)	1 900 000
20. Tuottavuuden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	27 662 000
23. Valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisointihanke (siirtomääräraha 3 v)	4 380 000
40. Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot (siirtomääräraha 3 v)	8 100 000
80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle	295 388 000
30. Ahvenanmaan tasoituskasvu (arviomääräraha)	190 288 000
31. Verohyvitys Ahvenanmaan maakunnalle (arviomääräraha)	12 000 000
33. Arpajaisveron tuoton palauttaminen Ahvenanmaan maakunnalle (arviomääräraha)	10 000 000
34. Ahvenanmaan verotasoitus (arviomääräraha)	83 100 000
89. Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän rahoitus	14 973 000
30. Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän rahoitus (siirtomääräraha 3 v)	14 973 000
90. Kuntien tukeminen	10 078 060 000
30. Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen (arviomääräraha)	7 697 660 000
31. Kuntien yhdistymisen taloudellinen tuki (arviomääräraha)	10 400 000

32. Valtionavustus kuntien kannustinjärjestelmiin (siirtomääräraha 3 v)	10 000 000
35. Valtion korvaus kunnille veroperustemuutoksista aiheutuvista verotulojen menetyksistä (kiinteä määräraha)	2 360 000 000
91. Työllisyyden ja elinkeinoelämän tukeminen	260 000 000
41. Energiaverotuki (arviomääräraha)	260 000 000
92. EU ja kansainväliset järjestöt	2 460 700 000
03. Rahoitusvakausviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	3 397 000
20. Euroopan unionin osallistuminen matkajen korvauksiin (siirtomääräraha 2 v)	2 500 000
40. Isäntämaakorvaus Pohjoismaiden Investointipankille (kiinteä määräraha)	12 950 000
60. Siirto rahoitusvakausrahastoon (siirtomääräraha 3 v)	9 174 000
67. Kansainvälisille rahoituslaitoksille annettujen sitoumusten lunastaminen (arviomääräraha)	170 000
68. Suomen osuus Kansainvälisen jälleenrakennus- ja kehityspankin sekä Kansainvälisen rahoitusyhtiön peruspääoman korottamisesta (arviomääräraha)	14 509 000
69. Maksut Euroopan unionille (arviomääräraha)	2 417 000 000
95. Valtion takaus- ja takuusuoritukset (arviomääräraha)	1 000 000
99. Erikseen budjetoidut valtionhallinnon menot	21 000 000
95. Satunnaiset säädosperusteiset menot (arviomääräraha)	300 000
96. Ennakoimattomat menot (siirtomääräraha 3 v)	2 000 000
97. Valtion saatavien turvaaminen (arviomääräraha)	300 000
98. Kassasijoitusten riskienhallinta (arviomääräraha)	18 400 000

Pääluokka 29

29. OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA	7 172 017 000
01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot	311 126 000
01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	17 726 000
02. Opetushallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	64 729 000
03. Opetushallituksen yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	5 013 000
21. Kansainvälinen yhteistyö (siirtomääräraha 2 v)	3 161 000
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	34 000 000
30. Lasten ja nuorten harrastustoiminta (siirtomääräraha 2 v)	14 500 000
50. Eräät avustukset (kiinteä määräraha)	1 577 000
51. Avustukset kirkolliseen ja uskonnolliseen toimintaan (kiinteä määräraha)	3 680 000
52. Valtion rahoitus evankelis-luterilaisen kirkon yhteiskunnallisiin tehtäviin (arviomääräraha)	116 984 000

53. Jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	47 510 000
66. Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille (arviomääräraha)	2 246 000
10. Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus ja vapaa sivistystyö	841 961 000
01. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	42 256 000
20. Perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaan sivistystyön yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)	156 815 000
30. Valtionosuus ja -avustus esi- ja perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	471 179 000
31. Valtionosuus ja -avustus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	162 993 000
51. Valtionavustus järjestöille (kiinteä määräraha)	8 718 000
20. Ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus	1 191 829 000
01. Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	8 432 000
21. Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)	19 006 000
30. Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen koulutukseen (arviomääräraha)	965 952 000
35. Valtionosuus ja -avustus lukiokoulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	198 439 000
40. Korkeakouluopetus ja tutkimus	3 360 615 000
01. Suomen Akatemian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	11 972 000
02. Kansallisarkiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	19 933 000
03. Kotimaisten kielten keskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	4 431 000
04. Varastokirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	1 679 000
20. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)	25 989 000
50. Valtionrahoitus yliopistojen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)	1 893 903 000
51. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (arviomääräraha)	353 744 000
53. Rahapelitoiminnan tuotot tieteen edistämiseen (arviomääräraha) ...	76 261 000
54. Strateginen tutkimusrahoitus (arviomääräraha)	55 631 000
55. Valtionrahoitus ammattikorkeakoulujen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)	896 993 000
66. Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille (arviomääräraha)	20 079 000
70. Opintotuki	643 411 000
01. Opintotuen muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	647 000
52. Opintolainojen valtioneuvoston takaus (arviomääräraha)	99 200 000
55. Opintoraha ja asumislisä (arviomääräraha)	458 600 000
57. Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki (arviomääräraha)	36 164 000
59. Koulumatkatuki (arviomääräraha)	48 800 000

80. Taide ja kulttuuri	581 152 000
01. Taiteen edistämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v) ..	4 268 000
03. Suomenlinnan hoitokunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v) ...	2 103 000
04. Museoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	22 314 000
05. Näkövammaisten kirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	5 510 000
06. Kansallisen audiovisuaalisen instituutin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	7 307 000
16. Ylimääräiset taiteilija- ja sanomalehtimieseläkkeet (arviomääräraha)	19 619 000
20. Museoviraston kulttuuri- ja nähtävyyshankkeiden tilakustannukset (siirtomääräraha 2 v)	16 886 000
30. Valtionavustukset yleisten kirjastojen toimintaan (kiinteä määräraha)	5 826 000
31. Valtionosuus ja -avustus teattereiden, orkestereiden ja museoiden käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	129 197 000
34. Valtionosuus ja -avustus taiteen perusopetuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	88 583 000
40. Korvaus Suomenlinnan huoltoliikenteen käyttötappioon (arviomääräraha)	252 000
41. Eräät käyttöoikeuskorvaukset (siirtomääräraha 3 v)	26 648 000
50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)	14 689 000
51. Apurahat taiteilijoille, kirjailijoille ja kääntäjille (arviomääräraha)	17 460 000
52. Rahapelitoiminnan tuotot taiteen edistämiseen (arviomääräraha) ...	190 275 000
53. Valtionavustus tilakustannuksiin (kiinteä määräraha)	23 337 000
55. Digitaalisen kulttuuriperinnön saatavuus ja säilyttäminen (siirtomääräraha 3 v)	1 950 000
72. Kansallisgallerian kokoelman kartuttaminen (siirtomääräraha 3 v)	989 000
75. Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannukset ja kunnossapito (siirtomääräraha 3 v)	3 899 000
95. Kulttuuriympäristön suojelusta aiheutuvat menot (arviomääräraha)	40 000
90. Liikuntatoimi	160 820 000
30. Avustukset Liikkuva -ohjelmiin (siirtomääräraha 3 v)	5 000 000
50. Rahapelitoiminnan tuotot urheilun ja liikuntakasvatukseen edistämiseen (arviomääräraha)	108 944 000
52. Valtionosuudet kunnille ja liikunnan koulutuskeskuksille sekä rahoitus liikuntatieteellisten hankkeiden arviointikustannuksiin ja eräisiin avustuksiin (kiinteä määräraha)	40 676 000
56. Liikunnan ja huippu-urheilun edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	6 200 000
91. Nuorisotyö	81 103 000
50. Rahapelitoiminnan tuotot nuorisotyön edistämiseen (arviomääräraha)	39 220 000
51. Nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö (siirtomääräraha 2 v)	32 112 000
52. Valtionosuudet kuntien nuorisotoimeen ja eräät avustukset (siirtomääräraha 2 v)	9 771 000

Pääluokka 30

30. MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	2 749 065 000
01. Hallinto ja tutkimus	146 862 000
01. Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	23 410 000
05. Luonnonvarakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	79 178 000
22. Tutkimus ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	10 943 000
23. Hallinnolliset järjestelyt (siirtomääräraha 2 v)	1 240 000
29. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan arvonnlisäveromenot (arviomääräraha)	27 652 000
66. Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (arviomääräraha)	4 439 000
10. Maaseudun kehittäminen	422 107 000
40. Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset (siirtomääräraha 3 v)	65 250 000
41. Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki (arviomääräraha)	15 000 000
42. Luopumistuet ja -eläkkeet (siirtomääräraha 2 v)	31 300 000
43. Eläinten hyvinvointikorvaukset (siirtomääräraha 3 v)	65 000 000
50. Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen (siirtomääräraha 3 v)	5 326 000
51. Porotalouden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)	1 843 000
54. Rahapelitoiminnan tuotolla rahoitettava hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistäminen (siirtomääräraha 2 v)	39 892 000
55. Valtionapu 4H-toimintaan (siirtomääräraha 2 v)	4 105 000
63. Maaseudun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	12 300 000
64. EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen (siirtomääräraha 3 v)	182 091 000
20. Maa- ja elintarviketalous	1 893 140 000
01. Ruokaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	83 642 000
20. Eläinlääkintähuolto ja kasvintuhoojien torjunta (arviomääräraha) ..	5 948 000
40. Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki (siirtomääräraha 2 v) ...	332 000 000
41. EU-tulotuki ja EU-markkinatuki (arviomääräraha)	516 900 000
43. Ympäristökorvaukset, luonnonmukainen tuotanto, neuvonta ja ei-tuotannolliset investoinnit (siirtomääräraha 3 v)	314 190 000
44. Luonnonhaittakorvaukset (siirtomääräraha 3 v)	617 764 000
46. EU-rahoitteinen ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v) ...	10 910 000
47. Ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	4 269 000
48. Peltorakenteen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	1 000 000
60. Siirto interventiorahastoon (kiinteä määräraha)	400 000
62. Eräät valtionavut (siirtomääräraha 2 v)	6 117 000
40. Luonnonvaratalous	230 628 000
20. Kalakannan hoitovelvoitteet (siirtomääräraha 3 v)	3 300 000
21. Vesivarojen käytön ja hoidon menot (siirtomääräraha 3 v)	14 259 000

22. Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	32 652 000
31. Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen (siirtomääräraha 3 v)	8 636 000
40. Eräät luonnonvaratalouden korvaukset (arviomääräraha)	1 745 000
41. Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 3 v)	5 600 000
42. Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v)	11 250 000
44. Tuki puuntuotannon kestävyys turvaamiseen (arviomääräraha) .	55 030 000
45. Metsäluonnon hoidon edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	8 027 000
46. Valtionapu Suomen metsäkeskukselle (siirtomääräraha 2 v)	42 171 000
47. Tuki joutoalueiden metsitykseen (siirtomääräraha 3 v)	1 360 000
50. Riistatalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	13 878 000
51. Kalatalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	9 700 000
53. Eräät luonnonvaratalouden valtionavut (siirtomääräraha 2 v)	1 132 000
62. Elinkeinokalatalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	21 888 000
64. Metsähallitus	8 265 000
50. Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v)	8 265 000
70. Maanmittaus ja tietovarannot	48 063 000
01. Maanmittauslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	45 063 000
40. Kiinteistötoimitusten tukemisesta aiheutuvat menot (arviomääräraha)	3 000 000

Päälukko 31

31. LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA	3 560 312 000
01. Hallinto ja toimialan yhteiset menot	680 441 000
01. Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	14 602 000
02. Liikenne- ja viestintäviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	80 683 000
03. Väyläviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	54 385 000
04. Ilmatieteen laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	47 528 000
29. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan arvonalisäveromenot (arviomääräraha)	483 243 000
10. Liikenne- ja viestintäverkot	2 085 984 000
20. Perusväylänpito (siirtomääräraha 3 v)	1 382 654 000
30. Avustukset liikenne- ja viestintäverkkoihin (siirtomääräraha 3 v) ..	67 658 000
31. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)	60 150 000
76. Maa- ja vesialueiden hankinnat ja korvaukset (arviomääräraha)	34 997 000
77. Väyläverkon kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	431 725 000
79. Elinkaarirahoitushankkeet (siirtomääräraha 3 v)	108 800 000

20. Liikenteen ja viestinnän palvelut	793 887 000
43. Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantaminen (arviomääräraha)	88 000 000
50. Valtionavustus valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen (siirtomääräraha 3 v)	5 000 000
51. Avustukset liikenteen ja viestinnän palveluihin (siirtomääräraha 3 v)	18 741 000
54. Saaristo- ja yhteysalusliikenteen ostot ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	19 136 000
55. Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	119 724 000
60. Siirto valtion televisio- ja radorahastoon (siirtomääräraha 3 v)	543 286 000

Pääluokka 32

32. TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA	3 881 867 000
01. Hallinto	831 849 000
01. Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v) .	38 668 000
02. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	185 801 000
03. Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v) .	209 411 000
04. Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	32 864 000
05. Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)	101 504 000
06. Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	18 361 000
07. Patenti- ja rekisterihallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)	9 157 000
08. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	21 857 000
09. Energiaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	7 758 000
20. Siviilipalvelus (arviomääräraha)	4 939 000
29. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	57 072 000
40. Valtionavustus kestävää kasvupolitiikkaa edistäville toimijoille (siirtomääräraha 3 v)	6 291 000
41. Erityisavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n tutkimusinfrastruktuuriin (arviomääräraha)	4 400 000
49. Valtionavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n toimintaan (siirtomääräraha 2 v)	109 303 000
50. Valtionavustus kuluttajajärjestölle (kiinteä määräraha)	1 222 000
51. Valtion osuus merimiespalvelutoiminnasta (arviomääräraha)	2 572 000
53. Matkustajien paluukuljetukset ja korvaukset (siirtomääräraha 3 v)	400 000
54. Korvaukset matkustajille matkapakettien peruuntumisesta (arviomääräraha)	3 000 000
66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v)	17 219 000
95. Eräät oikeudenkäyntikulut ja korvaukset (arviomääräraha)	50 000

20. Uudistuminen ja vähähiilisyys	1 298 158 000
20. Energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian käytön edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	3 420 000
40. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (arviomääräraha)	516 318 000
41. Energiatuki (arviomääräraha)	101 250 000
42. Kiertotalouden ekosysteemien ja osaamislustojen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	1 000 000
43. Yritysvetoisen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan sekä kiertotalouden ja toimialojen kasvun tukeminen (siirtomääräraha 3 v)	64 200 000
44. Kiertotalouden investointituki (siirtomääräraha 3 v)	1 000 000
45. LNG-terminaalien investointituki (arviomääräraha)	5 532 000
46. Laivanrakennuksen innovaatiotuki (arviomääräraha)	15 685 000
47. Sähköisen liikenteen ja biokaasun liikennekäytön infrastruktuurin edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	8 000 000
48. Uusiutuvan energian tuotantotuki (arviomääräraha)	282 803 000
49. Uusiutuvan energian ja uuden energiateknologian investointituki (siirtomääräraha 3 v)	4 150 000
83. Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan (arviomääräraha)	282 800 000
87. Pääomalinat teollisuuden uudistumiseen ja yritysveltoisten liiketoimintaekosysteemien kehittämiseen (arviomääräraha)	12 000 000
30. Työllisyys ja yrittäjyys	972 822 000
31. Ravitsemisyrittäjien tukeminen (arviomääräraha)	10 000 000
40. Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukeminen (siirtomääräraha 3 v)	52 000 000
42. Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha)	92 378 000
44. Alueellinen kuljetustuki (siirtomääräraha 3 v)	6 000 000
46. Päästökaupan epäsuorien kustannusten kompensatiotuki (arviomääräraha)	121 000 000
51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (siirtomääräraha 2 v)	276 306 000
52. Palkkaturva (arviomääräraha)	32 000 000
64. EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja muihin koheesio- ja rakennepolitiikan ohjelmiin (arviomääräraha)	378 638 000
95. Vaikuttavuusinvestointien tuotonmaksu (arviomääräraha)	4 500 000
40. Yritysten erityisrahoitus	598 987 000
42. Valtiontuki sähköhuollon varmistamiseksi (arviomääräraha)	700 000
47. Finnvera Oyj:n tappiokorvaukset ja korkotuet (arviomääräraha)	189 928 000
48. Korke- ja muu tuki julkisesti tuetuille vienti- ja alusluotoille (arviomääräraha)	83 200 000
60. Siirrot hallinnonalan rahastoihin (arviomääräraha)	20 000
82. Lainat Finnvera Oyj:n varainhankintaan (arviomääräraha)	10 000
87. Pääomasijoitus Suomen Malmijalostus Oy:lle (siirtomääräraha 3 v)	300 000 000
89. Pääomasijoitus Business Finland Venture Capital Oy:lle (siirtomääräraha 3 v)	19 100 000

95. Tuotonvaihtosopimus- ja suojausmenot (arviomääräraha)	6 029 000
50. Kotoutuminen ja kansainvälinen osaaminen	180 051 000
03. Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen (siirtomääräraha 2 v)	8 891 000
30. Valtion korvaukset kotouttamisesta (arviomääräraha)	171 160 000

Päälukokka 33

33. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA	17 738 540 000
01. Hallinto	122 877 000
01. Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	36 018 000
04. Valtion mielisairaaloiden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	980 000
05. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisten lastensuojeluyksiköiden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	1 848 000
06. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisen vankiterveydenhuollon yksikön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	20 155 000
07. Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)	8 714 000
25. Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallinen tiedonhallinta (siirtomääräraha 3 v)	30 400 000
29. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	19 500 000
66. Kansainväliset jäsenmaksut ja maksuosuudet (siirtomääräraha 2 v)	5 262 000
02. Valvonta	82 367 000
03. Säteilyturvakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	14 794 000
05. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	14 272 000
06. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	5 351 000
07. Työsuojelun aluehallintoviranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	27 909 000
08. Sosiaali- ja terveydenhuollon tietolupaviranomaisen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	3 200 000
09. Lääkeasioiden tiekartan toimeenpano (siirtomääräraha 3 v)	5 000 000
20. Oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen menot (arviomääräraha)	11 841 000
03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta	136 656 000
04. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	62 072 000
25. Kansalliset osaamiskeskittymät (siirtomääräraha 3 v)	6 500 000
31. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	24 000 000
50. Valtionosuus Työterveyslaitoksen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)	29 042 000
63. Eräät erityishankkeet (siirtomääräraha 3 v)	7 042 000

87. Rokotetutkimuksen yhtiöittäminen (siirtomääräraha 3 v)	8 000 000
10. Perhe- ja asumiskustannusten tasaus, perustoimeentulotuki ja eräät palvelut	4 500 057 000
50. Perhe-etuudet (arviomääräraha)	1 596 500 000
53. Sotilasavustus (arviomääräraha)	16 500 000
54. Asumistuki (arviomääräraha)	1 580 400 000
56. Vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelut (arviomääräraha)	56 500 000
57. Perustoimeentulotuki (arviomääräraha)	768 800 000
60. Kansaneläkelaitoksen sosiaaliturvarahastojen toimintakulut (siirtomääräraha 2 v)	481 357 000
20. Työttömyysturva	2 872 649 000
31. Valtion korvaus kunnille kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä (arviomääräraha)	28 366 000
50. Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta (arviomääräraha)	1 037 490 000
52. Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (arviomääräraha)	1 802 990 000
55. Valtionosuudet Työllisyysrahastolle (arviomääräraha)	3 803 000
30. Sairausvakuutus	2 185 300 000
60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)	2 185 300 000
40. Eläkkeet	5 044 200 000
50. Valtion osuus merimieseläkekassan menoista (arviomääräraha)	58 400 000
51. Valtion osuus maatalousyrittäjän eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)	737 500 000
52. Valtion osuus yrittäjän eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)	418 000 000
53. Valtion korvaus lapsen hoidon ja opiskelun ajalta kertyvästä eläkkeestä (arviomääräraha)	13 900 000
54. Valtion osuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kustannuksista (arviomääräraha)	13 400 000
60. Valtion osuus kansaneläkelaista ja eräistä muista laeista johtuvista menoista (arviomääräraha)	3 803 000 000
50. Veteraanien tukeminen	241 334 000
30. Valtion korvaus sodista kärsineiden huoltoon (arviomääräraha)	1 050 000
50. Rintamalisät (arviomääräraha)	9 900 000
51. Sotilasvammakorvaukset (arviomääräraha)	48 600 000
52. Valtion korvaus sota- ja sotilasinvalidien kuntoutus- ja hoitolaitosten kustannuksiin (siirtomääräraha 2 v)	16 000 000
53. Valtionapu sotainvalidien puolisoitten kuntoutustoimintaan (siirtomääräraha 2 v)	2 080 000
54. Rintama-avustus eräille ulkomaalaisille vapaaehtoisille rintamasotilaille (siirtomääräraha 2 v)	16 000

55. Eräät kuntoutustoiminnan menot (siirtomääräraha 2 v)	1 260 000
56. Rintamaveteraanien kuntoutustoiminnan menot (siirtomääräraha 2 v)	30 400 000
57. Valtionapu rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan (siirtomääräraha 2 v)	8 000
58. Rintamaveteraanien kotiin vietävät palvelut (arviomääräraha)	132 020 000
60. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto	2 014 497 000
30. Valtion korvaus terveydenhuollon ja sosiaalihuollon valtakunnallisen valmiuden kustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)	350 000
31. Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	2 800 000
32. Valtion rahoitus terveydenhuollon yksiköille yliopistotasoiseen tutkimukseen sekä sosiaalityön yliopistotasoiseen tutkimukseen (kiinteä määräraha)	25 000 000
33. Valtion korvaus sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköille sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön erikoistumiskoulutukseen (arviomääräraha)	96 000 000
34. Valtion korvaus terveydenhuollon toimintayksiköille oikeuspsykiatrisista tutkimuksista, potilassiirroista ja lääketieteellisistä asiantuntijalausunnoista aiheutuviin kustannuksiin (arviomääräraha)	15 200 000
35. Valtion rahoitus Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön opiskeluterveydenhuoltoon (siirtomääräraha 2 v)	65 800 000
36. Valtionavustus saamenkielisten sosiaali- ja terveystalvelujen turvaamiseksi (kiinteä määräraha)	562 000
37. Valtion korvaus kunnille laittomasti maassa oleskelevien kiireellisen sosiaalihuollon kustannuksiin (arviomääräraha)	2 000 000
38. Valtionavustus julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon covid-19-kustannuksiin (siirtomääräraha 2 v)	1 615 000 000
39. Palvelurakenteen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	128 300 000
40. Valtion rahoitus lääkäri- ja lääkintähelikopteritoiminnan menoihin (siirtomääräraha 3 v)	27 835 000
52. Valtion rahoitus turvakotitoiminnan menoihin (siirtomääräraha 2 v)	25 550 000
63. Valtionavustus sosiaalialan osaamiskeskusten toimintaan (kiinteä määräraha)	3 000 000
64. Valtion korvaus rikosasioiden sovittelun järjestämisen kustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)	7 100 000
70. Terveyden ja toimintakyvyn edistäminen	37 773 000
20. Rokotteiden hankinta (siirtomääräraha 3 v)	30 940 000
21. Terveystalvonta (siirtomääräraha 2 v)	545 000
22. Tartuntatautien talvonta (siirtomääräraha 2 v)	460 000
50. Terveyden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	2 000 000
51. Valtion korvaus työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)	2 900 000
52. Valtionavustus UKK-instituutin toimintaan (siirtomääräraha 2 v) ..	928 000

80. Maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomitustoiminta	138 390 000
40. Valtion korvaus maatalousyrittäjien lomituspalvelujen kustannuksiin (arviomääräraha)	117 000 000
41. Valtion korvaus turkistuottajien lomituspalvelujen kustannuksiin (siirtomääräraha 2 v)	1 900 000
42. Valtion korvaus poronhoitajien sijaisavun kustannuksiin (siirtomääräraha 2 v)	350 000
50. Valtion korvaus maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomituspalvelujen hallintomenoihin (siirtomääräraha 2 v)	19 140 000
90. Avustukset terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen	362 440 000
50. Avustukset yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen (arviomääräraha)	362 440 000

Pääluokka 35

35. YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA	325 382 000
01. Ympäristöhallinnon toimintamenot	71 403 000
01. Ympäristöministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	35 163 000
04. Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	23 975 000
29. Ympäristöministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	9 435 000
65. Avustukset järjestöille ja ympäristöhoitoon (siirtomääräraha 3 v)	2 830 000
10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu	213 576 000
20. Ympäristövahinkojen torjunta (siirtomääräraha 3 v)	1 900 000
21. Eräät luonnonsuojelun menot (siirtomääräraha 3 v)	38 340 000
22. Eräät ympäristömenot (siirtomääräraha 3 v)	24 435 000
52. Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v)	67 942 000
60. Siirto Öljysuojarahastoon (siirtomääräraha 3 v)	4 000 000
61. Vesien- ja ympäristönhoidon edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	19 067 000
63. Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot (siirtomääräraha 3 v)	56 130 000
66. Kansainvälisen yhteistyön jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v)	1 762 000
20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen	40 403 000
01. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	6 163 000
04. Rakennetun ympäristön digitaalisen rekisterin ja alustan luominen (siirtomääräraha 3 v)	7 300 000
30. Vuokra-asukkaiden talousongelmien ehkäiseminen (siirtomääräraha 2 v)	750 000
32. Avustukset asunnottomuuden poistamiseksi ja asunnottomuuden tilastoinnin kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	3 300 000

52. Avustukset asuinrakennusten sähköisen liikenteen infrastruktuurin edistämiseen (siirtomääräraha 3 v)	5 500 000
55. Avustukset korjaustoimintaan (siirtomääräraha 3 v)	6 250 000
56. Avustukset asuinrakennusten öljylämmityksestä luopumiseksi (siirtomääräraha 3 v)	9 440 000
60. Siirto Valtion asuntorahastoon	—
64. Avustukset rakennusperinnön hoitoon (siirtomääräraha 3 v)	1 700 000

Pääluokka 36

36. VALTIONVELAN KOROT	764 510 000
01. Valtionvelan korko	755 000 000
90. Valtionvelan korko (arviomääräraha)	755 000 000
09. Muut menot valtionvelasta	9 510 000
20. Palkkiot ja muut menot valtionvelasta (arviomääräraha)	9 510 000

Määrärahojen kokonaismäärä:**65 245 253 000**

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

YLEISET MÄÄRÄYKSET

Brutto- ja nettobudjetointi

Valtion talousarviossa noudatetaan pääsääntönä bruttobudjetointia. Nettobudjetointi on talousarviosta annetussa laissa tarkoin rajoitettu poikkeus pääsäännöstä.

Talousarviossa voidaan nettobudjetoida

- 1) uudet valtionlainat, valtionlainoista saatavat emissiovoitot ja pääomavoitot ja valtionlainojen pääomaa suojaavista johdannaisista kertyvät tulot sekä valtionvelan kuoletukset, valtionlainoihin liittyvät pääomatappiot ja emissiotappiot ja valtionlainojen pääomaa suojaavista johdannaisista aiheutuvat menot;
- 2) valtionlainoista saatavat korkotulot ja valtionlainojen koronmaksua suojaavista johdannaisista kertyvät tulot sekä valtionlainoista aiheutuvat korkomenot ja valtionlainojen koronmaksua suojaavista johdannaisista aiheutuvat menot;
- 3) viraston tai laitoksen toiminnasta kertyvät tulot ja siitä aiheutuvat menot;
- 4) osakkeiden myynnistä kertyvät tulot sekä myyntiin liittyvät myyntipalkkiot ja valtion ostajan puolesta vastattavaksi ottamat maksuvelvoitteet;
- 5) eläkelaitokselle lain nojalla maksettava maksuvalmiussuoritus ja suorituksen palautus valtiolle;
- 6) lakiin perustuva valtionapu kunnalle ja kunnan maksettavaksi valtiolle valtionapujärjestelmän määräytymisperusteiden mukaan tuleva määrä.

Viraston tai laitoksen toiminnasta kertyvinä tuloina voidaan nettobudjetoida seuraavat tulot vähentämällä ne asianomaiselta toimintamenomomentilta, vaikka sille ei olisi momentin perusteissa merkitty myönnetyn nettomäärärahaa:

- 1) toimintamenomomentin vakiosisällön kuvauksessa mainitut virastolle työnantajana maksetut, mutta työntekijälle myönnetyt sairausvakuutuksen mukaiset sairaus- ja äitiyspäivärahat, työkyvyttömyyseläke ja kuntoutusraha silloin, kun virasto maksaa työntekijälle palkan sairaus- ja äitiysloman ajalta tahi työkyvyttömyyseläkeajalta tai kuntoutusrahakaudelta sekä saadut korvaukset työterveydenhuollon kustannuksiin;
- 2) viraston tai laitoksen saamat vakuutus- ja vahingonkorvaukset;
- 3) viraston tai laitoksen saamat korvaukset työpaikkaruokaloiden käytöstä;

4) viraston tai laitoksen saamat tulot sen toimitilojen satunnaisesta luovuttamisesta ulkopuolisille yksittäisiä tilaisuuksia varten;

5) virastolle tai laitokselle maksetut korvaukset korkeakouluharjoittelijoista ja siviilipalvelusvelvollisista;

6) myyntituotot sellaisesta irtaimesta käyttöomaisuudesta, jonka hankinta rahoitetaan toimintamenomäärärahasta. Kiinteän omaisuuden, finanssisijoitusten (esim. osakkeet ym. arvopaperit) ja erillismomenteilta rahoitettavan irtaimen käyttöomaisuuden myyntituottoja ei saa kuitenkaan nettouttaa toimintamenomäärärahan kanssa.

Jos viraston tai laitoksen toimintamenomomentille on momentin perusteluissa merkitty myönnetyn nettomäärärahaa, tai jos viraston tai laitoksen toiminnasta kertyvien tulojen ja siitä aiheutuvien menojen erotus on otettu nettomääräisenä tuloarviona tulomomentille, kuuluvat nettobudjetoinnin piiriin kaikki viraston tai laitoksen toiminnasta kertyvät tulot ja siitä aiheutuvat, toimintamenomomentin vakiosisällön kuvauksen ja momentin perusteluiden päätösosan mukaiset menot. Nettobudjetoitavia tuloja ja menoja ovat tällöin muun muassa:

1) valtion maksuperustelain (150/1992) tai vastaavien erityislakien mukaista maksullista toimintaa harjoittavan viraston toiminnasta tai toiminnan osasta kertyvät tulot ja siitä aiheutuvat menot;

2) viraston tai laitoksen vastuulla toteutettavasta tutkimus- tms. yhteishankkeesta tai yhteisestä toiminnasta tuloina saatavat muiden osapuolten maksuosuudet ja hankkeesta tai toiminnasta aiheutuvat menot;

3) viraston tai laitoksen toimintaan liittyvät EU:lta saatavat tulot ja näihin tuloihin liittyvät menot;

4) viraston tai laitoksen lahjoituksena ja testamentilla saamat varat sekä sponsoreilta saatavat tulot silloin, kun virastolla tai laitoksella on oikeus ottaa ne vastaan eikä kysymys ole viraston tai laitoksen tavanomaiseen toimintaan ja talouteen nähden epätavallisen suurista määristä; ja

5) valtion sisäiset palvelumaksut (esimerkiksi maksut palvelukeskuksille).

Jos viraston tai laitoksen toiminnasta kertyvistä tuloista vain osa on budjetoitu toimintamenomomentille, jolle on momentin perusteluiden päätösosassa merkitty myönnetyn nettomäärärahaa, on asianomaisen momentin perusteluiden päätösosassa lisäksi yksilöity, mitkä tulot momentille on nettoutettu tai mitä tuloja ei ole momentille nettoutettu. Vastaavasti, jos nettobudjetoitu tulomomentti sisältää vain osan viraston tai laitoksen toiminnasta aiheutuvista menoista, on asianomaisen tulomomentin perusteluiden päätösosassa yksilöity, mitkä menot momentille on nettoutettu taikka mitä menoja ei sille ole nettoutettu.

Nettobudjetoitavia tuloja eivät ole verot, veronluonteiset maksut tai sakkomaksut. Nettobudjetoinnin kohteena eivät voi olla siirtomenot tai niiden palautukset lukuun ottamatta lain nojalla maksettavaa maksuvalmiussuoritusta eläkelaitokselle ja suorituksen palautusta sekä lakiin perustuvaa valtionapua kunnalle ja kunnan maksettavaksi valtiolle valtionapujärjestelmän määräyty-

misperusteiden mukaan tulevaa määrää. Nettobudjetoinnin kohteena eivät myöskään voi olla sijoitusmenot tai omaisuuden myyntitulot lukuun ottamatta osakkeiden myyntiä taikka viraston tai laitoksen toimintaan tarkoitettun irtaimen omaisuuden hankintaa tai irtaimen omaisuuden myyntiä.

Nettobudjetoidun toimintamenomomentin menojen vakiosisältöön kuuluvat jäljempänä ilmenevät toimintamenomomenttien vakiosisällön mukaiset menot.

Nettoutetusta toiminnasta kertyviä tuloja saa käyttää tästä toiminnasta aiheutuviin menoihin ilman, että siitä on mainintaa luku- tai momenttiperusteluissa.

Menomomentteja koskevat yleiset määräykset

Menot on jaettu talousarviossa momenteiksi tehtävän tai menojen laadun mukaan.

Pääjaotteluna on seuraava menojen laadun mukainen pääryhmitys (suluissa vastaavat momenttien numerotunnukset):

1) kulutusmenot (01—29): menot, joiden välittömänä vastikkeena valtio saa varainhoitovuonna käytettäviä tuotannontekijöitä, kuten työpanosta, tavaroita ja palveluksia,

2) siirtomenot (30—69): menot, joista valtio ei saa välitöntä vastiketta,

3) sijoitusmenot (70—89): menot, joiden välittömänä vastikkeena valtio saa pitkävaikutteisia tuotannontekijöitä tai rahoitusvaateita, joista valtio saa tuloa tai muuta hyötyä useana varainhoitovuonna, ja

4) muut menot (90—99): edellä mainittuihin pääryhmiin kuulumattomat menot, kuten valtionvelan hoitomenot.

Momentin määrärahaa saa käyttää ainoastaan momentin numerotunnuksen osoittaman menoryhmän menoihin. Siten kulutusmenoihin tarkoitettua määrärahaa ei saa käyttää siirtomenoihin eikä siirtomenoihin tarkoitettua määrärahaa kulutusmenoihin, ellei momentin perusteluissa ole määrätty toisin.

Momentilla yksilöityyn käyttötarkoitukseen ei saa käyttää muuta käyttötarkoitukseltaan yleisempää määrärahaa (esim. toimintamenomomentin määrärahaa), vaikka kyseisen yleisemmän määrärahan perusteluissa mainittua yksilöityä käyttötarkoitusta ei olisi suljettu pois. Tästä voidaan poiketa, jos momentin perusteluissa on asiaa koskeva maininta.

Määrärahat henkilöstön palkkaamiseen on budjetoitu pääsääntöisesti toimintamenomenteille (01—14). Muun momentin määrärahaa saadaan käyttää henkilöstön palkkaamiseen virastoihin ja laitoksiin vain, jos palkkauksesta ja momentin määrärahalla palkattavien henkilöiden enimmäismäärästä ilmaistuna henkilötyövuosina on maininta momentin perustelujen päätösosassa. Milloin määrärahaa saa käyttää palkkoihin tai palkkioihin, sitä käytetään myös näihin liittyviin sosiaaliturva- ja eläkemaksuihin ja muihin henkilösivumenoihin. Määrärahaan, jota käytetään palk-

koihin, voidaan nettobudjetoida palkkoihin liittyvät virastolle työnantajana maksetut, mutta työntekijälle myönnetyt sairausvakuutuksen mukaiset sairaus- ja äitiyspäivärahat, työkyvyttömyyseläke ja kuntoutusraha silloin, kun virasto maksaa työntekijälle palkan sairaus- ja äitiysloman ajalta tahi työkyvyttömyyseläkeajalta tai kuntoutusrahakaudelta.

Momentin määrärahaa saa käyttää myös kyseiseen toimintaan liittyvien tavanomaisten ennakkomaksujen maksamiseen.

Menojen ja tulojen kohdentaminen varainhoitovuoteen kuuluviksi

Määrärahaa saa käyttää vain momentille sovellettavan kohdentamisperusteen mukaan varainhoitovuoteen kohdentuviin menoihin.

Jos asianomaisen momentin perusteluiden päätösosassa ei ole toisin mainittu, on määrärahat ja tuloarviot kohdennettu talousarviossa varainhoitovuoteen kuuluviksi valtion talousarviosta annetun asetuksen 5 a ja 5 b §:ssä säädetyillä perusteilla.

Vakiosisältöiset menomomentit

Toimintamenomomenteille ja momenteille 29, 70, 74—75, 76 ja 77—79 on määritelty sellaisia vakiosisältöisiä käyttötarkoituksia, joihin ao. momenteille budjetoituja määrärahoja saa käyttää ilman, että siitä on maininta ao. momentin perusteluissa. Toimintamenomomentin vakiosisältöä sovelletaan myös silloin, kun toimintamenot on nettobudjetoinnin johdosta budjetoitu osittain tai kokonaan tulopuolelle osaksi nettotuloarviota.

Määrärahoja käytettäessä momenttien perustelut ovat vakiosisältömääritykseen nähden ensisijaisessa asemassa. Siten momentin perusteluissa voidaan poiketa vakiosisällöstä joko sulkemalla osa vakiokäyttötarkoituksista pois tai täydentämällä niitä muilla käyttötarkoituksilla. Vakiosisältöisten käyttötarkoitusten täydentäminen ilmaistaan ”myös”-sanalla.

Toimintamenomäärärahat

Viraston toiminnasta aiheutuvat menot budjetoidaan yhtenä määrarahana menomomenteille 01—14. Toimintamenomäärärahaa saa käyttää viraston tai laitoksen laissa tai asetuksessa säädettyjen tehtävien hoidosta aiheutuviin palkkausmenoihin ja muihin kulutusmenoihin, koneiden ja kaluston sekä muun aineellisen tai aineettoman käyttömaisuuden hankintamenoihin sekä muihin viraston toiminnasta välittömästi aiheutuneisiin menoihin, kuten leasingkorkoihin ym. korkomenoihin ja vahingonkorvauksiin.

Virastot ja laitokset voivat ilman niille talousarvion yhteydessä erikseen myönnettyä valtuutta tehdä lakisääteisten velvoitteidensa täyttämiseksi välttämättä tarvittavia, ehdoiltaan ja laajuudeltaan viraston tai laitoksen talouteen ja toimintaan nähden tavanomaisia sopimuksia ja sitoumuksia, joista voi aiheutua menoja myös tulevana varainhoitovuosina. Tällaiset sopimukset ja sitoumukset voivat koskea kulutusmenon luonteisia eriä, esimerkiksi vuokria ja tarvehankintoja.

Erillisinä menojen laadun mukaisina määrärahoina on budjetoitu siirtomenot, talonrakennus- ja maa- ja vesirakennusinvestointimenot ja osakkeiden ja osuuksien hankinta- ja lainananto- ym. finanssisijoitusmenot sekä eräät poikkeuksellisen suuret kalustoinvestoinnit. Näihin ei siten saa käyttää toimintamäärärahaa, ellei määrärahan perusteluissa ole toisin määrätty.

Ellei tarkoitukseen ole osoitettu muuta määrärahaa, kuten rakennerahasto-ohjelmien määrärahaa, toimintamäärärahaa saa käyttää viraston toimialaan kuuluvien, EU:n hyväksymien ja osarahoittamien hankkeiden rahoittamiseen sekä ao. hankkeiden tarjouksiin osallistumisen edellyttämään rahoitukseen.

Toimintamomentille nettobudjetoidaan virastolle työnantajana maksetut, mutta työntekijälle myönnetty sairausvakuutuksen mukaiset sairaus- ja äitiyspäivärahat, työkyvyttömyyseläke ja kuntoutusraha silloin, kun virasto maksaa työntekijälle palkan sairaus- ja äitiysloman ajalta tai työkyvyttömyyseläkeajalta tai kuntoutusrahakaudelta sekä saadut korvaukset työterveydenhuollon kustannuksiin. Lisäksi toimintamomentille nettobudjetoidaan viraston saamat kohdassa ”Brutto- ja nettobudjetointi” tarkoitetut irtaimen käyttöomaisuuden myyntituotot, korvaukset työpaikkaruokalojen käytöstä ja viraston saamat vakuutus- ja vahingonkorvaukset, viraston saamat tulot sen toimitilojen satunnaisesta luovuttamisesta ulkopuolisille yksittäisiä tilaisuuksia varten sekä virastolle maksetut korvaukset korkeakouluharjoittelijoista ja siviilipalvelusvelvollisista.

Lisäksi toimintamomentin määrärahaa saa käyttää maksullisen toiminnan menoihin, mikäli viraston tai laitoksen maksullista toimintaa ei ole budjetoitu omaksi momentikseen.

Menojen laadun mukaiset momentit

Kulutusmenot (01—29)

Kulutusmenoja ovat menot, joiden välittömänä vastikkeena valtio saa varainhoitovuonna käytettäviä tuotannonantajia. Kulutusmenoihin luetaan valtion palveluksessa olevan henkilöstön palkkaukset, muut palkkiot, sosiaaliturvamaksut, eläkemaksut, tavaroiden ja palvelusten ostomenot, puolustusmateriaalin sekä arvoltaan vähäisten tai taloudelliselta pitoajaltaan lyhytikäisten koneiden, laitteiden ja kaluston hankintamenot sekä muut sellaiset valtion toiminnasta johtuvat tai toimintaan liittyvät menot, mikäli niitä ei ole luettava siirto- tai sijoitusmenoihin.

Kulutusmenoihin luetaan myös EU-ohjelmien vaatima tekninen apu.

Valtion henkilöstön palkkauksiin saa käyttää kulutusmomentteja seuraavasti:

a) toimintamomentteja (numerotunnus 01—14) ja

b) muita kulutusmomentteja työsopimussuhteisen henkilöstön ja valtion virkamieslain (750/1994) 9 §:n 1 momentissa tarkoitettujen määräaikaiseen virkasuhteeseen nimitettyjen virkamiesten palkkauksiin, jos momentin vakiokäyttötarkoituksessa tai päätösosassa on niin määrätty sekä

c) valtion virkamieslain mukaan valtioneuvoston käytettäväksi asetetun virkamiehen palkkaukseen kyseessä olevan hallinnonalan ministeriön toimintamenomomenttia.

Virkaan nimitettyjen virkamiesten palkkauksia ei saa maksaa muilta kuin toimintamenomomentilta.

15—17. Eläkkeet

Momenteille on merkitty lakiin, asetukseen tai valtiota sitovaan sopimukseen perustuvat tai perusteluissa erikseen määritellyt vakinaiset eläkkeet, perhe-eläkkeet, ylimääräiset eläkkeet sekä eräät lähinnä eläkkeen luonteiset avustukset.

18—19. Puolustusmateriaalin hankkiminen

Momenteille on merkitty puolustusmateriaalin hankkimisesta aiheutuvat menot. Lisäksi momentille voidaan vähennyksenä merkitä viraston saamat puolustusmateriaalihankintoihin liittyvät vakuutus- ja vahingonkorvaukset sekä sopimussakot, vaikka tästä ei olisi mainintaa momentin perusteluissa.

29. Arvonlisäveromenot

Määrärahaa saa käyttää pääluokassa 21 eduskunta ja pääluokassa 22 tasavallan presidentti tavaroiden ja palveluiden ostoihin sisältyvien arvonlisäverojen maksamiseen sekä muissa pääluokissa valtioneuvoston ja ministeriöiden hallinnonalojen muiden kuin erikseen arvonlisäverovelvollisten virastojen ja laitosten tavaroiden ja palveluiden ostoihin sisältyvien arvonlisäverojen maksamiseen.

Jos menoa, johon liittyvä arvonlisävero maksetaan hallinnonalan arvonlisäveromenomäärärahas-
ta, vastaan saadaan tuloa (kuten maksullinen toiminta, EU- ja muu yhteisrahoitus), tulon arvonlisäveromenoa vastaava osuus tuloutetaan momentille 12.39.10 Muut sekalaiset tulot. Valtion viraston tai laitoksen arvonlisäverollisten suoritteiden myynnistä arvonlisäverolain mukaan suoritettava vero tuloutetaan kuitenkin momentille 11.04.01 Arvonlisävero.

Valtion kulutus- ja investointimenot (momentit 01—28 ja 70—79) on budjetoitu ilman arvonlisäveroa. Muille kuin erikseen verovelvollisille valtion virastoille ja laitoksille myönnetään määrärahat verottomin hinnoin.

Siirtomenot (30—69)

Siirtomenoihin luetaan kunnille, muille julkisille yhteisöille, elinkeinoelämälle, kotitalouksille ja yleishyödyllisille yhteisöille maksettavat valtionavut ja valtion välityksellä tapahtuvat varainsiirrot sekä vastikkeetta tapahtuvat varainsiirrot talousarvion ulkopuolella oleviin valtion rahastoihin, kansaneläkelaitokselle ja ulkomaille. Valtio ei saa siirtomenoista välitöntä tai suoranaista aineellista vastiketta, kuten rahaa, tavaraa tai palvelusta siirron saajalta. Välillisesti siirtomenot edistävät valtion tehtävien toteuttamista. Siirtomenomomenteilta maksettavat kulutus- ja investointimenot budjetoidaan arvonlisäverollisina.

Siirtomenot on yleensä luokiteltu saajan mukaan. Valtionavut rakennustoimintaan sekä koneiden ja kaluston hankintaan on pyritty merkitsemään eri momenteille kuin kulutukseen tai muihin käyttötarkoituksiin menevät valtionavut. Mikäli määräraha koskee useaa siirronsaajaryhmää, on esitetty jaottelu saajaryhmittäin tarvittaessa edelleen jaoteltuna käyttötalouteen ja pääomatalouteen tarkoitettuihin siirtoihin.

Momenteille 30—69 on budjetoitu korvaukset liiketoimintaa harjoittaville yksiköille niiden yleisen edun vuoksi suorittamista tehtävistä, milloin etu koituu muille kuin valtiolle.

Lakisääteisesti määräytyvät ja harkinnanvaraiset siirtomenot on pyritty merkitsemään eri momenteille.

30—39. Valtionavut kunnille ja kuntayhtymille ym.

Momenteille on merkitty kunnille ja kuntayhtymille suoritettavat valtionavut sekä siirrot Ahvenanmaan maakunnalle.

40—49. Valtionavut elinkeinoelämälle

Momenteille on merkitty elinkeinoelämän edistämiseksi tarkoitetut valtionavut yrityksille ja yksityisille elinkeinonharjoittajille sekä yrittäjien ja elinkeinonharjoittajien yms. etuja edistävälle keskusjärjestöille, yhdistyksille ym.

50—59. Valtionavut kotitalouksille ja yleishyödyllisille yhteisöille

Momenteille on merkitty siirrot kotitalouksille (yksityisille kuluttajille) sekä valtionavut yleishyödyllisille järjestöille, laitoksille, yhdistyksille, seuroille jne. Tällaisia ovat esimerkiksi urheilujärjestöt, yksityiset oppilaitokset, yksityiset sairaalat ja sellaiset yksityiset tutkimuslaitokset, jotka eivät välittömästi palvele liike- tai elinkeinoelämää.

60. Siirrot talousarvion ulkopuolisiin valtion rahastoihin ja kansaneläkelaitokselle

Momentille on merkitty siirrot talousarvion ulkopuolisiin valtion rahastoihin sekä siirrot kansaneläkelaitokselle.

61—65. EU:n rakennerahasto-osuudet, muiden EU:n rahastojen rahoitusosuudet, vastaavat valtion rahoitusosuudet ja muut siirrot kotimaahan

Momenteille on merkitty sellaiset erittelemättömät siirrot, joiden jakamista kuntien, elinkeinoelämän ja kotitaloussektorin kesken ei ole voitu edeltäkäsien suorittaa. EU:n osallistuminen rakennerahasto-ohjelmiin sekä vastaava valtion rahoitus on merkitty momentille 32.30.64.

66—69. Siirrot EU:lle ja ulkomaille

Momenteille on merkitty sellaiset ulkomaille siirrettävät varat, joista ei saada välitöntä vastiketta tai joiden vastike on vähäinen suhteessa menon suuruuteen. Tällaisia ovat esim. kehitys yhteistyö-

toiminnan puitteissa myönnettävät avustukset sekä kansainvälisten yhteisöjen jäsenmaksut ja muut sellaiset avustusluonteiset jäsenmaksut, jotka ao. yhteisöt käyttävät toimintansa rahoitukseen tai välittävät edelleen avustuksina kolmansille tahoille.

Sijoitusmenot (70—89)

Sijoitusmenoihin luetaan muut kuin puolustusmateriaalin ja arvoltaan vähäisten tai taloudelliselta pitoajaltaan lyhytikäisten koneiden, laitteiden ja kaluston hankintamenot, talonrakennusten sekä maa- ja vesirakenteiden rakentamismenot, arvopapereiden, maa-alueiden ja rakennusten hankintamenot sekä lainananto.

Reaalisijoitukset (70—79)

Reaalisijoituksiin luetaan sellaiset valtion käyttöomaisuuden hankinnat, jotka täyttävät jäljempänä eri vakiomomenttiryhmien kohdalla esitetyt tunnusmerkit. Koneiden, laitteiden ja kaluston hankintamenot on merkitty momenteille 70—73. Talonrakennukset on merkitty momenteille 74—75 ja muut rakennustyöt momenteille 77—79. Maa-alueiden, rakennusten ja kiinteistöjen ostomenot on merkitty momentille 76.

70—73. Kaluston hankinta

Mikäli viraston tai laitoksen toimintamenot on budjetoitu toimintamenomomentille (01—14), on tälle yleensä sisällytetty myös määrärahat kaluston ja aineettoman käyttöomaisuuden hankintaan.

Poikkeustapauksissa (hankinnan suuruus, kertaluonteisuus, valtuuden käyttö, poikkeuksellinen hankintamenettely) voidaan momentilla erikseen määriteltävän kaluston hankintamenot budjetoida momentille 70 (Kaluston hankinta), jonka määrärahaa saa käyttää mainitunlaisten, viraston tai laitoksen (tai nimetyn hallinnonalan) toiminnan edellyttämien koneiden, laitteiden ja kaluston hankintamenoihin.

74—75. Talonrakennukset

Momenteille on merkitty ja niiden määrärahoja saa käyttää niiden perusteluiden mukaisista valtion uudisrakennustöistä ja rakennusten perusparannustöistä aiheutuviin tarpeellisiin muun kuin vakinaisesti virkaan nimitetyn henkilöstön palkkausmenoihin ja muihin rakentamismenoihin. Perusparannuksiksi katsotaan sellaiset muutos- tai korjaustyöt, joiden johdosta rakennuksen arvo lisääntyy oleellisesti. Määrärahoja saa käyttää myös rakennusten turva- ja muista teknisistä järjestelmistä aiheutuviin menoihin. Momenttien määrärahoja saa käyttää myös uudisrakennustöiden ja perusparannustöiden suunnittelusta ja siihen liittyvien konsulttipalvelujen ostoista aiheutuviin menoihin, lukuun ottamatta sitä hankkeittain erittelemätöntä suunnittelutyötä, jota vastaavat palkkausmenot on merkitty toimintamenomomentille.

Momenteilla yksilöityjen hankkeiden kustannusarviot vastaavat rakennuskustannusindeksin pistelukua, joka ilmoitetaan kehyspäätöksen yhteydessä. Jos hankkeesta on tehty urakkasopimus, kustannusarvio perustuu sopimukseen. Kustannusarviot eivät sisällä arvonlisäveroa.

76. Maa-alueet, rakennukset ja kiinteistöt

Momentille on merkitty maa-alueiden, rakennusten ja kiinteistöjen ostomenot.

77—79. Maa- ja vesirakennukset

Momenteille on merkitty ja niiden määrärahoja saa käyttää niiden perusteluiden mukaisten muista valtion rakennustöistä kuin talonrakennuksista aiheutuviin muun kuin vakinaisesti virkaan nimitetyn henkilöstön palkkausmenoihin ja muihin menoihin. Tällaisia töitä voivat olla esim. maanteiden, rautateiden, satamien, kanavien ja siltojen rakentamis- ja peruskorjaustyöt, maankuivatustyöt, vesi- ja viemärijohtotyöt, koskien ja vesiväylien perkaamis-, uittoväylien rakentamis- sekä pengerrys- ja patoamistyöt. Momenttien määrärahoja saa käyttää myös mainitunlaisten rakennustöiden suunnittelusta ja siihen liittyvien konsulttipalvelujen ostoista aiheutuviin menoihin, lukuun ottamatta sitä hankkeittain erittelemätöntä suunnittelutyötä, jota vastaavat palkkausmenot on merkitty toimintamenomomentille.

Lainat ja muut finanssisijoitukset (80—89)

80—86. Valtion varoista myönnettävät lainat

Momenteille on merkitty valtion varoista myönnettävät lainat.

87—89. Muut finanssisijoitukset

Momenteille on merkitty osakkeiden ja muiden arvopapereiden ostomenot sekä oman pääoman ehtoiset sijoitukset osakeyhtiöihin ym. finanssisijoitukset.

Muut menot (90—99)

Muihin menoihin luetaan valtionvelan korot sekä muut kulutus-, siirto- ja sijoitusmenoihin kuumattomat menot.

90—92. Valtionvelan korot

Momenteille on merkitty valtionvelan korot.

93—94. Valtionvelan nettokuoletukset ja velanhallinta

Momenteille on merkitty valtionvelan nettokuoletukset, pääomatappiot ja emissiotappiot nettouettuina.

95—99. Muut ja erittelemättömät menot

Momenteille on merkitty edellä luokittelemattomat menot, kuten alijäämän kattamiseen tarkoitettut menot.

TULOARVIOT

Osasto 11

VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot

01. Ansio- ja pääomatuloverot

Momentille arvioidaan kertyvän 9 712 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat muut kuin säännönmukaisen verotuksen palautuksiin liittyvät oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

02. Yhteisövero

Momentille arvioidaan kertyvän 3 213 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat muut kuin säännönmukaisen verotuksen palautuksiin liittyvät oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

03. Korkotulojen lähdevero

Momentille arvioidaan kertyvän 31 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

04. Perintö- ja lahjaverot

Momentille arvioidaan kertyvän 846 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut

01. Arvonlisävero

Momentille arvioidaan kertyvän 20 209 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella, sekä valtion virastojen ja laitosten arvonlisäverollisten suoritteiden myynnistä saatavat tulot, jotka kirjataan suoriteperusteisesti.

02. Eräistä vakuutusmaksuista suoritettava vero

Momentille arvioidaan kertyvän 829 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

03. Apteekkivero

Momentille arvioidaan kertyvän 197 700 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena, pois lukien tuloarvioon kohdistuvat oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

08. Valmisteverot

01. Tupakkavero

Momentille arvioidaan kertyvän 1 132 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

04. Alkoholijuomavero

Momentille arvioidaan kertyvän 1 393 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

05. Virvoitusjuomavero

Momentille arvioidaan kertyvän 182 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

07. Energiaverot

Momentille arvioidaan kertyvän 4 158 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

08. Eräiden juomapakkausten valmistevero

Momentille arvioidaan kertyvän 15 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

10. Muut verot

03. Autovero

Momentille arvioidaan kertyvän 795 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

05. Varainsiirtovero

Momentille arvioidaan kertyvän 780 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

06. Arpajaisvero

Momentille arvioidaan kertyvän 90 700 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

07. Ajoneuvovero

Momentille arvioidaan kertyvän 1 143 000 000 euroa.

08. Jätevero

Momentille arvioidaan kertyvän 8 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

19. Muut veronluonteiset tulot

04. Eräät viestinnän maksut

Momentille arvioidaan kertyvän 43 181 000 euroa.

05. Eräät liikenteen maksut

Momentille arvioidaan kertyvän 24 503 000 euroa.

06. Väylämaksut

Momentille arvioidaan kertyvän 48 100 000 euroa.

09. Muut verotulot

Momentille arvioidaan kertyvän 10 455 000 euroa.

10. Sähkö- ja maakaasuverkkomaksut ja Perämeren tuulivoima-alueella perittävä tuulivoimamaksu

Momentille arvioidaan kertyvän 4 040 000 euroa.

11. Rahoitusvakausviraston hallintomaksut

Momentille arvioidaan kertyvän 3 397 000 euroa.

12. Säteilytoimintaverot

Momentille arvioidaan kertyvän 2 550 000 euroa.

Osasto 12

SEKALAISET TULOT

23. Valtioneuvoston kanslia

99. Valtioneuvoston kanslian muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 50 000 euroa.

24. Ulkoministeriön hallinnonala

20. Tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjen vuokratulot

Momentille arvioidaan kertyvän 987 000 euroa.

99. Ulkoministeriön hallinnonalan tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 20 814 000 euroa.

25. Oikeusministeriön hallinnonala

10. Tuomioistuintulot

Momentille arvioidaan kertyvän nettotulona 44 900 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa otetaan huomioon myyntisaamisten poistot.

15. Yleisen edunvalvonnan tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 29 000 000 euroa.

20. Ulosottomaksut

Momentille arvioidaan kertyvän 74 000 000 euroa.

21. Korot ulosoton säilytettävänä olevista varoista

Momentille arvioidaan kertyvän 1 000 euroa.

99. Oikeusministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 2 750 000 euroa.

26. Sisäministeriön hallinnonala

98. EU:lta saatavat tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 28 814 000 euroa.

Momentille tuloutetaan Euroopan unionin

1) rahoitusohjelmakauden 2014—2020 sisäisen turvallisuuden rahaston ja turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston maksut ja korvaukset

2) rahoitusohjelmakauden 2021—2027 turvapaikka- ja maahanmuuttorahaston, yhdenmetyt raja-turvallisuuden rahaston raja- ja viisumirahoitusvälineen ja sisäisen turvallisuuden rahaston maksut ja korvaukset Suomelle.

Tulot budjetoidaan maksuperusteisena.

99. Sisäministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 1 950 000 euroa.

27. Puolustusministeriön hallinnonala

20. Tulot irtaimen omaisuuden myynnistä ja rojaltimaksuista

Momentille arvioidaan kertyvän nettotuloa 18 000 euroa.

Momentille kertyviä tuloja saa käyttää irtaimen omaisuuden hankinta- ja huoltomenoihin, kotimaisen puolustusteollisuuden kanssa tehtävistä materiaalin vaihtosopimuksista aiheutuviin menoihin sekä irtaimen omaisuuden myynnistä aiheutuviin menoihin.

99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 3 013 000 euroa.

28. Valtiovarainministeriön hallinnonala

11. Kuntien osuudet verotuskustannuksista

Momentille arvioidaan kertyvän 131 128 000 euroa.

12. Kansaneläkelaitoksen osuus verotuskustannuksista

Momentille arvioidaan kertyvän 25 234 000 euroa.

13. Evankelisluterilaisten seurakuntien osuudet verotuskustannuksista

Momentille arvioidaan kertyvän 14 419 000 euroa.

20. Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskuksen eräät tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 11 440 000 euroa.

50. Siirto valtion eläkerahastosta

Momentille arvioidaan kertyvän 1 944 443 000 euroa.

Siirron kuukausittaisen määrän päättää Valtion Eläkerahasto.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena.

51. Muiden eläkelaitosten puolesta maksettujen eläkemenojen hyvitykset

Momentille arvioidaan kertyvän 275 546 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena.

52. Vakuutusmaksuja vastaavat maksut

Momentille arvioidaan kertyvän 18 095 000 euroa.

60. Työturvallisuusmaksu

Momentille arvioidaan kertyvän 900 000 euroa.

92. Euroopan unionin perinteisten omien varojen kantopalkkiot

Momentille arvioidaan kertyvän 42 000 000 euroa.

93. Euroopan unionilta saatavat tulot matkamenojen korvaamiseen

Momentille arvioidaan kertyvän 2 500 000 euroa.

99. Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 14 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena.

29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

70. Opintotukitoiminnan tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 20 000 000 euroa.

88. Opetus- ja kulttuuriministeriön osuus rahapelitoiminnan tuotoista

Momentille arvioidaan kertyvän 414 700 000 euroa.

99. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 4 000 000 euroa.

30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

01. EU:n maataloustukirahastosta saatavat tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 536 970 000 euroa.

Tulojen kohdentamisperusteena ovat EU:n toimielimen varainhoitovuonna tekemät maksupäätökset.

02. Maaseudun kehittämiseen saatavat tulot EU:lta

Momentille arvioidaan kertyvän 370 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena.

03. Elinkeinokalatalouden kehittämiseen saatavat tulot EU:lta

Momentille arvioidaan kertyvän 15 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena.

04. EU:lta saatavat muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 340 000 euroa.

20. Maa- ja metsätalousministeriön osuus rahapelitoiminnan tuotosta

Momentille arvioidaan kertyvän 29 600 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan suoriteperusteisena.

40. Vesioikeudelliset kalatalousmaksut

Momentille arvioidaan kertyvän 3 300 000 euroa.

41. Tenojoen kalastuslupamaksut

Momentille arvioidaan kertyvän 620 000 euroa.

42. Hirvieläinten metsästysmaksut

Momentille arvioidaan kertyvän 5 600 000 euroa.

44. Kalastonhoitomaksut

Momentille arvioidaan kertyvän 8 900 000 euroa.

45. Riistanhoitomaksut

Momentille arvioidaan kertyvän 11 753 000 euroa.

99. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 4 000 000 euroa.

31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

10. Hallinnonalan virastojen tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 52 542 000 euroa.

EU:n suoran tuen tuloutukset budjetoidaan maksuperusteisena.

Momentille budjetoidaan myös tulot, joita elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset saavat liikenteen harjoittajilta käyttöoikeussopimuksella järjestämästään linja-autoliikenteestä.

99. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 850 000 euroa.

32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

20. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 2 650 000 euroa.

31. Palkkaturvamaksujen palautukset

Momentille arvioidaan kertyvän 31 770 000 euroa.

50. EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja muista koheesiopolitiikan rahastoista saatavat tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 200 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan suoriteperusteisena.

99. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 311 900 000 euroa.

33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

02. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 1 600 000 euroa.

03. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 100 000 euroa.

90. Sosiaali- ja terveysministeriön osuus rahapelitoiminnan tuotosta

Momentille arvioidaan kertyvän 433 000 000 euroa.

98. Valtionapujen palautukset

Momentille arvioidaan kertyvän 163 200 000 euroa.

99. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 4 050 000 euroa.

35. Ympäristöministeriön hallinnonala

10. Korvaukset ympäristövahinkojen torjuntatoimista

Momentille arvioidaan kertyvän 150 000 euroa.

20. Siirto Valtion asuntorahastosta

Momentille siirretään 2 500 000 euroa.

99. Ympäristöministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 1 000 000 euroa.

39. Muut sekalaiset tulot

01. Sakkotulot ja tulot hallinnollisista maksuseuraamuksista

Momentille arvioidaan kertyvän 167 000 000 euroa.

02. Verotukseen liittyvät korkotulot

Momentille arvioidaan kertyvän 79 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset

Momentille arvioidaan kertyvän 200 000 000 euroa.

10. Muut sekalaiset tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 7 000 000 euroa.

Osasto 13

KORKOTULOT, OSAKKEIDEN MYYNTITULOT JA VOITON TULOUTUKSET

01. Korkotulot

04. Korot valtion lainoista liikelaitoksille

Momentille arvioidaan kertyvän 3 700 000 euroa.

05. Korot muista lainoista

Momentille arvioidaan kertyvän 23 111 000 euroa.

07. Korot talletuksista

Momentille arvioidaan kertyvän 100 000 euroa.

09. Muiden eläkelaitosten puolesta maksettujen eläkemenojen ja valtion muille eläkelaitoksille maksamien ennakoiden korkotulot

Momentille arvioidaan kertyvän 20 330 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena.

03. Osinkotulot ja osakkeiden myyntitulot

01. Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden myyntitulot

Momentille arvioidaan kertyvän 2 417 425 000 euroa.

04. Osuus valtion rahalaitosten voitosta

01. Osuus Suomen Pankin voitosta

Momentille arvioidaan kertyvän 100 000 000 euroa.

05. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset

01. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset

Momentille arvioidaan kertyvän 155 000 000 euroa.

Osasto 15

LAINAT

01. Valtiolle takaisin maksettavat lainat

02. Takaisinmaksut valtion lainoista liikelaitoksille

Momentille arvioidaan kertyvän 18 300 000 euroa.

04. Muiden lainojen lyhennykset

Momentille arvioidaan kertyvän 124 846 000 euroa.

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

01. Nettolainanotto ja velanhallinta

Momentille merkitään nettotuloa 11 742 718 000 euroa.

Tuloina otetaan huomioon uusien valtionlainojen nimellisarvot, emissiovoitot, pääomavoitot sekä velan riskiaseman säätelemiseksi tehdyistä johdannaissojimuksista saatavat tulot.

Momentille kertyviä tuloja saa käyttää:

- 1) valtionvelan kuolestusten ja takaisinostojen maksamiseen
- 2) valtion lainanotossa esiintyvien emissiotappioiden ja velan takaisinostoissa esiintyvien pääomatappioiden sekä valtionlainojen ottamista ja takaisinmaksua suojaavista johdannaisista aiheutuvien menojen maksamiseen.

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 21

EDUSKUNTA

01. Kansanedustajat

01. Kansanedustajien toimintamenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 22 222 000 euroa.

10. Eduskunnan kanslia

01. Eduskunnan kanslian toimintamenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 58 001 000 euroa.

29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 6 000 000 euroa.

51. Avustajatuki eduskuntaryhmille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 5 190 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kansliatoimikunnan ns. ryhmäkansliamallia koskevien päätösten (4.3.2015 § 3 ja 7.3.2019 § 19) mukaisen tuen maksamiseen niille eduskuntaryhmille, joiden kansanedustajien avustajat ovat siirtyneet ryhmäkanslioiden palvelukseen.

Kansliatoimikunta antaa tarvittaessa tarkentavia ohjeita ryhmäkansliamalliin liittyvän tuen suuruudesta, siirtymisen ehdoista ja ajankohdista sekä muista malliin liittyvistä periaatteista.

70. Tietohallinnon laitehankinnat ja kehittämishankkeet (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 4 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää tietohallinnon uusien tai nykyisiä sovelluksia korvaavien kehittämishankkeiden maksamiseen sekä tietohallinnon palvelin- ja laitehankintoihin.

20. Eduskunnan oikeusasiamies

01. Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian toimintamenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 7 517 000 euroa.

30. Ulkopoliittinen instituutti

01. Ulkopoliittisen instituutin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 3 701 000 euroa.

29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 210 000 euroa.

40. Valtiontalouden tarkastusvirasto

01. Valtiontalouden tarkastusviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 16 554 000 euroa.

29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 650 000 euroa.

90. Eduskunnan muut menot

50. Eduskuntaryhmien ryhmäkanslioiden tukeminen (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 4 510 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää eduskuntaryhmistä annetun lain (979/2012) mukaisen tuen maksamiseen ryhmien toiminnalle välttämättömän henkilöstön palkkaamiseen ja ryhmien toiminnasta aiheutuviin muihin menoihin.

Kansliatoimikunta antaa tarvittaessa määrärahan käyttöperiaatteita koskevia tarkentavia ohjeita.

Pääluokka 22

TASAVALLAN PRESIDENTTI

01. Tasavallan presidentti

01. Tasavallan presidentin palkkio (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 126 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää tasavallan presidentin palkkiosta annetun lain (1152/2011) 1 §:n mukaisen tasavallan presidentin palkkion maksamiseen.

02. Tasavallan presidentin kanslia

01. Tasavallan presidentin kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 8 585 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) tasavallan presidentin järjestämistä tilaisuuksista tai muusta tasavallan presidentin toiminnan järjestämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) tasavallan presidentin kanslian hallussa olevien valtion antiikki- ja taide-esineiden kunnossapidosta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 3) Kultarannan huvilatilan puutarha- ja viljelytoiminnasta aiheutuvien tarpeellisten ja välttämättömien menojen maksamiseen sekä Kultarannan vesialueen osakaskunnan toiminnasta kanslialle aiheutuviin menoihin.

Momentille nettobudjetoidaan Kultarannan yhteisen vesialueen osakaskunnan osakkailleen jakamat tuotot sekä Kultarannan ja Mäntyniemen puisto- ja metsäalueiden metsänhoidollisiin toimenpiteisiin liittyvät puunmyyntitulot.

02. Entisten tasavallan presidenttien menot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää tasavallan presidentin eläkeoikeudesta annetun lain (40/1994) 1 §:n 2 momentin mukaisten eläkkeellä olevien presidenttien käytettäväksi osoitetuista palveluista aiheutuvien menojen maksamiseen.

20. Vierailuista ja kokousmatkoista aiheutuvat menot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 550 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) tasavallan presidentin ulkomaille suuntautuvista vierailuista ja matkoista aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) Suomeen suuntautuvista vierailuista aiheutuvien menojen maksamiseen
- 3) näihin vierailuihin ja matkoihin liittyvän tilapäisen työvoiman palkkioiden ja työnantajamaksujen maksamiseen.

29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 000 000 euroa.

75. Perusparannukset (siirtomääräraha 5 v)

Momentille myönnetään 5 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Presidentinlinnan, Mäntyniemen virka-asunnon ja sitä ympäröivän puiston sekä Helsingin Mariankatu 1:n toimisto- ja huoltorakennuksen tarpeellisiin peruskorjauksiin ja -parannuksiin
- 2) Kultarannan huvilatilan rakennusten ja puiston peruskorjauksiin ja -parannuksiin sekä pienehköistä uudisrakennushankkeista aiheutuvien investointimenojen maksamiseen
- 3) kyseisten hankkeiden valmistelun, suunnittelun ja toteuttamisen kanslian varsinaiselle toiminnalle aiheuttamiin lisäkustannuksiin.

Pääluokka 23

VALTIONEUVOSTON KANSLIA

01. Hallinto

01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 135 094 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös talousneuvostosta, ruotsinkielenlautakunnasta, arvonimilautakunnasta, lainsäädännön arviointineuvostosta tai muista vastaavista lautakunnista aiheutuviin kuluihin.

02. Ministereiden, heidän valtiosihteeriensä ja erityisavustajiensa palkkaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 11 473 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ministereiden, poliittisten valtiosihteerien ja ministereiden erityisavustajien palkkausmenoihin
- 2) valtion virkamieslain 44 a §:n mukaisiin säännöllisen työajan palkkausta vastaaviin korvauksiin.

03. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 990 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Euroopan unionin toimielimissä toimivien suomalaisten kansallisten asiantuntijoiden palkkaus- ja sosiaaliturvakustannusten maksamiseen
- 2) eräissä tapauksissa tiettyjen päivärahojen maksamiseen sellaisille kansallisille asiantuntijoille, joille Euroopan unioni ei maksa korvauksia
- 3) enintään 240 000 euroa enintään kolmea henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen valtioneuvoston kansliaan Euroopan unionia koskevien valtioneuvoston horisontaalisten asioiden hoitamiseen liittyviin tehtäviin.

22. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 10 793 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtioneuvoston ja sen ministeriöiden selvitys- ja tutkimustoimintaan
- 2) selvitys- ja tutkimustoiminnasta aiheutuvien kulutusmenojen maksamiseen
- 3) valtionavustusten maksamiseen tutkimuslaitoksille, yliopistoille ja muille vastaaville tutkimustoimintaa harjoittaville yhteisöille.

Määrärahaa saa käyttää enintään kahdeksaa henkilötyövuotta vastaavan valtioneuvoston kanslian henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös määräaikaisen enintään 70 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen valtion virastoissa ja laitoksissa.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Momentille saa nettobudjetoida virastolle työnantajana maksetut tulot.

25. Terveet tilat 2028 (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Terveet tilat 2028 -toimenpideohjelmasta aiheutuviin hankintoihin ja selvityksiin sekä toimenpiteiden koordinointiin, edistämiseen ja muihin vastaaviin menoihin
- 2) enintään 12 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen toimenpideohjelman ohjaus- ja asiantuntijatehtäviin.

29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 19 000 000 euroa.

10. Omistajaohjaus

88. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 355 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) niiden osakkeiden merkintähinnan maksamiseen, joita valtio merkitsee valtioenemmistöisten yhtiöiden tai valtion osakkuusyhtiöiden osakeannissa taikka uusia valtio-omisteisia yhtiöitä perustettaessa sekä ilman osakemerkintää tehtävään valtion kokonaan omistamien yhtiöiden oman pääoman ehtoiseen rahoitukseen, kuten sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon tehtävään sijoitukseen

2) muiden omistus- ja yritysjärjestelyistä aiheutuvien menojen sekä valtion osakemyynteihin ja omistajaohjaukseen liittyvien, muiden kuin toimintamenomomentille kuuluvien menojen maksamiseen

3) osakeyhtiölain (624/2006) 10 luvussa tarkoitettujen osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien, kuten vaihtovelkakirjalainojen, merkitsemiseen tai johdannaissopimuksista aiheutuvien välittömien menojen maksamiseen. Jos merkintä perustuu lainaan, osakkeiksi muutettavissa oleva laina saa olla vakuudeton

4) valtioenemmistöisten yhtiöiden ja valtion osakkuusyhtiöiden rahoitusaseman turvaamista varten toteutettaviin järjestelyihin lainoilla, joilla ei ole eräpäivää ja joilta ei vaadita vakuutta, mukaan lukien IFRS-tilinpäätöksessä oman pääoman ehtoiseksi katsottavat velkakirjalainat sekä pääomalainat ja muut vastaavat lainajärjestelyt.

20. Poliittisen toiminnan avustaminen

50. Puoluetoinnin tukeminen (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 35 635 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää puoluelain (10/1969) 9 §:n sekä puolueiden toiminnan tukemiseen myönnettävistä avustuksista annetun asetuksen (27/1973) 1 §:n mukaisesti avustuksiin eduskunnassa edustettuina oleville puolueille niiden säännöissä ja yleisohjelmissa määritellyn julkisen toiminnan tukemiseen. Määrärahasta 35 456 825 euroa on tarkoitettu käytettäväksi puolueiden poliittisen toiminnan tukemiseen sekä puolueiden tiedotustoiminnan ja viestinnän tukemiseen. Tästä 5 prosenttia on tarkoitettu puolueille naisten poliittiseen toimintaan sekä samoin 5 prosenttia puolueille niiden piirijärjestöjen toimintaan samojen perusteiden mukaisesti kuin edellä mainitut avustukset. Määrärahasta saa käyttää 178 175 euroa avustuksena Ahvenanmaan maakuntahallitukselle poliittisen toiminnan ja tiedotustoiminnan tukemiseen Ahvenanmaan maakunnassa.

30. Oikeuskanslerinvirasto

01. Oikeuskanslerinviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 812 000 euroa.

90. Muut menot

21. Kunniamerkit (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion virkamiehille ja muille lunastuksetta annettavien kunniamerkkien kustannusten korvaamiseen.

61. Jäsenmaksut ja maksuosuudet Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskukseksi (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 620 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskuksesta annetun lain 12 §:n mukaisten osallistumismaksujen, maksuosuuksien ja vastaavien menojen maksamiseen.

Pääluokka 24

ULKOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ulkoasiainhallinto

01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 251 236 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) ulkoasiainhallinnon toimialaan liittyvien tutkimusapurahojen maksamiseen
- 2) Suomeen suuntautuvien ministerivierailujen menojen ja niihin liittyvän tilapäisen työvoiman palkkioiden ja työnantajamaksujen maksamiseen.

20. Tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjen menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 987 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ulkomailla sijaitsevien tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjen ylläpitomenojen maksamiseen
- 2) ulkomailla sijaitsevien tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjen investointimenojen maksamiseen rakennus- ja korjaushankkeissa.

Momentilta voidaan maksaa myös ennakkomaksuja. Niiden osalta määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

29. Ulkoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 13 648 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös kehitysyhteistyöhön käytettyjen ja kotimaasta hankittujen palvelujen ostoihin sisältyvien arvonlisäveromenojen maksamiseen.

74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 14 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ulkoasiainhallinnon toimitilojen rakennus- ja korjaushankkeiden menojen maksamiseen
  - 2) valtiolle vuokrattujen tilojen peruskorjausluonteisten korjaus- ja muutostöiden maksamiseen.
- Momentilta voidaan maksaa myös ennakkomaksuja. Niiden osalta määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

10. Kriisinhallinta

20. Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 53 080 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetussa laissa (211/2006) tarkoitetun kriisinhallintahenkilöstön palkkaus-, päiväraha-, muonanparannusraha- ja koulutusmenojen sekä valtion eläkemaksun ja kriisinhallintahenkilöstölle palvelusajaksi otetun henkilövakuutuksen kustannusten maksamiseen sekä sotilaallisen kriisinhallintahenkilöstön ryhmätapaturmavakuutusta vastaavien etuuksien maksamiseen ja niistä aiheutuvien hallintokulujen maksamiseen
- 2) kansainvälisen kriisinhallintayhteistyön puitteissa annettavaan koulutukseen ja sen materiaalikuluihin
- 3) kansainvälisen kriisinhallintatyön puitteissa yksittäisille maille annettavasta tuesta aiheutuvien siirtomenojen maksamiseen puolustussektorilla ja vakauttamistehtäviin konfliktien jälkeen
- 4) sellaisten kansainvälisten kriisinhallintaoperaatioiden, joihin Suomi ei lähetä henkilöstöä tai muutoin osallistu, taloudellisesta tukemisesta aiheutuvien siirtomenojen maksamiseen
- 5) kansallisen kriisinhallinnan veteraanikortista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Käyttösuunnitelma (euroa)

01.	EU:n taisteluosastojen koulutus- ja valmiusmenot	520 000
04.	Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	2 036 000
05.	Yhteiset menot	8 350 000
08.	Resolute Support -operaatio, Afganistan	7 263 000
09.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, kansallisesta kriisinhallinnan veteraanikortista aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	6 120 000
11.	EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	1 278 000
14.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	15 592 000
15.	EUTM/Malin koulutusoperaation menot	1 107 000
16.	Malin YK-operaation menot (MINUSMA)	1 295 000

18.	Irakin koulutusoperaation menot	7 615 000
23.	Naton Irakin koulutusoperaation menot	531 000
24.	EUNAVFOR MED, Irini-operaation menot	1 373 000
Yhteensä		53 080 000

21. Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 17 585 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kriisinhallintatoimintaan ulkomailla osallistuvasta suomalaisesta siviilihenkilöstöstä aiheutuvien menojen ja Suomen siviilikriisinhallintatoiminnasta aiheutuvien muiden menojen maksamiseen
- 2) vaalitarkkailijatoiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 3) siviilikriisinhallinnan tehtävissä toimivalle henkilöstölle otetun henkilövakuutuksen kustannusten maksamiseen
- 4) siviilikriisinhallinnan projekteihin ja koulutukseen
- 5) siviilikriisinhallintaa rauhanvälittämistä tukevien hankkeiden valtionavustuksiin.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Käyttösuunnitelma (euroa)

01.	Siviilikriisinhallinta	17 285 000
02.	Vaalitarkkailijat	300 000
Yhteensä		17 585 000

22. Rauhanvälitys (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 3 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) sellaisen rauhanvälittämistoiminnan menoihin ja siihen liittyvän kapasiteetin vahvistamiseen, johon Suomi osallistuu
- 2) rauhanvälitystä tukeviin kahdenvälisiin ja monenkeskisiin hankkeisiin
- 3) kansainvälisissä järjestöissä ja niitä vastaavissa organisaatioissa toimivista asiantuntijoista näille organisaatioille aiheutuvien menojen maksamiseen
- 4) rauhanvälittämistä tukevien hankkeiden valtionavustuksiin
- 5) enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

50. Valtionapu Teollisen yhteistyön rahasto Oy:lle

Momentille ei myönnetä määrärahaa.

Valtuus

Valtioneuvosto voi Teollisen yhteistyön rahasto Oy:stä annetun lain (291/1979) 3 §:n 4 momentin ja 3 a ja b §:n nojalla antaa määräämillään ehdoilla yhtiölle sitoumuksia siitä, että valtio korvaa yhtiölle sen luotonanto- ja takaustoiminnassa mahdollisesti syntyneitä tappioita sekä osake- ja osuussijoitusten menetyksiä ja arvonalennuksia ja valtio maksaa yhtiön ottamasta muusta kuin euromääräisestä lainasta mahdollisesti aiheutuvan kurssitappion. Sitoumuksia saa antaa siten, että niiden piiriin kuuluvien maksettujen luottojen, osake- ja osuussijoitusten ja takausten yhteinen pääomamäärä saa olla vasta-arvoltaan enintään aiemmat tehdyt sitoumukset mukaan lukien 168 188 000 euroa ja nostettujen muiden kuin euromääräisten lainojen yhteinen pääoma enintään 100 000 000 euroa.

66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 761 059 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kehitysyhteistyöstä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) kehitysyhteistyöhallintoon liittyvien valtion kulutusmenojen, ei kuitenkaan palkkausmenojen, maksamiseen
- 3) Finnfundin toteuttaman erityisriskirahoituksen tappioiden korvaamiseen enintään 10 % Teollisen yhteistyön rahasto Oy:stä annetun lain (291/1979) 3 §:n 4 momentissa tarkoitettujen sitoumusten piiriin kuuluvien maksettujen luottojen, osake- ja osuussijoitusten yhteisen pääomamäärän vasta-arvosta enintään 150 000 000 euroa. Vuonna 2021 Finnfundin toteuttamaan erityisriskirahoituksen tappioiden korvaamiseen määrärahaa saa käyttää enintään 2 000 000 euroa
- 4) ministeriön ja Euroopan komission sekä ministeriön ja Sitran yhteistoimintahankkeiden menojen maksamiseen
- 5) Business Finlandin hallinnoimaan Developing Markets Platform -alustan kehitysinnovaatioiden rahoittamiseen Suomessa toimiville yrityksille ja muille yhteisöille valtioneuvoston tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoitusta koskevan asetuksen (1444/2014) ja Euroopan komission vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen (EY 1407/2013) mukaisesti. Määrärahaa saa osana Developing Markets Platform -alustaa käyttää myös Suomessa toimivien julkista tutkimusta tai tiedon levittämistä harjoittavien valtion tutkimuslaitosten, korkeakoulujen ja vastaavien tutkimus- ja tiedonlevittämisorganisaatioiden tutkimus- ja kehittämishankkeisiin
- 6) kansainvälisten järjestöjen, rahoituslaitosten tai näitä vastaavien organisaatioiden rahoittamiseen niissä toimivien asiantuntijoiden menojen maksamiseksi

7) humanitaariseen apuun, johon tarkoitettuja määrärahoja voidaan käyttää muiden kuin kehitysmaiden avustamiseen vain poikkeuksellisen laajan humanitaarisen kriisin niin edellyttäessä valtioneuvoston päätöksellä kyseisen maan avunpyyntöön pohjautuen. Momentin määrärahoista veloitetaan myös valtion virastojen ja laitosten osallistumisesta kehitysyhteistyöhön annetussa laissa (382/1989) tarkoitetuista kehitysyhteistyötehtävistä virastolle tai laitokselle aiheutuvat kustannukset.

Momentilta voidaan myöntää valtionavustusta.

Määrärahaa saa käyttää ennakoiden maksamiseen, jos se on hankkeen toteuttamisen kannalta välttämätöntä.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Momentilta maksettaviin kulutus- ja investointimenoihin liittyvät arvonalisäveromenot maksetaan hallinnonalan arvonalisäveromomentilta 24.01.29.

Käyttösuunnitelma (euroa)

1.	Monenkeskinen kehitysyhteistyö	240 812 000
2.	Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö ^a	189 687 000
3.	Euroopan kehitysrahasto	75 500 000
4.	Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	55 320 000
5.	Humanitaarinen apu	85 000 000
6.	Kehitysyhteistyön suunnittelu- ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus	4 440 000
7.	Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus	2 050 000
8.	Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle ja kehitysyhteistyötiedotukselle sekä kuntasektorin kehitysyhteistyölle	79 850 000
9.	Korkotuki-instrumentti	28 400 000
Yhteensä		761 059 000

- a. Sisältää ministeriön ja Euroopan komission välisten yhteistoimintahankkeiden menoja yhteensä 1 881 000 euroa ja ministeriön ja Finnfundin erityisriskirahoituksen tappioiden korvaamiseen 2 000 000 euroa.

Valtuus

Vuoden 2021 aikana saa tehdä uusia kehitysyhteistyösopimuksia ja antaa sitoumuksia, joista aiheutuu menoja vuoden 2021 jälkeisille vuosille yhteensä enintään 671 193 000 euroa.

Finnfundille voidaan antaa Teollisen yhteistyön rahasto Oy:stä annetun lain (291/1979) 3 §:n 4 momentissa tarkoitettuja sitoumuksia erityisriskirahoitukseen liittyvien tappioiden korvaamisesta valtioneuvoston muutoin määräämin ehdoin siten, että sitoumusten piiriin kuuluvien makset-

tujen luottojen, osake- ja osuussijoitusten yhteinen pääomamäärä saa olla vasta-arvoltaan enintään 150 000 000 euroa.

67. Demokratia- ja oikeusvaltiotuki (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustusten maksamiseen ulkoministeriön toimialaan liittyville demokratia- ja oikeusvaltiokehitystä edistäville toimijoille.

Määrärahasta myönnettävä valtionavustus voi kattaa avustuksen kohteena olevasta toiminnasta aiheutuvien kokonaiskustannusten täyden määrän.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Määrärahaa saa käyttää myös yhtä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

88. Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) pääoman korottaminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 10 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) uusien osakkeiden merkitsemisestä valtiolle aiheutuvien menojen maksamiseen.

89. Kehitysyhteistyön finanssisijoitukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 129 730 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää finanssisijoituksiin ja lainoihin osana Suomen kehitysyhteistyötä.

Valtuus

Vuoden 2021 aikana saa tehdä uusia kehitysyhteistyön finanssisijoituksia koskevia sopimuksia ja antaa sitoumuksia, joista aiheutuu menoja vuoden 2021 jälkeisille vuosille yhteensä enintään 129 730 000 euroa.

90. Ulkoministeriön hallinnonalan muut menot

50. Eräät valtionavut (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 1 641 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustusten maksamiseen ulkoministeriön toimialaan liittyville järjestöille.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

51. Häädänalaisten avustaminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 45 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) konsulipalvelulain (498/1999) mukaan hädänalaisessa asemassa olevien henkilöiden kotiuttamisesta ja avustamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) edellisistä aiheutuviin tileistä poistoihin
- 3) avustuksien maksamiseen ulkomailla.

66. Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 86 653 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ulkoministeriön toimialaan liittyvien järjestöjen jäsenmaksujen ja vapaaehtoisten rahoitusavustusten maksamiseen.

68. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 4 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen monenvälisten hankkeiden menojen maksamiseen
- 2) pohjoisen ulottuvuuden politiikkaa tukevien hankkeiden menojen maksamiseen
- 3) hallituksen Venäjä-politiikan toimeenpanoa tukevien hankkeiden menojen maksamiseen
- 4) kansainvälisten rahoituslaitosten yhteydessä toimivien rahastojen tukemiseen
- 5) kansainvälisissä järjestöissä, rahoituslaitoksissa tai näitä vastaavissa organisaatioissa toimivista asiantuntijoista näille organisaatioille aiheutuvien menojen maksamiseen
- 6) Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyöhön sekä Venäjä-politiikan toimeenpanon tukemiseen liittyvien valtion kulutusmenojen maksamiseen
- 7) enintään kahdeksaa henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkausmenojen rahoittamiseen valtion virastojen ja laitosten Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen hankkeissa.

87. Pääomasijoitus Instex S.A.S.:lle (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Instex S.A.S:n osakkeiden merkintähinnan ja muun pääoman maksamiseen.

95. Kurssivaihtelut (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtiolla käytössä olevien taloushallinnon tietojärjestelmien valuuttatietojen ja pankkien virallisten päivänkurssien välisten laskennallisten kurssierojen kattamiseen
- 2) muiden valuuttamääräisten ulkomaisten maksujen laskennallisten kurssierojen kattamiseen.

Pääluokka 25

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ministeriö ja hallinto

01. Oikeusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 24 677 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) kansainvälisten yhteisöjen jäsenmaksujen ja maksuosuuksien maksamiseen, oikeusministeriön hyväksymien tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoittamiseen sekä demokriatipalkintoja ja rikoksentorjunnan arviointitutkimuksen palkintoja varten
- 2) ministeriön yhteydessä toimivista lautakunnista ja muista vastaavista toimielimistä aiheutuvi- en menojen maksamiseen
- 3) siirtomenojen maksamiseen asianajajayhdistykselle luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajis- ta annetun lain (715/2011) 24 §:n 2 momentin mukaisesti.

Määräraha budjetoidaan asianajajayhdistykselle maksettavien siirtomenojen osalta suoriteperus- tetta vastaavalla perusteella.

03. Oikeusministeriön yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 10 770 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) lapsiasiavaltuutetun toimiston, tasa-arvovaltuutetun toimiston, yhdenvertaisuusvaltuutetun toimiston, tietosuojavaltuutetun toimiston, Onnettomuustutkintakeskuksen, tiedusteluvalvonta- valtuutetun toiminnon, vanhusasiavaltuutetun toiminnon sekä Yhdistyneiden kansakuntien yh- teydessä toimivan Euroopan kriminaalipolitiikan instituutin toimintamenojen maksamiseen
- 2) Euroopan kriminaalipolitiikan instituutin jakamien apurahojen maksamiseen.

Nettobudjetoinnissa ei oteta tuloina huomioon sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 305 §:ssä säädetyistä valvontatehtävistä perittävistä maksuista kertyviä tuloja.

05. Oikeusrekisterikeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 8 535 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa otetaan tuloina huomioon Oikeusrekisterikeskuksen oman työn kustannuk- sista muodostuvat hallinnonalan toimialariippuvaiset ICT-palvelumaksut ja rekisterinpitoviran- omaisena tehtyjen tietoluovutus päätösten nojalla annettujen massapöytäkirjojen kustannusten perusteella saadut tulot.

20. Erityismenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 12 013 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) turvallisuustutkintalaista (525/2011), Euroopan unionin lainsäädännön ja Suomea velvoittavien kansainvälisten sopimusten mukaan turvallisuustutkintaa varten asetetuista tutkintaryhmistä sekä kansainvälisenä yhteistyönä toimitettavasta tutkinnasta aiheutuvien palkkioiden ja muiden kulutusmenojen maksamiseen
- 2) konkurssi-asiamiehen vähävaraisessa konkurssipesässä ottamaan kuluvastuuseen liittyen ulkomaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa antamasta sitoumuksesta mahdollisesti johtuvan korvausvastuun toteuttamiseen
- 3) viranomaistoiminnasta lakien ja asetusten nojalla aiheutuvien oikeudenkäyntikulujen ja alaikäiselle asianosaiselle esitutkintaa varten edunvalvojan määräämisestä aiheutuneiden kulujen sekä edunvalvojan palkkioiden ja kulujen maksamiseen
- 4) valtion maksettavaksi vahingonkorvauslain (412/1974) nojalla määrättyjen korvausten maksamiseen
- 5) oikeudenkäynnin viivästymisen hyvittämisestä annetun lain (362/2009) nojalla aiheutuvien hyvitysten maksamiseen
- 6) oikeusapulain (257/2002) mukaisesti hoidettavien asioiden sekä talous- ja velkaneuvonnan asiakkaiden ja yleisen edunvalvonnan päämiehille hallintolain (434/2003) 26 §:n 3 momentin nojalla hankittavien tulkkaus- ja käännöspalvelujen maksamiseen
- 7) oikeusgeneettisestä isyystutkimuksesta annetun lain (378/2005) 19 §:n ja 20 §:n mukaisten korvausten sekä äitiyden vahvistamiseen liittyvien tuomioistuimen määräämistä tutkimuksesta aiheutuvien vastaavien kustannusten maksamiseen
- 8) siirtomenojen maksamiseen julkisen oikeusavun ja yleisen edunvalvonnan ostopalvelujen päämiehille arvonnalisäveron määrää vastaavana hyvityksenä
- 9) oikeudenkäyntikulujen maksamiseen yhdenvertaisuuslain (1325/2014) mukaisissa asioissa, joissa yhdenvertaisuusvaltuutettu toimii avustajana epäillyn syrjinnän uhriksi joutuneen henkilön oikeudenkäynnissä ja on sitoutunut korvaamaan mahdolliset oikeudenkäyntikulut, jos asia hävitään
- 10) rikoslain (356/2016) 10 luvun 11 §:n 2 momentin mukaisten korvausten maksamiseen.

21. Oikeusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 620 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ministeriön hallinnonalalla tuottavuutta edistävien investointien, tutkimusten, selvitysten sekä koulutus- ja muiden palvelujen hankintaan
- 2) hallinnonalan tietohallintohankkeisiin ja digitalisaation edistämiseen

3) enintään kymmentä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin tuottavuustoimien edistämiseksi.

29. Oikeusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 49 810 000 euroa.

50. Avustukset (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 14 188 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) avustuksiin saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon ylläpitämiseen
- 2) avustuksiin rauhantyyntöön järjestöille ja Ihmisoikeusliitto ry:lle
- 3) avustuksiin Pakolaisneuvonta ry:lle
- 4) avustuksiin rikollisuutta ehkäisevää työtä tekeville yhteisöille sekä rikollisuutta ehkäisevän työn arviointiin
- 5) avustuksiin Rikosuhripäivystyksen toimintaan ja muille rikosten uhrien tukipalveluja tuottaville yhteisöille
- 6) avustuksiin Julkisen sanan neuvostolle
- 7) avustuksiin oikeusjärjestyksen ja demokratian kehittämistä ja tunnetuksi tekemistä tukevaan toimintaan
- 8) valtionhallinnon laitosten ja yliopistojen kanssa toteutettavista rikoksensorjuntahankkeista ja rikoksensorjuntahankkeiden arvioinneista aiheutuviin menoihin.

Määrärahaa saa käyttää myös enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamisesta määräaikaisiin tehtäviin avustustoiminnan vaikutuksen arvioinnin edistämiseksi.

Käyttösuunnitelma (1 000 euroa)

Avustukset rikosten uhrien tukipalveluja tuottaville yhteisöille (enintään)	5 725
Avustukset saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon ylläpitämiseen (enintään)	3 943
Muut avustukset ja avustushankkeiden vaikutuksen arviointi (enintään)	4 520
Yhteensä	14 188

51. Eräät valtion maksamat korvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 19 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) rikosvahinkolain (1204/2005) nojalla maksettaviin rikosvahinkokorvauksiin

2) syyttömästi vangitulle tai tuomitulle valtion varoista vapauden menetyksen johdosta maksettavasta korvauksesta annetun lain (422/1974) nojalla maksettaviin korvauksiin sekä niihin liittyvien vähäisten asiamiespalkkioiden maksamiseen.

10. Tuomioistuimet ja oikeusapu

01. Korkeimman oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 8 969 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa ei oteta tuloina huomioon tuomioistuinmaksulain (1455/2015), oikeusministeriön asetuksen eräistä tuomioistuinten hakemusmaksuista (1744/2015) ja oikeusministeriön asetuksen tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista mukaisesti perittäviä maksuja eikä menoina näistä johtuvia poistoja.

02. Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 13 624 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa ei oteta tuloina huomioon tuomioistuinmaksulain (1455/2015), oikeusministeriön asetuksen eräistä tuomioistuinten hakemusmaksuista (1744/2015) ja oikeusministeriön asetuksen tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista mukaisesti perittäviä maksuja eikä menoina näistä johtuvia poistoja.

03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 284 278 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös Tuomioistuinviraston menoihin.

Nettobudjetoinnissa ei oteta tuloina huomioon tuomioistuinmaksulain (1455/2015), oikeusministeriön asetuksen eräistä tuomioistuinten hakemusmaksuista (1744/2015) ja oikeusministeriön asetuksen tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista mukaisesti perittäviä maksuja eikä menoina näistä johtuvia poistoja.

04. Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 81 947 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös valtion oikeusapu- ja edunvalvontapiireistä annetussa laissa (477/2016) ja talous- ja velkaneuvonnasta annetussa laissa (813/2017) tarkoitettujen oikeusapu- ja edunvalvontapalveluiden ja talous- ja velkaneuvontapalveluiden ostamisesta valtiolle aiheutuviin menojen maksamiseen sekä kuluttajariitalautakunnasta annetussa laissa (8/2007) tarkoitettujen menojen maksamiseen.

Nettobudjetoinnissa ei oteta tuloina huomioon valtion oikeusapu- ja edunvalvontapiireistä annetun lain 18 §:ssä tarkoitettuja yleisen edunvalvonnan päämiehen varoista perittäviä palkkioita ja korvauksia.

Momentille nettoutettavista tuloista oikeusavun saajan hävinneen vastapuolen korvaukset oikeudenkäyntikuluista budjetoidaan maksuperusteisena.

50. Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 75 985 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) oikeusapulaissa (257/2002)
- 2) yksityishenkilön velkajärjestelystä annetussa laissa (57/1993)
- 3) oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetussa laissa (689/1997) säädettyjen korvausten maksamiseen
- 4) enintään 2 050 000 euroa konkurssilain (120/2004) mukaisten julkisselvittäjien ja pesänhoitajien palkkioihin sekä julkisselvityksestä aiheutuvien muiden konkurssimenettelyn menojen maksamiseen.

20. Maksuhäiriöt, ulosotto ja konkurssivalvonta

01. Ulosottolaitoksen ja konkurssivalvonnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 108 741 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ulosottolaitoksen ja konkurssiasiamiehen toimiston toimintamenojen maksamiseen.

Nettobudjetoinnissa ei oteta tuloina huomioon ulosottomaksuista annetun lain (34/1995) ja ulosottomaksuista annetun asetuksen (35/1995) mukaisia tuloja, ulosottokaaren (705/2007) mukaisia valtiolle tilitettäviä vähäisiä ulosottovaroja eikä konkurssilain (120/2004) mukaan valtiolle tilitettäviä velkojien menettämiä jako-osuuksia.

95. Ulosoton säilytettävänä olevien varojen korkomenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 260 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ulosoton virkavaraintilillä säilytettävänä olevien varojen korkomenojen maksamiseen.

30. Syyttäjät

01. Syyttäjälaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 55 729 000 euroa.

40. Rangaistusten täytäntöönpano

01. Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 233 939 000 euroa.

Määrärahasta saa käyttää myös Rikosseuraamuslaitoksen toiminnallisista tarpeista aiheutuvien henkilökunnan asuntojen vuokraosuuksien alentamiseen enintään 2 000 000 euroa.

74. Avolaitostyöt (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 4 700 000 euroa.

Määrärahasta saa käyttää enintään 1 700 000 euroa avolaitostöihin kunnan, seurakunnan tai yleishyödyllisen yhteisön työkohteissa.

Määrärahaa saa käyttää valtion, kunnan ja yleishyödyllisten yhteisöjen omistuksessa olevien rakennusten ja ympäristöjen rakentamis-, korjaus- ja hoitotöihin sekä kansallisuusomaisuuden ylläpitämiseen. Määrärahaa saa käyttää myös maanrakennustöihin. Kunnan, seurakunnan tai yleishyödyllisen yhteisön työkohteet ovat kulttuurihistoriallisesti arvokkaita tai niihin voidaan liittää kuntouttavaa toimintaa, jonka kustannuksiin asianomainen yhteisö osallistuu. Työkohteissa tehtävää työtä voidaan myös opinnollistaa. Määrärahaa voi käyttää erityisesti pitkäaikaishankkeissa myös avolaitostyönä toteutettavien rakentamisprojektien edellytysten luomiseksi vaadittavien tarpeellisten tukitoimintojen menoihin, kuten vankien asuintilojen kunnostamiseen.

50. Vaalimenot

20. Vaalimenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 11 859 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) vaalilain (714/1998) mukaisten yleisten vaalien ja menettelystä neuvoa-antavissa kansanäänestyksissä annetussa laissa (571/1987) tarkoitettujen valtiollisten kansanäänestysten toimittamisesta ja niihin liittyvästä tiedottamisesta ja tietopalvelusta, vaalitietojärjestelmän ja vaalivalmiuden ylläpidosta, vaalijärjestelmän ja vaalitietojärjestelmän kehittämisestä sekä äänestysaktiivisuuden vahvistamiseen liittyvistä toimenpiteistä aiheutuvien menojen maksamiseen

2) siirtomenojen maksamiseen kunnille vaalilain 188 §:n 2 momentissa tarkoitettuna kertakorvauksena ja saamelaiskäräjistä annetussa laissa (974/1995) tarkoitetuista saamelaiskäräjävaaleista aiheutuvien menojen maksamiseen

3) enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin vaaleihin liittyvän tiedottamisen edistämiseksi.

Pääluokka 26

SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Sisäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 16 215 000 euroa.

04. Kriisinhallintakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 194 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös siviilikriisinhallintatoiminnan kotimaan valmiuksien kehittämiseen.

20. Tietohallinnon yhteiset menot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 594 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) sisäasiainhallinnon turvallisuusarkkitehtuurin mukaisiin turvallisuutta edistäviin toimenpiteisiin
- 2) digitalisaation kehittämiseen
- 3) kokonaisarkkitehtuurityöhön
- 4) yhteiskäytössä olevien tietojärjestelmien ylläpito- ja kehittämismenoihin.

24. EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 13 159 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Euroopan unionin rahoitusohjelmakauden 2014—2020 sisäasioiden sisäisen turvallisuuden rahaston ja turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 513—516/2014) toteuttamiseen
- 2) edellä mainittujen rahastojen toteuttamiseen tarvittavan teknisen avun ja näihin tehtäviin kohdennettavan, enintään 18 henkilötyövuotta vastaavan, henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen sekä rahastojen toteuttamisen kannalta muiden välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen
- 3) hankkeisiin ja toimiin sisältyvien arvonlisäveromeno-osuuksien maksamiseen Euroopan unionin asetusten salliessa
- 4) siirtomenojen maksamiseen hankerahoituksena valtiontalouden ulkopuolisille toimijoille

5) Euroopan unionin yhteisvastuuta ja maahanmuuttovirtojen hallintaa koskevan yleisohjelman 2007—2013 alaisten rahastojen Euroopan parlamentin ja neuvoston päätösten 575/2007/EY artiklojen 45—46 (rahoitusoikaisut), 573/2007/EY artiklojen 45—46 (rahoitusoikaisut), 574/2007/EY artiklojen 47—48 (rahoitusoikaisut) sekä neuvoston päätöksen 435/2007/EY artiklojen 43—44 (rahoitusoikaisut) mukaisiin Suomen velvoitteiden maksamiseen sekä muista hankkeisiin tehdyistä sitoumuksista aiheutuvien velvoitteiden maksamiseen edellyttäen, että niitä ei voida kohdentaa kansalliseen rahoituksen osuuteen

6) Euroopan unionin rahoitusohjelmakauden 2014—2020 sisäasioiden sisäisen turvallisuuden rahaston ja turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 513—516/2014) toimeenpanoon liittyviin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 514/2014 artiklojen 21 h, 47—49 mukaisten rahoitusoikaisujen ja niistä aiheutuvien Suomen velvoitteiden maksamiseen sekä muista hankkeisiin tehdyistä sitoumuksista aiheutuvien velvoitteiden maksamiseen edellyttäen, että niitä ei voida kohdentaa kansallisen rahoituksen osuuteen

7) Euroopan unionin rahoitusohjelmakauden 2021—2027 sisäasioiden rahastojen ja rahoitusvälineiden valmisteluun liittyviin toimiin.

Momentille voidaan nettouttaa virastolle työnantajana maksetut tulot.

25. Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunnan järjestämisestä, alusten torjuntavalmiuden ylläpidosta, torjuntakaluston hankinnoista, mukaan lukien jääolosuhteissa toimivan öljyntorjuntalaitteiston ja muun avomeriöljyntorjuntakaluston hankinnoista sekä torjuntatoimenpiteistä ja ympäristövahingon torjuntaan välittömästi liittyvistä tutkimuksista aiheutuviin menoihin

2) öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunnan kansainvälisestä yhteistyöstä, koulutus- ja kehittämistoiminnasta ja oikeudenkäynneistä aiheutuviin menoihin, öljyntorjuntavarastojen vuokriin ja sivutoimisten varastonhoitajien ja torjuntatöihin osallistuvien palkkioihin.

Torjuntakaluston hankintamenot budjetoidaan sitoumusperusteisena.

Momentille saa nettobudjetoida siirtotalouden tuottoina korvaukset öljysuojarahastosta ja vahinkojen aiheuttajilta.

26. EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan ohjelmakaudella 2021—2027 (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 6 840 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää edellyttäen, että a) Euroopan unioni on hyväksynyt EU:n rahoitusohjelmakautta 2021—2027 koskien EU:n vuoden 2021 talousarvion, b) EU:n ko. rahoituskauden jäljempänä mainittuja rahastoja ja niiden varojen käyttöä koskeva EU-lainsäädäntö on hyväksytty ja tullut voimaan sekä c) kansallinen sisäasioiden rahastoja koskeva lainsäädäntö on hyväksytty ja

voimassa ja se antaa sisäministeriölle toimivallan EU:n Suomelle osoittamien uuden ohjelmakauden EU-varojen käyttöön jäljempänä tarkoitettuihin menoihin:

- 1) Euroopan unionin rahoitusohjelmakauden 2021—2027 turvapaikka- ja maahanmuuttorahaston, rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen ja sisäisen turvallisuuden rahaston (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset) toteuttamiseen
- 2) edellä mainittujen rahastojen toteuttamiseen tarvittavan teknisen avun ja näihin tehtäviin kohdennettavan henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen sekä rahastojen toteuttamisen kannalta muiden välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen
- 3) hankkeisiin ja toimiin sisältyvien arvonnalisäveromeno-osuuksien maksamiseen Euroopan unionin asetusten salliessa
- 4) siirtomenojen maksamiseen hankerahoituksena valtiontalouden ulkopuolisille toimijoille
- 5) ohjelman mukaisiin Suomen velvoitteiden maksamiseen sekä muista hankkeisiin tehdyistä sitoumuksista aiheutuvien velvoitteiden maksamiseen edellyttäen, että niitä ei voida kohdentaa kansallisen rahoituksen osuuteen
- 6) Euroopan unionin rahoitusohjelmakauden 2021—2027 turvapaikka- ja maahanmuuttorahaston, rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen ja sisäisen turvallisuuden rahaston rahoitussääntöjä koskeviin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (yleisasetus) artiklojen 97—98 mukaisten rahoitusoikaisujen ja niistä aiheutuvien Suomen velvoitteiden maksamiseen sekä muista hankkeisiin tehdyistä sitoumuksista aiheutuvien velvoitteiden maksamiseen edellyttäen, että niitä ei voida kohdentaa kansallisen rahoituksen osuuteen
- 7) Euroopan unionin rahoitusohjelmakauden 2028—2035 sisäasioiden rahastojen ja rahoitusvälineiden valmisteluun liittyviin toimiin.

Momentille voidaan nettouttaa virastolle työnantajana maksetut tulot.

29. Sisäministeriön hallinnonalan arvonnalisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 120 000 000 euroa.

50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 331 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustusten myöntämiseen meripelastustoimintaan ja poliisin todistajansuojeluohjelmaan sisältyvän sopeutumisavustuksen maksamiseen sekä avustuksen maksamiseen Diakonissalaitoksen EXIT-hankeeseen (radikalitoitumisen vastainen hanke).

66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja maksuosuudet ulkomaille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 960 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sisäasiainhallinnon kansainvälisten järjestöjen (Interpol, IGC¹, IOM, ICMPD², COSPAS-SARSAT³ ja ICAO PKD⁴) jäsenmaksujen, maksuosuuksien ja vastaavien

¹ IGC = Inter-Governmental Consultations on Asylum, Refugee and Migration Policies in Europe, North America and Australia

velvoitteiden suorittamisesta aiheutuvien menojen sekä YK:lle teollisuusonnettomuuksien rajojen yli ulottuvista vaikutuksista koskevan yleissopimuksen kansainvälisen toimeenpanon tukemisesta aiheutuvien avustusten maksamiseen.

10. Poliisitoimi

01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 799 361 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) poliisihallinnosta Ahvenanmaan maakunnassa annetun asetuksen (1177/2009) 2 §:n nojalla suoritettavien korvausten maksamiseen Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle
- 2) säädettyjen korvausten maksamiseen teleyrityksille.

02. Suojelupoliisin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 44 553 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös säädettyjen korvausten maksamiseen teleyrityksille.

20. Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 7 608 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) poliisin vastuulla olevien maasta poistettavien henkilöiden maasta poistamiskuljetuksista aiheutuviin menoihin
- 2) turvapaikanhakijoiden ja maastapoistettavien tulkkaus- ja käännöspalveluista aiheutuviin menoihin
- 3) Suomeen luovutettavien rikoksenteekijöiden noutokuljetuksista aiheutuviin menoihin
- 4) maasta poistettavien identifioinnista ja tarvittavien matkustusasiakirjojen hankinnoista aiheutuviin menoihin
- 5) turvapaikanhakijoiden vastaanoton valmiusryhmän käytöstä aiheutuneiden matka- ja majointusmenojen korvaamiseen.

---

2 ICMPD = International Centre for Migration Policy Development

3 COSPAS-SARSAT = satelliittipaikannusta maalla, merellä ja ilmassa hyödyntävä maailmanlaajuinen etsintä- ja pelastusjärjestelmä

4 ICAO PKD = kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön sähköinen varmennepankki

20. Rajavartiolaitos

01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 271 888 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) Rajavartiolain (578/2005) 81 §:n nojalla työsuhdeasuntojen vuokratkompensatioon
- 2) säädettyjen korvausten maksamiseen teleyrityksille
- 3) sisäministeriön rajavartio-osaston menoihin
- 4) Eurooppalaisen raja- ja merivartioviraston pysyvän joukon sekä raja- ja merivartioviraston toimintaan osallistumisen menoihin.

70. Ilma- ja vartioalusten hankinta (siirtomääräraha 5 v)

Momentille myönnetään 5 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) AS 332 Super Puma meripelastushelikopterien modifikaatioon ja G-huoltoon
- 2) kahden AB/B 412 helikopterin ja niiden varaosavaraston yhdenmukaistamiseen
- 3) ulkovartiolaivan varustamiseen liittyviin hankintoihin ja mahdollisiin muihin toiminnallisiin muutostarpeisiin
- 4) kevyen aluskaluston nopeiden veneiden uusimiseen ja muihin välttämättömiin venehankintoihin sekä niiden tarvitsemien varusteiden ja varaosien hankintaan
- 5) ilma- ja vartioalusten kertaluonteisiin peruskorjauksiin ja huoltoihin
- 6) indeksien ja valuuttakurssien muutoksista aiheutuviin hankintasopimusten mukaisiin menoihin
- 7) meriveneiden hankintaan ja veneiden varustamiseen siltä osin kuin niitä ei makseta EU:lta saatavalla rahoituksella momentilta 26.01.24
- 8) maa- ja merirajan teknillisen valvonnan uudistamiseen liittyvien hankintojen ja palveluiden kustannuksiin
- 9) kahden uuden ulkovartiolaivan hankintaan liittyviin suunnittelu-, hankinta- ja koulutuskustannuksiin.

Momentille voidaan myös tulouttaa oikaisuina sopimuksista aiheutuvia sopimussakkoja tai muita vastaavia korvauksia.

Valtuus

Mikäli vuoden 2020 talousarviossa uudistettua meriveneiden hankintaan tarkoitettua valtuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä sitoumuksia vuonna 2021.

30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta

01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 17 529 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) pelastuslain (379/2011) 107 §:n mukaisten erityisten palon tai onnettomuuden syiden tutkimusten aiheuttamien menojen suorittamiseen
- 2) pelastuslain 100 §:n 1 momentin nojalla suoritettavien korvausten maksamiseen
- 3) pelastuslain 97 §:ssä tarkoitettulla tavalla valmiuden ylläpitämiseen
- 4) pelastustoimeen liittyvään standardisointitoiminnan edistämiseen ja standardisointityöhön osallistumisesta johtuviin menoihin
- 5) ilma-alusten käyttöön liittyvän hälytys- ja johtamisjärjestelmän välittömien kustannusten korvaamiseen Air Navigation Services Finland Oy:lle
- 6) Pelastusopistosta annetun lain (607/2006) 36 §:n 2 momentissa mainittujen suoritteiden kustannusten kattamiseen.

Momentille saa nettobudjetoita myös siirtotalouden tuottoina Palosuojelurahastolta tutkimus- ja kehittämistoimintaan saadut erityisavustukset.

02. Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 60 048 000 euroa.

20. Erityismenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) pelastuslain (379/2011) 97 §:ssä tarkoitettulla tavalla toimintakustannuksiin, jotka aiheutuvat ilma-alusten käytöstä etsintä- ja pelastustehtäviin sekä poliisiviranomaisen johtamiin etsintä- tai muihin vastaaviin virka-aputehtäviin ja niistä aiheutuvan valmiuden ylläpitämiseen
- 2) pelastustoimintaan kuuluvissa tehtävissä avustamiseen sekä asiantuntija-, muodostelma- ja materiaaliavun antamisesta, vastaanottamisesta sekä siihen varautumisesta aiheutuviin kustannuksiin ihmisen tai luonnon aiheuttamissa katastrofitilanteissa, unionin pelastuspalvelumekanismissa (1313/2013/EU) tarkoitetuissa toimissa, Euroopan unionin ja kansainvälisten järjestöjen yhteistyössä sekä Suomen kahden- ja monenvälisten pelastuspalvelun yhteistoimintasopimusten perusteella, mihin luetaan myös Suomen osallistuminen Euroopan unionin, YK:n sekä NATO:n euroatlanttisen kumppanuusneuvoston pelastuspalvelun asiantuntijatehtäviin niistä aiheutuvine palkkaus- ja toimintakustannuksineen. Määrärahaa saa käyttää enintään 10 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkauksiin
- 3) pelastuslain 31 §:n mukaisesti metsäpalojen tähyystoiminnasta ja sen valmiuden ylläpidosta aiheutuneisiin kustannuksiin.

40. Maahanmuutto

01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 67 198 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös maahanmuuttohallinnon toiminnan kehittämiseen ja vastaanottojärjestelmän kehittämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen.

21. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 104 614 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) (vastaanottolaki) 7 §:n mukaisesti vastaanotto- ja järjestelykeskusten perustamis- ja ylläpitokustannusten sekä palveluntuottajalle vastaanottopalveluiden järjestämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamiseen, ilman kotikuntalaisissa (201/1994) tarkoitettua kotikuntaa Suomessa olevan ihmiskaupan uhrin auttamisesta aiheutuvien kulujen korvaamiseen vastaanottorahaa lukuun ottamatta ja alaikäisen, jolla ei ole oleskelulupaa Suomessa, edustajan palkkion maksamiseen sekä kansainvälistä suojelua hakevien yleisen oikeudellisen neuvonnan kustannuksiin

2) säilöönottoyksiköstä annetun lain (116/2002) 3 luvun mukaisen toimeentulon ja huolenpidon järjestämiseen säilöön otetuille ulkomaalaisille käyttörahaa lukuun ottamatta

3) vastaanottopalveluna järjestettyyn työ- ja opintotoimintaan osallistuvien henkilöiden vastaanottolain 30 §:n mukaisten tapaturmakorvausten ja ryhmävastuuvakuutusten sekä Valtiokonttorin näistä perimien hoitokulujen maksamiseen

4) vastaanoton toteuttamiseksi erityistilanteissa tarpeellisten palvelujen hankkimisesta aiheutuvien menojen maksamiseen ja vastaanottotoiminnan kehittämistä tukeviin EU:n rahoittamiin hankkeisiin

5) turvapaikkatutkinnan ja -puhuttelujen tulkkaus-, käänös- ja kuljetusmenoihin

6) Maahanmuuttoviraston toimipisteiden ulkopuolella suoritettavien turvapaikkapuhuttelujen matkakustannusten, perhesiteen selvittämiseksi tehtävien DNA-testien ja oikeuslääketieteellisten testien kustannuksiin sekä kotipaikan tai kansalaisuuden selvittämiseksi tehtävien kielianalyysien kustannuksiin

7) kotoutumisen edistämisestä annetun lain (1386/2010) 86 §:n mukaisesti kiintiöpakolaisten ja heidän perheenjäsentensä maahantulomatkojen järjestämisestä, lähtömaassa suoritettavista terveystarkastuksista ja koulutuksesta (kulttuuriorientaatiosta) sekä vastaanottoa edistävän koulutuksen ja tiedotustoiminnan järjestämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan ennakkomaksujen ja niiden tasausten osalta maksatuspäätösperusteisena.

Vuoden 2021 pakolaiskiintiö on 1 050 henkilöä.

22. Vapaaehtoinen paluu (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 570 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) vapaaehtoisesta paluusta aiheutuviin kuluihin
- 2) kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) 31 §:n mukaisten matka- ja muiden avustusten maksamiseen
- 3) vapaaehtoista paluuta tukeviin EU:n rahoittamiin hankkeisiin
- 4) vapaaehtoisen paluun ohjaukseen, suunnitteluun ja neuvontaan enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös paluun avustamiseen liittyvien siirtomenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

63. Vastaanotto toiminnan asiakkaille maksettavat tuet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 26 843 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ulkomaalaiselle kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) (vastaanottolaki) 19 §:n ja säilöönottoyksiköstä annetun lain (116/2002) 12 §:n perusteella myönnettävän vastaanottorahan, täydentävän vastaanottorahan, käyttörahan ja toimeentulotuen maksamiseen.

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Puolustuspolitiikka ja hallinto

01. Puolustusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 16 515 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) räjähtävän materiaalin turvallisuuteen keskittyvän järjestön (Munitions Safety Information Analysis Center) ja Euroopan puolustusviraston sekä muiden kansainvälisten yhteisöjen jäsenmaksujen ja maksuosuuksien maksamiseen
- 2) Turvallisuuskomitean sihteeristön menojen maksamiseen.

21. Puolustusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 875 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää puolustusministeriön hallinnonalan tuottavuutta edistävien investointien, tutkimusten, selvitysten sekä koulutus- ja muiden palveluiden hankkimiseen samoin kuin tuottavuushankkeiden toimeenpanoon.

29. Puolustusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 565 441 000 euroa.

10. Sotilaallinen maanpuolustus

01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 969 138 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) ulkomaalaisille oppilaille annettavasta sotilaskoulutuksesta ja Puolustusvoimien joukkojen kansainvälisestä harjoitustoiminnasta ja sen valmisteluista sekä muusta Puolustusvoimien kansainvälisestä yhteistoiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) enintään 1 200 000 euroa palvelussuhdeasuntojen vuokraosuuksien maksamiseen Puolustusvoimien toiminnallisiin tarpeisiin perustuen tai puolustusministeriön määräämäksi siirtymäajaksi puolustushallinnon rakennemuutoksen henkilöstöjärjestelyihin liittyvistä syistä tai muihin puolustushallinnon vastaaviin tarpeisiin perustuen
- 3) enintään 155 000 euroa sotainvalideille ja sotaveteraaneille, maanpuolustustyölle, partiolais-toimintaan sekä merkittävälle urheilu- ja muille vastaaville tapahtumille suoritettavan liiketaloudellisin perustein hinnoitellun maksullisen toiminnan hintojen alentamiseen
- 4) Puolustusvoimien toimintaan liittyvien kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuihin ja monikansallisten yhteishankintajärjestelyjen kuluosuuksiin
- 5) Vapaudenristin Ritarikunnan menoihin
- 6) kotimaisen puolustusteollisuuden vientiedellytysten ja kansainvälistymisen tukemiseen liittyvien menojen maksamiseen
- 7) Ilmavoimien tukikohtien kehittämisestä aiheutuviin menoihin
- 8) Puolustusvoimien tarpeita vastaavaan museotoimintaan liittyvien menojen maksamiseen
- 9) vapaaehtoisen asepalveluksen kutsuntaterveystarkastuksista aiheutuviin menoihin.

Valtuus

- 1) Vuonna 2021 saa tehdä Puolustusvoimien toiminnan edellyttämiä materiaalin ja palvelujen hankintaan liittyviä pitkäaikaisia sopimuksia siten, että niistä saa aiheutua valtion talousarvion voimaantulopäivän valuuttakurssitasolla valtiolle menoja vuosina 2021—2025 enintään 152 933 000 euroa (Vuoden 2021 toimintamenojen tilausvaltuus).
- 2) Vuoden 2020 Puolustusvoimien toiminnan edellyttämiä materiaalin ja palvelujen hankintaan liittyviä pitkäaikaisia sopimuksia saa tehdä siten, että niistä saa aiheutua valtion talousarvion voi-

maantulopäivän valuuttakurssitasolla valtiolle menoja vuosina 2021—2024 enintään 125 624 000 euroa (Vuoden 2020 toimintamenojen tilausvaltuus).

3) Vuonna 2021 saa tehdä sopimuksia aiemmin hyväksytyjen tilausvaltuuksien käyttämättä olevaa määrää vastaavasti kunkin valtuuden kokonaismäärän puitteissa.

4) Aiemmin hyväksytyistä tilausvaltuuksista saa aiheutua valtiolle menoja valtuuksissa olevista vuosittaisista enimmäismääristä poiketen, mutta pysyen kuitenkin kunkin valtuuden kokonaismäärän puitteissa.

Uusiin tilausvaltuuksiin sisältyvien tavaroiden ja palvelujen hintojen tarkistuksista aiheutuvien lisämenojen maksamiseen käytetään Puolustusvoimien toimintamenoihin vuosittain myönnettäviä määrärahoja.

Tilausvaltuuksien maksatusmäärärahat sekä niihin liittyvät indeksien ja valuuttakurssien noususta aiheutuvat lisätarpeet tai alenemisesta syntyvät vähennykset budjetoidaan talousarviossa varainhoitovuoteen kuuluviksi maksuperusteisina.

18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 5 v)

Momentille myönnetään 783 991 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) puolustusmateriaalin hankkimisesta ja Puolustusvoimien turvallisuushankinnoista aiheutuvien menojen maksamiseen sekä hankittujen järjestelmien testaukseen ja käyttökoulutukseen
- 2) puolustusmateriaalihankintoihin ja Puolustusvoimien turvallisuushankintoihin välittömästi liittyvään tutkimus- ja kehittämistoimintaan
- 3) puolustusmateriaalin sodan ajan välttämättömän varastotarpeen mukaisten varaosien ja vaihtolaitteiden hankkimisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Muihin puolustusmateriaalihankintoihin kuin tilausvaltuuksista aiheutuvien menojen tai niihin liittyvistä indeksi- ja valuuttakurssimuutoksista aiheutuvien menojen maksamiseen määrärahaa saa käyttää enintään 241 979 000 euroa.

Valtuus

1) Vuonna 2021 saa tehdä sotilaallisen maanpuolustuksen suorituskyvyn parantamiseksi Puolustusvoimien materiaaliseen kehittämiseen liittyen uusia sopimuksia siten, että niistä saa aiheutua talousarvion voimaantulopäivän valuuttakurssitasolla valtiolle menoja vuosina 2021—2028 enintään 881 272 000 euroa (Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen 2021 -tilausvaltuus PVKEH 2021).

PVKEH 2021 -tilausvaltuuden enimmäismäärän mukaiset suoritukset voidaan sitoa alaa kuvaavaan hintakehitykseen vuoden 2021 ensimmäisestä vuosineljänneksestä alkaen.

2) Sotilaallisen maanpuolustuksen suorituskyvyn parantamiseksi Puolustusvoimien materiaaliseen kehittämiseen liittyen uusia sopimuksia saa tehdä siten, että niistä saa aiheutua talousarvion voimaantulopäivän valuuttakurssitasolla valtiolle menoja vuosina 2021—2027 enintään

1 051 572 000 euroa (Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen 2018 -tilausvaltuus PVKEH 2018).

3) Vuonna 2021 saa tehdä sopimuksia aiemmin hyväksytyjen tilausvaltuuksien käyttämättä olevaa määrää vastaavasti kunkin valtuuden kokonaismäärän puitteissa.

4) Aiemmin hyväksytyistä tilausvaltuuksista saa aiheutua valtiolle menoja valtuuksissa olevista vuosittaisista enimmäismääristä poiketen, mutta pysyen kuitenkin kunkin valtuuden kokonaismäärän puitteissa.

Tilausvaltuuksien maksatusmäärärahat ja niihin liittyvät indeksien noususta aiheutuvat lisätarpeet tai alenemisesta syntyvät vähennykset budjetoidaan talousarviossa varainhoitovuoteen kuuluviksi maksuperusteisena.

19. Monitoimihävittäjien hankinta (siirtomääräraha 5 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 479 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) monitoimihävittäjien, aseiden, ampumatarvikkeiden ja muiden järjestelmien hankintaan sekä niiden testaukseen, käyttöönottoon ja koulutukseen
- 2) palvelujen ostoihin, hallintomenoihin ja käyttöönottovaiheen ylläpitoon
- 3) varaosien ja vaihtolaitteiden hankintaan
- 4) hankintaan välittömästi liittyvään tutkimus- ja kehittämistoimintaan sekä auditointeihin
- 5) tilojen ja sotilasalueiden suunnitteluun, rakentamiseen ja tilapäisiin vuokrakustannuksiin
- 6) tietosuoja- ja turvarakentamiseen sekä muihin turvallisuushankintoihin
- 7) enintään vuosittain 50 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen
- 8) indeksi- ja valuuttakurssimenoihin.

Käyttösuunnitelma (euroa)

01.	Monitoimihävittäjien hankinta 2021 -tilausvaltuuden (HX 2021) käytöstä aiheutuvat menot	900 000 000
02.	Monitoimihävittäjien hankinnan muu rahoitus (enintään)	579 000 000
03.	Indeksimenot	-
04.	Valuuttakurssimenot	-
Yhteensä		1 479 000 000

Määrärahaa käytetään hankintasopimuksen mukaisiin ennakko- ja etappimaksuihin.

Momentille nettobudjetoidaan maksuperusteisena hankintaan välittömästi liittyvät tulot ja hankinnasta maksettujen ennakoiden viivästysajan korot. Monitoimihävittäjien hankinnasta kertyviä satunnaisia tuloja saa käyttää aseiden, ampumatarvikkeiden ja varaosien hankintaan.

Valtuus

Monitoimihävittäjien hankintaa koskevia ja niihin välittömästi liittyviä sopimuksia saa tehdä siten, että niistä vuosina 2021—2031 valtiolle aiheutuvat menot saavat olla lopullisen tarjouspyynnön lähettämisaikakohdan hintatasolla enintään 9 400 000 000 euroa lisättynä valuutta- ja kustannustasomuutoksilla, jotka aiheutuvat hankintasopimuksen mukaisista sidonnaisuuksista (Monitoimihävittäjien hankinta -tilausvaltuus, HX 2021).

Tilausvaltuuden maksatusmäärärahat ja niihin liittyvät indeksien noususta aiheutuvat lisätarpeet tai alenemisesta syntyvät vähennykset budjetoidaan talousarviossa varainhoitovuoteen kuuluvaksi maksuperusteisena.

50. Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukeminen (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 5 052 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemiseen
- 2) Maanpuolustuskoulutusyhdistykselle (MPK) myönnettävään valtionavustukseen sille laissa vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta (556/2007) säädettyjen julkisten hallintotehtävien hoitamisesta aiheutuviin toimintamenoihin ja varautumistoiminnan kuluihin
- 3) kaatuneiden muiston vaalimistyöstä aiheutuviin menoihin.

30. Sotilaallinen kriisinhallinta

20. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 58 729 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetussa laissa (211/2006) tarkoitetun kriisinhallintahenkilöstön palkkaus-, päiväraha-, muonanparannusraha- ja koulutusmenojen sekä valtion eläkemaksun ja kriisinhallintahenkilöstölle palvelusajaksi otetun henkilövakuutuksen kustannusten maksamiseen sekä sotilaallisen kriisinhallintahenkilöstön ryhmätapaturmavakuutusta vastaavien etuuksien maksamiseen ja niistä aiheutuvien hallintokulujen maksamiseen
- 2) EU:n taisteluosastojen koulutusajan palkkaus-, muutto- ja asumismenoihin sekä siirtokorvauksiin
- 3) sotilastarkkailijoiden palkkojen ja kansallisen päivärahan maksamiseen
- 4) valmiusjoukon palkkaus-, koulutus-, ylläpito-, varustamis-, hallinto- ja muiden kulutusmenojen sekä kansainvälisten kriisinhallintakurssien menojen maksamiseen

- 5) suomalaisten kriisinhallintajoukkojen henkilöstön matkakustannusten, terveydenhoito-, kuljetus-, varustamis-, huolto-, edustus- ja hallintomenojen maksamiseen
- 6) Suomen kansainväliseen kriisinhallintaan nimeämien joukkojen varustamisesta aiheutuviin menoihin
- 7) kansainvälisen kriisinhallintayhteistyön puitteissa annettavaan koulutukseen ja sen materiaalikuluihin
- 8) kansainvälisen kriisinhallintatyön puitteissa yksittäisille maille annettavasta tuesta aiheutuviin siirtomenojen maksamiseen puolustussektorilla ja vakauttamistehtäviin konfliktien jälkeen
- 9) sellaisten kansainvälisten kriisinhallintaoperaatioiden, joihin Suomi ei lähetä henkilöstöä tai muuten osallistu, materiaalisesta tukemisesta aiheutuviin siirtomenojen maksamiseen
- 10) Strategic Airlift Capability (SAC) -sopimuksen hallinto- ja käyttökustannuksista aiheutuviin menoihin
- 11) Suomen osallistumisesta Pohjoismaiden Base Camp -pooliin aiheutuviin menoihin.

Käyttösuunnitelma (euroa)

01.	Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	1 634 000
03.	Sotilastarkkailijatoiminnan menot	2 324 000
04.	Resolute Support -operaatio, Afganistan	7 601 000
05.	Irakin koulutusoperaation menot	9 644 000
07.	Kriisinhallintaoperaatioiden yhteiset menot	4 898 000
08.	Kriisinhallinnan joukkojen kehittämisohjelma	16 690 000
11.	EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	656 000
12.	EUNAVFOR MED Irini, Välimeren operaation menot	280 000
15.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	11 370 000
16.	EUTM/Malin koulutusoperaation menot	916 000
17.	Malin YK-operaation menot (MINUSMA)	515 000
19.	Naton Irakin koulutusoperaation menot (NMI)	475 000
20.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, kansainvälisestä helikopterirahastosta aiheutuviin menoihin, Pohjoismaiden Base Camp -pooliin osallistumisesta aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	1 726 000
Yhteensä		58 729 000

95. Kurssivaihtelut (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 10 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää suomalaisista kriisinhallintajoukoista aiheutuvien puolustusministeriön hallinnonalan menojen laskutuksessa syntyviin kurssieroihin.

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Valtiovarainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 33 544 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) vastikkeettomien menojen maksamiseen kansainvälisille yhteisöille
- 2) EU-yhteistyöhön hallinnon kehittämisessä.

Nettobudjetoinnissa otetaan tuloina huomioon siirtyvän omaisuuden väliaikaisesta hallinnasta valtiovarainministeriölle saatavat tulot.

20. Valtion kiinteistöstrategian toteuttaminen ja hallinnonalan omistajaohjaus (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 345 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kiinteistövarallisuuteen liittyvistä omaisuus- ja omistusjärjestelyistä aiheutuviin menoihin
- 2) kiinteistövarallisuuden hallinnoinnista ja käytön tehostamisesta aiheutuviin menoihin
- 3) omistus- ja yritysjärjestelyistä aiheutuvien menojen sekä omaisuuden hallintointiin ja omistajaohjaukseen liittyvien menojen maksamiseen
- 4) valtion etuusto-oikeudesta eräillä alueilla annetun lain (469/2019) mukaisen valtion etuusto-oikeuden käyttämisestä aiheutuviin menoihin.

21. Valtiovarainministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 306 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtiovarainministeriön hallinnonalalla tuottavuuden edistämiseen tähtävien investointien, tutkimusten, selvitysten sekä koulutus- ja muiden palveluiden hankkimiseen.

25. Metallirahamenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 890 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) metallirahojen suunnittelusta, valmistuksesta, jakelusta, myynnistä, markkinoinnista, varastoinnista, ostamisesta, takaisinlunastuksesta ja hävityksestä sekä edellä mainittuihin liittyvistä tarkastuksista ja laadunvarmistustoimenpiteistä aiheutuvien menojen maksamiseen

2) enintään 150 000 euroa juhla- ja erikoisrahojen suunnitteluun liittyvien menojen maksamiseen.

Momentille tuloutetaan metallirahojen liikkeeseenlaskusta ja myynnistä sekä palautuneiden metallirahojen metalliseosten myynnistä kertyvät tulot.

29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonalisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 134 000 000 euroa.

40. Valtionavustus rajanylityspaikkojen terveysturvallisuuden ylläpidosta aiheutuviin kustannuksiin Finavia Oyj:lle (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuksen myöntämiseen covid-19 -pandemian aiheuttamien rajanylityspaikkojen terveysturvallisuuden ylläpitotoimia harjoittavalle Finavia Oyj:lle.

66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Suomen valtion jäsenmaksuun Nordic Institute for Interoperability Solutions -yhdistyksessä (NIIS).

69. Suomen Pankin eräiden sijoitustuottojen siirto Kreikan valtiolle (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 10 450 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää eräiden sijoitustuottojen siirtoon Kreikan valtiolle.

10. Verotus ja tulli

01. Verohallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 432 688 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuihin
- 2) kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien maksuosuuksien maksamiseen
- 3) Verohallinnon menettelyistä asiakkaille aiheutuneiden vahinkojen sopimusperusteisiin korvauksiin.

02. Tullin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 186 252 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuihin
- 2) vahinkoa vastaavan korvauksen maksamiseen niille, joilta 1.5.2016 lukien on peritty virheellisen valuuttakurssimuunnon vuoksi liikaa tullimaksuja ja jotka EU:n tullikoodeksin määräaikojen soveltamisen johdosta eivät muutoin saa liikaa perittyä määrää palautuksina.

Valtuus

Vuonna 2021 saa tehdä sopimuksia aiemmin hyväksytyyn tullausjärjestelmän valmisohjelmistohankintaan myönnetyn tilausvaltuuden käyttämättä olevaa määrää vastaavasti tämän valtuuden kokonaismäärän puitteissa.

03. Kansallisen tulorekisterin toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 17 750 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää tulotietojärjestelmästä annetussa laissa Verohallinnolle keskitetyn jatkuvan toiminnan henkilöstö-, ylläpito-, käyttö- ja muiden toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen.

63. Takaisin maksetut verot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) veron takaisin maksamiseen tapauksissa, joissa maksuvelvollinen on sosiaalisista tai muista veronhuojennussäännöksissä taikka verosopimuksissa tarkoitetuista syistä valtiovarainministeriön, Verohallinnon ja Tullin päätöksen nojalla oikeutettu saamaan takaisin jo maksetun veron
- 2) tuomioistuimen päätöksellä palautettavaksi määrättyjen verojen, korkojen ja oikeudenkäyntikulujen maksamiseen tapauksissa, joissa vastaavaa tulo- tai muuta momenttia ei ole käytettävissä
- 3) EU:lle korvattavien perimättä jääneiden tullien ja niistä aiheutuvien korko- ja muiden kulujen maksamiseen
- 4) valtion maksettavaksi tuomittujen ELV-vahingonkorvausten maksamiseen viivästyskorkoineen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

95. Verotukseen liittyvät korkomenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 15 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää verotukseen liittyvien korkomenojen maksamiseen.

97. Autoveron vientipalautus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 8 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ajoneuvon arvossa jäljellä olevan autoveron palauttamiseen, kun Suomessa käytössä ollut ajoneuvo viedään maasta pysyvästi ulkomaille käytettäväksi. Vientipalautusta voidaan myöntää vain niille ajoneuvoille, jotka on ensiverotettu autoverolain muuttamisesta annetun lain (5/2009) voimaantulon jälkeen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

20. Palvelut valtioyhteisölle

01. Valtiokonttorin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 28 444 000 euroa.

02. Keskitettyjen valuuttatilien kurssierot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 600 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Valtiokonttorin virastojen ja laitosten puolesta keskitetysti hoitamien valuuttatilien käytöstä aiheutuvien kurssierojen maksamiseen.

03. Huoltovarmuuspankin palvelumaksu (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Huoltovarmuuspankin ylläpidosta aiheutuviin menoihin.

07. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 000 000 euroa.

09. Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 5 000 000 euroa.

10. Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskuksen investointimenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 15 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää palvelukeskuksen ja sen tuottamien palvelujen korvaus-, kehittämis- ja laajennusinvestoinneista aiheutuviin menoihin.

11. Verkkomaksaminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää verkkomaksaminen -palvelun (Suomi.fi -maksut) kehittämiseen, ylläpitoon ja jatkuvaan palvelutuotantoon, palveluntuottajien veloituksiin sekä palvelun hankinnasta, hallinnoinnista, käytöstä ja kehittämisestä aiheutuviin työ- ja muihin menoihin.

88. Senaatti-konsernin liikelaitokset

Momentille ei myönnetä määrärahaa.

1. Palvelu- ja muut toimintatavoitteet

Senaatti-konsernin liikelaitoksille asetetaan seuraavat palvelu- ja toimintatavoitteet:

Senaatti-kiinteistöt

- Senaatti-kiinteistöjen tehtävänä on tuottaa tilapalveluja ja niihin välittömästi liittyviä muita palveluja tukemaan sekä asiakkaidensa että valtion rakenteellisia ja toiminnallisia muutoksia.
- Varmistaa yhteiskuntavastuullinen toiminta huomioiden taloudelliset, ympäristöön liittyvät ja sosiaaliset näkökulmat. Edistää omalta osaltaan yhteiskunnan muutosta kohti hiilineutraalisuutta. Keskeisenä tavoitteena on varmistaa toimitilojen turvallisuus ja terveys käyttäjille.
- Tuottaa ja ylläpitää valtion toimitiloihin liittyviä tietoja päätöksenteon ja seurannan tueksi.
- Toteuttaa valtiolle tarpeettoman omaisuuden myynnit avoimin ja syrjimättömin menettelyin.

Puolustuskiinteistöt

- Puolustuskiinteistöjen tehtävänä on tuottaa itse tai ostaa markkinoilta tilapalveluja ja niihin välittömästi liittyviä muita palveluja tukemaan Puolustusvoimien suorituskykyä kaikissa turvallisuustilanteissa annettujen valmiusvaatimusten mukaisesti.
- Puolustuskiinteistöt edistää Puolustushallinnon rakenteellisia ja toiminnallisia muutoksia tehokkaan toimitilarakenteen aikaansaamiseksi.
- Tuottaa ja ylläpitää Puolustusvoimien toimitiloihin liittyviä tietoja päätöksenteon ja seurannan tueksi. Osana Senaatti-konsernia Puolustuskiinteistöt mahdollistaa valtion toimitilakannan keskitetyn ja tehokkaan johtamisen.
- Varmistaa yhteiskuntavastuullinen toiminta huomioiden järjestelmän kriisinsietokyky, huoltovarmuus ja energian omavaraisuus sekä taloudelliset, ympäristöön liittyvät ja sosiaaliset näkökulmat. Puolustuskiinteistöt tuottaa ympäristöpalveluita koko valtiokonsernille. Puolustuskiinteistöt edistää osana Senaatti-konsernia yhteiskunnan muutosta kohti hiilineutraalisuutta. Keskeisenä tavoitteena on varmistaa toimitilojen turvallisuus ja terveys käyttäjille.

2. Investoinnit

Senaatti-konsernin liikelaitosten investoinneista saa aiheutua menoja vuonna 2021 enintään 480 milj. euroa. Lisäksi Senaatti-konsernin liikelaitokset saavat tehdä sitoumuksia, joista saa aiheutua menoja seuraavina varainhoitovuosina enintään 550 milj. euroa. Investoinnit painottuvat rakennuskannan arvoa säilyttäviin ja sen toimintakelpoisuutta parantaviin perusparannus- ja peruskorjausinvestointeihin sekä toimitilatehokkuutta kasvattaviin investointeihin. Investointivaltuus ei sisällä maankäyttömaksuja eikä varainsiirtoveroja.

Senaatti-konsernin liikelaitokset saavat antaa vastavakuutta vaatimatta omavelkaisia takauksia tytäryhtiöiden lainoista yhteensä enintään 50 milj. euron arvosta.

3. Lainanotto

Senaatti-konsernin liikelaitokset oikeutetaan ottamaan vuoden 2021 aikana toimintansa rahoittamiseksi valtion liikelaitoksista annetun lain (1062/2010) 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua lainaa nettomääräisesti enintään 230 milj. euroa.

4. Valtuudet

Senaatti-kiinteistöt valtuutetaan siirtämään Puolustusvoimien ja sen toimintaan liittyvien kumppanien käytössä olevat Senaatti-kiinteistöjen omistajahallinnassa olevat kiinteistöt perustettavalle Puolustuskiinteistöt-tytärliikelaitokselle. Lisäksi Puolustuskiinteistöille siirretään Puolustushallinnon rakennuslaitoksen lakatessa sen taseessa oleva valtion varallisuus yhteensä noin 25 milj. euroa. Puolustuskiinteistöille siirrettävän omaisuuden arvo on yhteensä noin 1,1 mrd. euroa. Omaisuudesta merkitään Puolustuskiinteistöjen peruspääomaan enintään 200 milj. euroa. Muu omaisuus merkitään Puolustuskiinteistöjen omaan pääomaan siten, että omaisuudesta merkitään Senaatti-kiinteistöistä lainaehdoin annetuksi pääomaksi enintään 450 milj. euroa. Puolustushallinnon rakennuslaitoksen omaisuudesta osa voi siirtyä myös Senaatti-kiinteistöille. Valtioneuvosto valtuutetaan päättämään tarkemmin Puolustuskiinteistöihin siirrettävän omaisuuden yksilöinnistä ja siirron muista ehdoista sekä siirron muista ehdoista.

30. Tilastotoimi, taloudellinen tutkimus ja rekisterihallinto

01. Tilastokeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 50 932 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) jäsenmaksujen maksamiseen
- 2) EU-jäsenyyteen liittyvien tilastohankkeiden rahoitukseen.

Nettobudjetoinnissa otetaan tuloina huomioon:

- 1) maksullisen toiminnan tulot
- 2) EU:lta ja yhteishankkeista talousarvion ulkopuolisilta tahoilta saatavat tulot.

02. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 3 850 000 euroa.

Määrärahasta saa käyttää myös enintään 310 000 euroa talouspolitiikan arviointineuvoston toimintamenojen sekä selvitys- ja tutkimustoiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen.

03. Digi- ja väestötietoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 50 994 000 euroa.

04. Sähköinen tunnistautuminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 7 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää julkisen hallinnon palveluiden edellyttämän vahvan tunnistautumisen kustannuksiin.

Valtuus

Vuonna 2021 Digi- ja väestötietovirasto saa tehdä tunnistautumismaksuihin liittyviä sopimuksia ja muita sitoumuksia siten, että niistä saa aiheutua valtiolle menoja vuosina 2021—2024 enintään 20 000 000 euroa.

40. Valtion alue- ja paikallishallinto

01. Aluehallintoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 64 552 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) hankkeisiin, joihin saadaan EU-rahoitusta
- 2) eräiden terveyden- ja sairaanhoidon tehtävien hallinnosta Ahvenanmaan maakunnassa annetussa asetuksessa (1179/2009) määritellyistä tehtävistä aiheutuvien kustannusten korvaamiseen Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle.

03. Alue- ja paikallishallinnon tukitoimet (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 220 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtion keskushallinnon toimintojen alueellistamisen hallinnointiin
- 2) valtion alueellisten ja paikallisten hallintorakenteiden kehittämiseen
- 3) viranomaisten yhteisten asiakaspalvelumuotojen kehittämiseen ja yhteispalvelun hallinnointiin
- 4) julkisen hallinnon yhteisen asiakaspalvelun järjestämisestä kunnille aiheutuvien kulujen korvaamiseen
- 5) julkisen hallinnon yhteisen asiakaspalvelun käyttöön tarkoitettujen ICT-järjestelmien hankintaan ja ylläpitoon.

50. Eläkkeet ja korvaukset

15. Eläkkeet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 4 869 142 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää julkisten alojen eläkelain (81/2016) ja siihen liittyvän lainsäädännön mukaisten

- 1) eläkkeiden, perhe-eläkkeiden, kuntoutustukien ja muiden kuntoutusetuuksien (ml. mahdolliset arvonnlisäverot) ja niiden lisien
- 2) eri lakien nojalla valtion toimintojen kunnallistamisen yhteydessä suoritettujen eläkejärjestelyjen korvausten
- 3) viivästyskorotusten
- 4) mahdollisten oikeudenkäyntikulujen
- 5) viimeisen eläkelaitoksen periaatteesta johtuvien ennakkomenojen
- 6) viimeisen eläkelaitoksen periaatteesta johtuvien selvittelyerien maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös eräiden omistajanvaihdostilanteiden johdosta aikaisempaan valtion palvelukseen perustuvien eläkkeen osien korvaamiseen kunnalliselle eläkelaitokselle. Korvaus suoritetaan VILMA-kustannustenjaon yhteydessä.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

16. Ylimääräiset eläkkeet ja muut eläkemenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 925 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) korvausten maksamiseen Nokia Oyj:lle, Vapo Oy:lle, Vammas Oy:lle ja Lapua Oy:lle siitä valtion eläkelain tasoisen eläketurvan säilyttämisestä syntyvästä lisärasituksesta, joka näille yhtiöille aiheutuu 31.8.1976 Televan, 31.12.1983 Valtion polttoainekeskuksen, 31.12.1990 Vammaskosken tehtaan ja Lapuan patruunatehtaan palveluksessa olleen henkilöstön siirrosta yhtiöiden palvelukseen
- 2) korvausten maksamiseen yrityskauppojen tai vastaavien yritysten omistuspohjan uudelleenjärjestelyjen yhteydessä tai konsernin sisällä yhtiöstä toiseen vanhana työntekijänä ennen 1.1.1994 siirretyn henkilön työnantajalle sekä Patria Vammas Oy:n tai Patria Lapua Oy:n palveluksesta yrityskauppojen, liikkeen luovutuksen tai vastaavien uudelleenjärjestelyjen yhteydessä vanhana työntekijänä siirretyn henkilön työnantajalle, jolloin vanhana työntekijänä tarkoitetaan 31.12.1990 Vammaskosken tehtaan tai Lapuan patruunatehtaan palveluksesta Vammas Oy:n tai Patruunatehdas Lapua Oy:n palvelukseen ja myöhemmin Patria-konserniin siirtyneitä henkilöitä
- 3) eläkeoikeuden siirtämisestä Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmän välillä suoritettuihin eläkeoikeuksien pääoma-arvojen siirtoihin valtion eläkejärjestelmästä asiaa koskevan lain (165/1999) mukaisesti
- 4) ylimääräisten eläkkeiden maksamiseen voimassa olevien valtioneuvoston päätösten mukaisesti sekä aiemmin myönnettyjen ylimääräisten eläkkeiden maksamiseen
- 5) enintään 9 000 euroa eduskunnan kansliatoimikunnan myöntämien ylimääräisten eläkkeiden maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

50. Vahingonkorvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 37 540 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) tapaturmakorvauksiin
- 2) liikennevahinkokorvauksiin
- 3) ryhmähenkivakuutusta vastaavaan etuun
- 4) valtion virkamiesten toistuviin korvauksiin
- 5) valtion henkilöstölle aiheutuvien eräiden kustannusten ja vahinkojen korvauksiin
- 6) raideliikennevastuulain mukaisiin korvauksiin
- 7) oikeudenkäynnin viivästymisen hyvittämisestä annetun lain nojalla aiheutuvien hyvitysten maksamiseen
- 8) vahingonkorvauksen maksamiseen sovellettaessa valtion vahingonkorvaustoiminnasta annettua lakia
- 9) tapaturma- ja liikennevahinkojen korvauksiin liittyviin asiantuntijapalkkioihin
- 10) oikeudenkäyntikuluihin, jotka johtuvat valtion vahingonkorvaustoiminnasta annettuun lakiin tai liikennevakuutuslakiin perustuvan korvausasian hoitamisesta
- 11) valtioneuvoston erikseen päättäessä luonnonkatastrofien johdosta katastrofialueilla tehdyistä pelastus- ja evakuoititoimista, evakuoitilentoista ja annetusta sairaanhoidosta sekä surmansa saaneiden kotimaahan kuljettamisesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen
- 12) matkavahinkojen korvaamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

63. Muiden eläkelaitosten vastattavaksi kuuluvat eläkemenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 275 546 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) julkisten alojen eläkelain (81/2016) nojalla viimeisen eläkelaitoksen periaatteesta johtuvien, valtion toisten eläkelaitosten puolesta myöntämien eläkkeiden maksamiseen
- 2) niiden valtion eläkkeisiin sisältyvien määrien maksamiseen, joista Keva eräiden omistajanvaihdostilanteiden johdosta suorittaa korvauksen VILMA-kustannustenjaon yhteydessä.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

95. Muiden eläkelaitosten valtion puolesta maksamien eläkemenojen ja valtiolle maksamien ennakoiden korkomenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 20 330 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää muiden eläkelaitosten valtion puolesta maksamien eläkemenojen korkoihin sekä muiden eläkelaitosten valtiolle maksamien ennakoiden korkoihin.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

60. Valtionhallinnon yhteiset henkilöstömenot

02. Erikseen budjetoidut henkilöstömenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) välttämättömän lisähenkilökunnan palkkausten tai virkamieslain (750/1994) 9 b §:n 1 momentin soveltamisen kustannuksiin sellaisissa tapauksissa, joissa määrärahan tarve ei ole ollut tiedossa talousarvioesitystä laadittaessa
- 2) valtiovarainministeriön tekemistä päätöksistä virkasuhteen ehtoja tai virkasuhteen päättymisestä johtuvia korvauksia koskevien menojen maksamiseen
- 3) viraston tuotannollisten tai taloudellisten syiden mukaisissa sopeutustilanteissa maksettujen irtisanoutumiskorvausten jälkikäteiseen korvaamiseen virastoille
- 4) valtion virkamieslain (750/1994) 27 a §:n sekä työsopimuslain 7 luvun 13 §:n mukaisissa tilanteissa viraston irtisanotulle henkilöstölle maksettujen työllistymistä edistävän valmennuksen tai koulutuksen kustannusten jälkikäteiseen korvaamiseen virastolle
- 5) tuotannollisten tai taloudellisten syiden mukaisissa muutostilanteissa virkamiehen virkamieslain 20 §:n mukaisesta toisessa virastossa työskentelystä aiheutuvia kustannuksia, kun työskentely edistää virkamiehen palvelussuhteen jatkumista tai työllistymistä
- 6) valtion yleisen virka- ja työehtosopimuksen liitteessä 1 olevien viraston muutostilanteisiin liittyvien muuttokustannusten tai muihin virastolle muutostilanteesta johtuvien kustannusten jälkikäteiseen korvaamiseen virastolle.

10. Työturvallisuuden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 900 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtion organisaatioiden uudistumiskykyä, työyhteisöjen toimivuutta ja työhyvinvointia sekä työsuojelua edistävään tietojen keräämiseen, tutkimukseen ja kehittämiseen valtionhallinnossa
- 2) valtiotyönantajan ja sen palveluksessa olevan henkilöstön välisiä työelämysuhteita edistävään tietojen keräämiseen, tutkimukseen ja kehittämiseen valtionhallinnossa
- 3) edellä mainittuja koskevaan koulutukseen, valmentamiseen, viestintään ja verkostotoimintaan.

12. Osaamisen kehittäminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 18 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää koulutuksen korvaamisesta annetussa laissa (1140/2013) tarkoitetun korvauksen maksamiseen valtionhallinnon virastoille ja laitoksille sekä Työllisyysrahastolle.

70. Valtionhallinnon kehittäminen

01. Julkisen hallinnon ICT:n ohjaus ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 8 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) julkisen hallinnon yhteisten tietojärjestelmä uudistusten sekä yhteisten ICT-palvelujen kehittämiseen, käyttöönottoihin ja kehittämisen aikaiseen ylläpitoon
- 2) julkisen hallinnon digitalisoinnin toteutuksen ohjaukseen ja kehittämiseen
- 3) julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019), valtion yhteisten tieto- ja viestintä teknisten palvelujen järjestämisestä annetun lain (1226/2013), julkisen hallinnon turvallisuusverkkotoiminnasta annetun lain (10/2015) ja hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain (571/2016) edellyttämään ohjaukseen ja kehittämiseen
- 4) julkisen hallinnon tieto- ja kyberturvallisuuden, varautumisen ja tietoturvapalvelujen ohjaamiseen ja kehittämiseen
- 5) ICT:n sekä tieto- ja kyberturvallisuuden ohjaukseen liittyvään kansainväliseen toimintaan ja yhteistyöhankkeisiin
- 6) harkinnanvaraisiin valtionavustuksiin.

Määrärahaa saa käyttää myös henkilöstön palkkaamiseen.

02. Valtion talous-, henkilöstö- ja toimitilahallinnon tietojärjestelmät (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 8 600 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionhallintoa palvelevien talous-, henkilöstö- ja toimitilahallinnon prosessien ja tietojärjestelmien kehittämiseen, hankintaan ja toimeenpanoon.

05. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 900 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen valmistelusta ja sen ohjauksesta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) korvauksen maksamiseen Kansaneläkelaitokselle uudistuksen edellyttämien tietojärjestelmämuutosten toteuttamisesta.

20. Tuottavuuden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 27 662 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) julkisen hallinnon tuottavuuden edistämiseen tähtäävien tietohallintohankkeiden, tutkimusten, selvitysten sekä koulutus- ja muiden palvelujen hankkimiseen
- 2) hallinnonalojen keskeisten tietojärjestelmähankkeiden kehittämiseen
- 3) enintään 25 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

23. Valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisointihanke (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 4 380 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) hankkeen toteutuskustannuksiin
- 2) hankeaikaisiin jatkuviin ohjelmisto- ja infrastruktuurikustannuksiin
- 3) määräaikaisen henkilöstön palkkausmenoihin.

40. Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 8 100 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää viranomaisradioverkon sekä laajakaistaisen viranomaisviestintäpalvelun ylläpidon ja kehittämisen edellyttämän hintatuen ja alijäämätuen maksamiseen Suomen Erillisverkot Oy:lle tai sen tytäryhtiölle.

80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle

30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 190 288 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Ahvenanmaan valtuuskunnan päätöksen mukaisesti Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 46 §:n (98/2020) mukaista tasoitusmäärää ja sitä koskevien ennakkomaksujen suorittamiseen. Kun tasoitus lain mukaan suoritetaan jälkikäteen, saattavat tällöin vielä vahvistamattomien tasoitusten määrät nousta ennakkomaksuja suuremmiksi. Tämän johdosta määrärahaa saa käyttää ennen lopullisen tasoituksen vahvistamista myös lisäennakon myöntämiseen varainhoitovuotta edeltäneiden vuosien menoihin.

31. Verohyvitys Ahvenanmaan maakunnalle (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 12 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Ahvenanmaan itsehallintolain mukaisen verohyvityksen maksamiseen Ahvenanmaan maakunnalle.

33. Arpajaisveron tuoton palauttaminen Ahvenanmaan maakunnalle (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 10 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää vuonna 2020 maksetun arpajaisveron tuoton palauttamiseen Ahvenanmaan maakunnalle.

34. Ahvenanmaan verotasoitus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 83 100 000 euroa.

Määrärahaa saa Ahvenanmaan valtuuskunnan päätöksen mukaisesti käyttää Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 49 §:n (98/2020) mukaista verotasoitusmäärää ja sitä koskevien ennakkomaksujen suorittamiseen. Määrärahaa saa käyttää ennen lopullisen verotasoituksen vahvistamista myös lisäennakon myöntämiseen varainhoitovuotta edeltäneiden vuosien menoihin.

89. Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän rahoitus

30. Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän rahoitus (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 14 973 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtionavustusten maksamiseen hyvinvointialueiden käynnistämisen ja toiminnan kustannuksiin sekä väliaikaisten valmistelutoimielinten kustannuksiin
- 2) valtionavustusten maksamiseen väliaikaisen HUS-valmisteluryhmän ja HUS-yhtymän valittujen toimielinten kustannuksiin.

90. Kuntien tukeminen

30. Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 7 697 660 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) mukaisen valtionosuuden maksamiseen
- 2) verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen maksamiseen
- 3) kotikuntaa vailla olevien 6—15-vuotiaiden kotikuntakorvausten maksamiseen
- 4) yksityisen opetuksen järjestäjien ja yliopistojen arvonnäköveroä vastaavan euromäärän maksamiseen liittyen yksityisen perusopetuksen järjestäjille maksettaviin kotikuntakorvauksiin
- 5) enintään 30 000 000 euroa valtionosuuden harkinnanvaraisen korotuksen maksamiseen

6) enintään 1 700 000 euroa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisten ennen vuotta 2016 oppilaitosten perustamishankkeisiin myönnettyjen valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen

7) enintään 1 800 000 euroa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisten ennen vuotta 2016 yleisten kirjastojen perustamishankkeisiin myönnettyjen valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen.

31. Kuntien yhdistymisen taloudellinen tuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 10 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) enintään 400 000 euroa kuntarakennelain 16 §:n mukaisiin erityisiin selvityksiin sekä kuntien yhdistymisselvityksiin
- 2) enintään 10 000 000 kuntarakennelain 56 a §:n mukaisiin vaikeassa taloudellisessa asemassa olevien kuntien yhdistymisavustuksiin.

32. Valtionavustus kuntien kannustinjärjestelmiin (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 10 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustusten maksamiseen kunnille ja kuntayhtymille digitalisaatiota edistäviin hankkeisiin.

35. Valtion korvaus kunnille veroperustemuutoksista aiheutuvista verotulojen menetyksistä (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 2 360 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 35 §:n mukaisten veroperustemuutoksista johtuvien korvausten maksamiseen.

91. Työllisyyden ja elinkeinoelämän tukeminen

41. Energiaverotuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 260 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää hakemuksesta maksettavaan

- 1) maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta annetussa laissa (603/2006) tarkoitettuun palautukseen
- 2) sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1168/2002) 8 a §:ssä tarkoitettuun energiaintensiivisten yritysten veronpalautukseen.

92. EU ja kansainväliset järjestöt

Valtuus

Valtiovarainministeriö voi tehdä EU:n yhteisen kriisintarkkaisuineuvoston kanssa sopimuksen lainalmiittijärjestelystä, jonka puitteissa myönnettävien lainojen enimmäismäärä voi olla enintään 1 083 500 000 euroa.

Valtioneuvosto voi päättää vakaussmaksujen siirrosta yhteiseen kriisintarkkaisuineuvoston ja rahasto-osuuksien yhdistämisestä tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain 2 § 1 momentissa tarkoitetun toisen sopimuspuolen rahasto-osuuden väliaikaista siirtoa koskevan pyynnön esittämisestä enintään 3 502 500 000 euron määrään saakka.

03. Rahoitusvakaussviraston toimintameno (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 397 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuihin
- 2) kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien maksuosuuksien maksamiseen.

20. Euroopan unionin osallistuminen matkamenojen korvauksiin (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää EU:n jäsenvaltioiden valtuuskuntien matkakulujen korvaamisesta annetun päätöksen mukaisten matkustusmenojen sekä matkustusmenoihin liittyvien arvonlisäveromenojen maksamiseen.

40. Isäntämaakorvaus Pohjoismaiden Investointipankille (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 12 950 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sen taloudellisen hyödyn korvaamiseksi, minkä Suomen Pohjoismaiden Investointipankin isäntämaana katsotaan saavan.

60. Siirto rahoitusvakaussrahastoon (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 9 174 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää varojen siirtoon rahoitusvakaussviranomaisesta annetun lain mukaiseen rahastoon siirrettäväksi edelleen vakaussmaksuna EU:n yhteiseen kriisintarkkaisuineuvoston.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

67. Kansainvälisille rahoituslaitoksille annettujen sitoumusten lunastaminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 170 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kansainvälisille rahoituslaitoksille jäsenyyden perusteella vuosina 1982—1986 annettujen sitoumusten lunastamiseen sekä lunastamisesta aiheutuvien kustannusten maksamiseen
- 2) vuoden 1986 jälkeen annettujen sitoumusten lunastamisen yhteydessä aiheutuvien valuuttakurssitappioiden ja lunastamiskustannusten maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

68. Suomen osuus Kansainvälisen jälleenrakennus- ja kehitys pankin sekä Kansainvälisen rahoitusyhtiön peruspääoman korottamisesta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 14 509 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Kansainvälisen jälleenrakennus- ja kehitys pankin sekä Kansainvälisen rahoitusyhtiön peruspääoman korottamisesta aiheutuvien vuoden 2021 Suomen maksuosuuksien, suuruudeltaan 15 756 000 Yhdysvaltain dollaria, vasta-arvoltaan n. 14 509 000 euroa, maksamiseen
- 2) arvonsäilytysvelvoitteesta aiheutuviin menoihin.

69. Maksut Euroopan unionille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 417 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Euroopan unionille suoritettavien arvonlisäveropohjaan ja bruttokansantuloon perustuvien Suomen maksuosuuksien maksamiseen.

95. Valtion takaus- ja takuusuoritukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Euroopan investointipankille yleiseurooppalaisesta sen yhteyteen perustetusta EU COVID-19 -takuurahastosta aiheutuvien tappioiden kattamiseksi annetusta valtiontakuusta aiheutuvien takuusuoritusten maksamiseksi. Määrärahaa saa käyttää myös takuurahaston maksuvalmiuden turvaamisesta Euroopan investointipankille mahdollisesti aiheutuvien korko- ja muiden menojen maksamiseksi.

99. Erikseen budjetoidut valtionhallinnon menot

95. Satunnaiset säädösperusteiset menot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sellaisten lakiin tai asetukseen perustuvien menojen maksamiseen, joita varten talousarviossa ei ole erikseen määrärahaa.

96. Ennakoimattomat menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sellaisten edeltä arvaamattomien välttämättömien menojen maksamiseen, joita varten talousarviossa ei ole erikseen määrärahaa.

97. Valtion saatavien turvaaminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtion laina- ja takaussaatavien sekä muiden saatavien perintään
- 2) valtion laina-, takaus- ja muiden saatavien sekä perintöomaisuuden turvaamiseen ja hoitoon
- 3) aiheuttomasti maksettujen etuuksien takaisin perimisestä ja valtion takautumisoikeuden käyttämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 4) kiinnityksen haltijan vastuuvakuutuksen maksamiseen
- 5) kiinteistön tai muun omaisuuden ostamiseen konkurssi- tai pakkohuutokaupassa tai muussa realisointijärjestelyssä, milloin se on valtion laina-, takaus- tms. saatavien turvaamiseksi tai takausvastuiden minimoimiseksi tarpeen sekä valtiolle näin tulleen omaisuuden hoidosta ja realisoinnista aiheutuvien menojen maksamiseen.

98. Kassasijoitusten riskienhallinta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 18 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion kassasijoitusten riskienhallintaan liittyvien menojen maksamiseen.

Määräraha on tarkoitettu poikkeuksellisen korkoympäristön aiheuttamien negatiivisten korkotuottojen maksamiseen.

Valtion kassavarat on sijoitettava tarkoituksenmukaisesti, vähän tai ei ollenkaan luottoriskiä sisältävästi ja siten, että valtion maksuvalmius on mahdollisimman hyvä kaikissa rahoitusmarkkinaolosuhteissa. Näiden rajoitteiden sallimissa puitteissa on pyrittävä valtionaloudellisesti edullisiin sijoitusratkaisuihin. Kassavarojen riskienhallinnan tulee olla myös kustannuksiltaan mahdollisimman ennakoitavaa.

Pääluokka 29

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla myönnettävät valtionosuudet budjetoidaan myöntöpäätöksen perusteella poiketen tulojen ja menojen kohdentamista koskevista yleisistä määräyksistä.

01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot

01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 17 726 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) opiskelijoiden oikeusturvalautakunnan menoihin
- 2) enintään 500 000 euroa opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymien kehittämishankkeiden rahoittamiseen.

02. Opetushallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 64 729 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) oppimateriaalin kehittämiseen ja tuottamiseen
- 2) enintään 620 000 euroa ruotsinkielisen ja muun vähälevikkisen oppimateriaalimyynnin liikeloudellisten tuotteiden hintojen alentamiseen
- 3) enintään 80 000 euroa avustuksina jaettavaksi vähälevikkisen ruotsinkielisen oppimateriaalin tuottamiseen
- 4) 500 000 euroa avustuksena saamelaiskäräjille saamenkielisen oppimateriaalin tuottamiseen
- 5) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen
- 6) 15 506 000 euroa opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutuksesta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen
- 7) 524 000 euroa kielitutkintojen kehittämiseen ja toimeenpanoon, auktorisoitujen kääntäjien koulutukseen ja tutkintojen kehittämiseen sekä oikeustulkintakirjaston kehittämiseen ja toiminnan ylläpitokustannuksiin
- 8) 1 600 000 euroa suomalaisen koulutuksen tunnettuuden ja yhteistyön edistämiseen, erityisesti Suomen kielen ja kulttuurin opetuksen järjestämiseen ja tunnettuuden lisäämiseen mukaan lukien ulkomailla palvelevien yliopisto-opettajien sekä muiden asiantuntijoiden, yhteensä enintään 47 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen
- 9) 2 870 000 euroa opiskelija-, harjoittelija-, opettaja-, nuoriso- ja asiantuntijavaihtoon sekä virkamiesvaihtoon myönnettäviin stipendeihin, apurahoihin ja avustuksiin
- 10) enintään 14 676 700 euroa tekijänoikeuslakiin (404/1961) perustuvien kopiointi- ja muiden käyttöoikeuskorvausten sekä kopiointia, tallennusta ja käyttöoikeuksia koskevan tiedotus- ja selvitystoiminnan menojen maksamiseen
- 11) enintään 2 942 000 euroa EU:n ja Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittamien hankkeiden ja ohjelmien kansalliseen rahoitukseen, monenkeskiseen ja kahdenväliseen yhteistyöhön, korkeakoulutuksen tunnetuksi tekemiseen ja kansainvälistämistä edistäviin apurahoihin sekä

Saamelaisen korkeakoulun pohjoismaisen tutkimustoiminnan kansallisen rahoitusosuuden maksamiseen

12) enintään 500 000 euroa luku- ja kirjoitustaidon parantamista edistävästä toimenpiteistä aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen

13) enintään 300 000 euroa rauhentyön ja globaalikasvatuksen vahvistamisen toimenpiteistä aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen.

Momentille saa nettobudjetoida Euroopan unionin rahoittaman Erasmus + -ohjelman ja Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittaman Nordplus-ohjelman apurahoja koskevat tulot ja menot. Kansainväliseen toimintaan myönnettävät avustukset ja apurahat budjetoidaan maksupäätöspöytäkirjoituksesta poiketen tulojen ja menojen kohdentamista koskevista yleisistä määräyksistä.

03. Opetushallituksen yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 5 013 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) enintään 3 122 000 euroa kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen toimintamenojen maksamiseen

2) enintään 1 891 000 euroa ylioppilastutkintolautakunnan kanslian toimintamenojen maksamiseen.

21. Kansainvälinen yhteistyö (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 161 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) kansainvälisten järjestöjen toimintaan ja pohjoismaiseen yhteistyöhön osallistumisesta sekä kulttuurisopimusten ja vaihto-ohjelmien toimeenpanosta aiheutuviin menoihin

2) ulkomaille suuntautuvan kulttuuri- ja sivistystoiminnan palkkaus- ja ohjelmamenoihin tarkoitettujen avustusten ja apurahojen maksamiseen

3) enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 34 000 000 euroa.

30. Lasten ja nuorten harrastustoiminta (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 14 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää lasten ja nuorten harrastustoiminnan järjestämisestä aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen.

50. Eräät avustukset (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 1 577 000 euroa.

Käyttösuunnitelma (euroa)

1.	Svenska Finlands folkting -nimisestä järjestöstä annetun lain (1331/2003) mukainen valtionavustus	773 000
2.	Paasikivi-Seura	10 000
3.	Tammenlehvän perinneliitto	63 000
4.	Ruotsinkielisen viittomakielen elvytysohjelma	131 000
5.	Vähemmistökielisen sanomalehdistön tuki	500 000
6.	OKKA-säätiö	60 000
7.	UKK-Seura	10 000
8.	Vapaa-ajatteliljain Liitto ry	30 000
Yhteensä		1 577 000

51. Avustukset kirkolliseen ja uskonnolliseen toimintaan (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 3 680 000 euroa.

Käyttösuunnitelma (euroa)

1.	Avustus ortodoksiselle kirkolle (L 985/2006, 119 §)	2 610 000
2.	Avustukset Suomen Merimieskirkolle	134 000
	— mistä merimieskirkkojen rakennusavustuksiin ja rakennuslainojen hoitoon (enintään)	52 000
3.	Avustukset eräiden siirtoväen sankarihautojen hoitoon ja luovutetun alueen hautausmaiden kunnostamiseen	32 000
4.	Avustus rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille	824 000
5.	Avustus uskontojen vuoropuhelun edistämiseen	80 000
Yhteensä		3 680 000

52. Valtion rahoitus evankelis-luterilaisen kirkon yhteiskunnallisiin tehtäviin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 116 984 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin annetun lain (430/2015) mukaiseen rahoitukseen.

53. Jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 47 510 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) työikäisten osaamisen kehittämisiin, ohjaukseen ja tukitoimiin, koulutuksen kohtaannon parantamiseen sekä niiden kehittämisestä ja kokeiluista aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen
- 2) maahanmuuttajien ja turvapaikanhakijoiden koulutuspolkujen nopeuttamisesta ja tukemisesta sekä suomalaisen yhteiskuntaan sopeutumista edistävästä toimista aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen
- 3) enintään kahdeksaa henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

66. Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 246 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Unescon ja muiden hallitustenvälisen monenkeskisen sivistyksellisen yhteistyön järjestöjen ja ohjelmien jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien maksamiseen.

10. Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus ja vapaa sivistystyö

01. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 42 256 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) Eurooppa-koulujen opettajien ja hallinto henkilökunnan palkkausmenojen ja muiden menojen maksamiseen
- 2) valtion yleissivistävien oppilaitosten kansainvälistämiseen, maahanmuuttajien täydentävään opetukseen, oppimis- ja ohjauskeskus Valterin palvelu- ja kehittämiskeskustoimintaan sekä avustuksina oppimisympäristöjen kehittämiseen ja monipuolistamiseen
- 3) Helsingin eurooppalaisen koulun toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 4) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen.

20. Perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaan sivistystyön yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 156 815 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) perusopetuksen, varhaiskasvatuksen, vapaan sivistystyön ja sivistystyötä tekevien järjestöjen sekä niihin liittyvien kokeilu-, tutkimus-, kehittämis-, arviointi- ja seurantahankkeista sekä elini-

käiseen oppimiseen liittyvästä EU- ja kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen

2) EU:n ja OECD:n hyväksymien muiden kuin rakennerahastoista rahoitettavien tutkimus- ja koulutushankkeiden maksamiseen

3) tilastoinnista, tietoteknisistä palveluista sekä toiminnan seurannan ja ohjauksen tietojärjestelmistä aiheutuvien menojen maksamiseen

4) 83 228 000 euroa perusopetuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelmasta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen

5) 50 000 000 euroa varhaiskasvatuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelmasta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen

6) 15 000 000 euron varhaiskasvatuslain uudistamisesta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen

7) enintään 20 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

30. Valtionosuus ja -avustus esi- ja perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 471 179 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisten valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen

2) enintään 3 800 000 euroa edellä mainitun lain muille kuin oppivelvollisille järjestettävän perusopetuksen aineopetuksen käyttökustannuksiin

3) enintään 2 076 000 euroa avustuksina edellä mainitun lain 44 §:n 2 momentin mukaisesti yksityisten perusopetuksen opetuksen järjestäjien käyttökustannuksiin

4) enintään 6 000 000 euroa edellä mainitun lain mukaisiin joustavan perusopetuksen toiminnasta aiheutuviin lisäkustannuksiin

5) enintään 3 800 000 euroa edellä mainitun lain 44 §:n 1 momentin mukaisesti valtionavustuksina varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen digitaalisten oppimisympäristöjen, taitojen, valmiuksien ja pedagogisten käytäntöjen kehittämiseen, alueellisen ja yksilöllisen yhdenvertaisuuden tukemiseen, digitalisaation yhteentoimivuuden edistämiseen sekä koulujen, oppilaitosten ja kunnallisen varhaiskasvatuksen kansainväliseen toimintaan

6) enintään 842 000 euroa edellä mainitun lain 44 §:n 1 momentissa tarkoitettuina valtionavustuksina esi- ja perusopetuksen sekä kunnallisen varhaiskasvatuksen laajamittaisen ja suppean kaksikielisen opetuksen järjestämiseen sekä kielikylpytoimintaan

7) enintään 2 865 000 euroa edellä mainitun lain 44 §:n 1 momentissa tarkoitettuina valtionavustuksina koululaisten kerhotoiminnan tukemiseen

8) enintään 240 000 euroa saamelaiskäräjien käytettäväksi valtionavustuksen maksamiseen saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) 4 §:ssä tarkoitetuille saamelaisten kotiseutualueen kunnille saamenkielisten lasten varhaiskasvatuspalveluiden turvaamiseksi

9) enintään 19 975 000 euroa opetus- ja kulttuuriministeriön määräämin perustein opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 45 §:n 2 momentissa ja opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksessa (1777/2009) tarkoitettujen valtionavustusten maksamiseen täydentävän vieraskielisten oppilaiden äidinkielen ja suomi/ruotsi toisena kielenä -opetuksen sekä heidän muun opetuksensa tukemiseen

10) enintään 110 000 euroa opetus- ja kulttuuriministeriön määräämin perustein edellä mainitun lain 45 §:n 2 momentissa ja opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksessa (1777/2009) tarkoitettujen valtionavustusten maksamiseen saamenkielisten ja romanikielisten oppilaiden äidinkielen opetuksen järjestämiseen

11) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 45 §:n 1 momentin ja saamenkieliseen ja saamen kielen opetukseen perusopetuksessa, lukiossa ja ammatillisessa koulutuksessa myönnettävän valtionavustuksen perusteista annetun valtioneuvoston asetuksen (1769/2009) mukaisen valtionavustusten maksamiseen

12) enintään 9 940 000 euroa oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistamiseen

13) Suomen ja Ruotsin välillä yhteistyöstä ulkomaanopetuksen alalla tehdyn sopimuksen (VNa 72/2014) mukaisen menojen maksamiseen

14) Suomen hallituksen ja Euroopan kemikaaliviraston välisen toimipaikkasopimuksen (VNa 11/2008) mukaisesti Euroopan kemikaaliviraston henkilöstön lasten varhaiskasvatuksen järjestämiseen Suomessa samoin edellytyksin kuin muilla kunnassa asuvilla.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä ohjaustuntien määrä on enintään 3 524 000 tuntia. Ohjaustuntien hinta on 26,00 euroa.

31. Valtionosuus ja -avustus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 162 993 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) mukaisen valtionosuuden maksamiseen kansalaisopistoille, kansanopistoille, opintokeskuksille ja kesäyliopistoille sekä Snellmankorkeakoulu -nimiselle oppilaitokselle

2) enintään 7 318 000 euroa edellä mainitun lain 14 §:n mukaisiin avustuksiin.

Valtionosuuteen oikeuttavat yksiköt

	enimmäismäärä	yksikkö
Valtionosuus kansalaisopistojen käyttökustannuksiin	1 698 839	opetustunti
Valtionosuus kansanopistojen käyttökustannuksiin	241 834	opiskelijaviikko
Valtionosuus opintokeskusten käyttökustannuksiin	158 984	opetustunti
Valtionosuus kesäyliopistojen käyttökustannuksiin	52 711	opetustunti

Kansanopistojen valtionosuuteen oikeuttavista laskennallisista opiskelijaviikoista suunnataan enintään 4 160 opiskelijaviikkoa Snellman-korkeakoulu -nimiselle vapaan sivistystyön oppilaitokselle. Tunti- tai opiskelijaviikkokiintiön estämättä määrärahaa saa käyttää oikaisupäätöksistä aiheutuvien valtionosuuksien maksamiseen.

51. Valtionavustus järjestöille (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 8 718 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) 918 000 euroa eräiden naisjärjestöjen valtionavusta annetun lain (663/2007) mukaisiin valtionavustuksiin
- 2) 6 274 000 euroa avustusten maksamiseen Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:lle, Marttaliitto ry:lle ja Käsi- ja taideteollisuusliitto TAITO ry:lle ja niiden edelleen jaettavaksi piiri- tai jäsenjärjestöilleen, Finlands svenska Marthaförbund rf:lle, Sami Duodji ry:lle, järjestöille sivistystyöhön, Karjalan Liitto ry:lle, Sofia-opiston kannatusyhdistys ry:lle sekä Kriittiselle korkeakoululle
- 3) 1 526 000 euroa avustusten maksamiseen kodin ja koulun yhteistyöstä huolehtiville järjestöille, Kehittämiskeskus Opinkirjo ry:lle, koulun vapaan harrastustoiminnan tukemiseen, Suomen lasten ja nuorten kuvataidekoulujen liitto ry:lle, Ympäristökasvatuksen seura ry:lle, Kesälukioseura ry:lle, Suomi-koulujen Tuki ry:lle ja Suomi-koulujen toimintaan ja kehittämiseen sekä kotiperuskoulu/hemgrundskola -toimintaan, sekä vaihto-oppilasjärjestöjen ja lukiolaisten tiedeolympiatoiminnan tukemiseen.

20. Ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus*01. Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 8 432 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) Saamelaisalueen koulutuskeskuksen ja Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskuksen kansainvälistämiseen, oppimisympäristöjen ja digitaalisten ratkaisujen kehittämiseen, työnantajille maksettaviin koulutuskorvauksiin ja EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen

2) enintään 2 400 000 euroa Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskuksen liiketaloudellisten suoritteiden hintojen alentamiseen.

21. Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 19 006 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kokeilu-, tutkimus-, kehittämis- ja arviointihankkeista aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen
- 2) tietoteknisten palvelujen rahoittamiseen, toiminnan seurannan ja ohjauksen tietojärjestelmien sekä muiden ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteisten menojen rahoittamiseen
- 3) Örebron kuulovammaisten oppilaitoksen suomalaisten ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden kustannusten kattamiseen
- 4) enintään 1 700 000 euroa Pohjoiskalotin koulutussäätiön työvoimakoulutuksena järjestämän ammatillisen koulutuksen ja siihen liittyvän majoituksen menoihin
- 5) EU:n hyväksymien muiden kuin rakennerahastoista rahoitettavien tutkimus- ja koulutushankkeiden maksamiseen
- 6) enintään 13 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamisesta aiheutuviin menojen maksamiseen.

30. Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen koulutukseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 965 952 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) 930 920 000 euroa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisena rahoituksena ammatillisen koulutuksen perus-, suoritus- ja vaikuttavuusrahoitukseen ja edellä mainitun lain 44 §:n 1 momentin mukaisena valtionavustuksena myönnettävään strategia-rahoitukseen ammatillisen koulutuksen järjestäjille, mistä 80 000 000 euroa opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen, tuntiopettajien opetustuntimäärän lisäämiseen sekä opetuksen tukihenkilöstön palkkaamiseen myönnettäviin perusrahoituksen harkinnanvaraisiin korotuksiin
- 2) edellä mainitun lain 32 i §:ssä tarkoitettuna korvauksena yksityisille ammatillisen koulutuksen järjestäjille koulutuspalveluihin sekä muuhun kuin liiketaloudelliseen toimintaan liittyviin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyvistä arvonlisäveroista aiheutuviin kustannuksiin sekä kunnan tai kuntayhtymän ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaiseen toimintaan luovuttaman kiinteistön ja käyttöomaisuuden osalta suoritettavista arvonlisäveroista aiheutuviin kustannuksiin
- 3) 1 336 000 euroa laskennallisin perustein määräytyvään kompensatioon ammatillisen koulutuksen järjestäjille opetusmetsien käyttöoikeuksien uudistamisen ja opetusmetsämallin mukaisesti.

Kohdassa 1 tarkoitettu ammatillisen koulutuksen strategiarahoituksen osuus on enintään yksi prosentti opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 9 §:n mukaisesta ammatillisen koulutuksen määrärahasta.

Ammatillisen koulutuksen tavoitteellinen opiskelijavuosien määrä on enintään 181 700 opiskelijavuotta, mistä työvoimakoulutuksena järjestettävään koulutukseen kohdennettava tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä on vähintään 8 100 opiskelijavuotta.

35. Valtionosuus ja -avustus lukiokoulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 198 439 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisten valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen lukiokoulutukseen ja lukioon valmistavaan koulutukseen
- 2) enintään 1 775 000 euroa edellä mainitun lain 44 §:n 1 momentin mukaisesti lukiokoulutuksen innovatiivisiin oppimisympäristöihin, digitaalisiin koulutuspalveluihin, tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön edistämiseen sekä sen hyödyntämisen kehittämiseen ylioppilastutkinnon suorittamisessa sekä lukioiden kansainvälisen toiminnan valtionavustuksiin.

40. Korkeakouluopetus ja tutkimus

Valtuus

Suomen Akatemian momenteilta 29.40.51 ja 29.40.53 rahoitettaviin tutkimushankkeisiin, tutkimusrahoituksen ohjelmisto- ja laitehankintoihin, arviointeihin sekä Akatemian rahoittamaan tutkimuksen edistämiseen saa vuonna 2021 hyväksyä sitoumuksia 361 284 000 euron arvosta. Valtuudesta vähintään 20 000 000 euroa on tarkoitettu tutkimusinfrastruktuurien vahvistamiseen, vähintään 10 000 000 euroa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio-ohjelman (ICT) toteuttamiseen, 50 000 000 euroa yliopistojen profiloitumisen vahvistamiseen ja vähintään 10 000 000 euroa ilmastomuutokseen liittyvään tutkimukseen. Lisäksi mikäli vuoden 2020 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta hyväksyä sitoumuksia vuonna 2021.

Tieteellisten seurain valtuuskunnalle voidaan edelleen luovuttaa tilat vastikkeetta.

01. Suomen Akatemian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 11 972 000 euroa.

02. Kansallisarkiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 19 933 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) Kansallisarkiston kansainvälisen yhteistyön edellyttämien järjestöjen ja ohjelmien jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien maksamiseen
- 2) EU:n hyväksymien hankkeiden menojen maksamiseen.

03. Kotimaisten kielten keskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 4 431 000 euroa.

04. Varastokirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 679 000 euroa.

20. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 25 989 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ammattikorkeakouluja, yliopistoja ja tiedelaitoksia koskevan tutkimus-, arviointi-, selvitys- ja kehittämistoiminnan menojen ja avustusten maksamiseen
- 2) korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja tieteen yhteisten tietoteknisten palvelujen ja tietoverkon rahoittamiseen, korkeakoulujen ja tieteen toiminnan seurannan ja ohjauksen tietojärjestelmien sekä muiden vastaavien yhteisten menojen keskitettyyn rahoittamiseen
- 3) EU:n hyväksymien muiden kuin rakennerrahastoista rahoitettavien tutkimus- ja koulutushankkeiden maksamiseen
- 4) enintään 186 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin
- 5) enintään 300 000 euroa julkisen keskitetyn sähköisen säilytys- ja arkistopalvelun toteuttamiskustannuksiin
- 6) enintään 250 000 euroa kansainvälisten opiskelijoiden maahantuloprosessin sujuvoittamisen pilottihankkeen toteuttamiskustannuksiin
- 7) enintään 600 000 euroa avustuksina Helsingin yliopistolle Luonnontieteellisen keskusmuseon toimintaan
- 8) enintään 250 000 euroa avustuksina Aalto-yliopistolle tilannehuoneen ylläpitoon ja kehittämiseen
- 9) enintään 220 000 euroa avustuksina Turun yliopistolle sisäilmasairauksien tutkimukseen.

50. Valtionrahoitus yliopistojen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 893 903 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää yliopistolain (558/2009) mukaisena rahoituksena:

- 1) 1 713 823 000 euroa laskennallisin perustein määräytyvään yliopistojen perusrahoitukseen
- 2) 166 280 000 euroa korvausta yliopistoille aiheutuneisiin arvonlisäverolain (1501/1993) 39 ja 40 §:ssä tarkoitettuihin koulutuspalveluihin sekä yliopistojen muuhun kuin liiketaloudelliseen toimintaan liittyviin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyvien arvonlisäverojen kustannuksiin
- 3) enintään 13 800 000 euroa yliopistojen harkinnanvaraiseen rahoitukseen.

51. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 353 744 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) tutkimuksesta, tutkijanuran eri vaiheiden tehtävistä, tutkimusinfrastruktuurien, tutkimusedellytysten kehittämisestä, tutkimuksen hyödyntämisen edistämisestä, valtionavustuksista ja apurahoista sekä kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) kansainvälisten järjestöjen, mukaan lukien tutkimusinfrastruktuurien, rahoitusosuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen
- 3) EU:n hyväksymien tutkimus- ja koulutushankkeiden menojen maksamiseen
- 4) Suomen Akatemian tutkimusrahoituksen ohjelmisto- ja laitehankintojen menoihin.

Kohdassa 1) tarkoitettu tutkimusrahoitus budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena. Tutkimusrahoituksesta saadaan maksaa ennakoita talousarvion ulkopuolisille rahoituksen saajille.

53. Rahapelitoiminnan tuotot tieteen edistämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 76 261 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Suomen Akatemian rahoittamasta tutkimuksesta, tutkijanuran eri vaiheiden tehtävistä, tutkimusedellytysten kehittämisestä, tutkimuksen hyödyntämisen edistämisestä, valtionavustuksista ja apurahoista sekä kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) arvioinneista, tieteellisestä julkaisutoiminnasta ja tieteen tunnetuksi tekemisestä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 3) yksityisen arkistotoiminnan valtionavustuksiin ja kehittämismenoihin
- 4) Kotimaisten kielten kesuksesta annetun lain 8 §:n 1 momentin mukaisesti viraston toiminnasta aiheutuviin menoihin. Määrärahaa saa käyttää yhdessä momentin 29.40.03 kanssa enintään 82 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön, myös virkaan nimitettyjen virkamiesten palkkausmenoihin
- 5) päätöksentekoa tukevaa yhteiskunnallista tutkimusta tekeville yhteisöille ja tutkimuslaitoksille myönnettävien valtionavustusten maksamiseen
- 6) kansainväliseen yhteistyöhön osallistumisesta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 7) tieteen edistämiseksi, tieteen ja yhteiskunnan sekä kansalliskielten ja yhteiskunnan vuorovaikutuksen edistämiseksi myönnettävien valtionavustusten, -palkintojen ja apurahojen, tieteellisen kirjallisuuden kääntämis- ja painattamismenojen, tiedonjulkistamisen, tutkimusetiikan ja vastuullisen tieteen edistämismenojen sekä tieteen tukemiseen liittyvistä tutkimuksista, selvityksistä ja julkaisuista aiheutuvien menojen maksamiseen
- 8) tutkimusaineistojen käytön saatavuuden parantamiseksi ja tutkimuksen infrastruktuurihankkeisiin myönnettäviin valtionavustuksiin ja valtion laitosten vastaavien hankkeiden menojen

maksamiseen sekä enintään 7 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin

9) tiedeyhteisöjen käytössä olevien valtion toimitilojen vuokriin.

Kohdassa 1) tarkoitettu tutkimusrahoitus budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena. Tutkimusrahoituksesta saadaan maksaa ennakoita talousarvion ulkopuolisille rahoituksen saajille.

Kohdassa 4) tarkoitettujen henkilöiden osalta työnantajalle maksetut sairausvakuutuksen mukaiset etuudet otetaan nettobudjetoitaessa tuloina huomioon.

54. Strateginen tutkimusrahoitus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 55 631 000 euroa.

Valtuus

Vuonna 2021 saa tehdä uusia rahoituspäätöksiä enintään 55 631 000 euron arvosta.

Valtuutta ja määrärahaa saa käyttää:

- 1) strategiseen tutkimukseen valtioneuvoston päättämien tema-alueiden ja painopisteiden mukaisesti
- 2) strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittamien tutkimushankkeiden ja -ohjelmien, tutkimuksen infrastruktuureista, apurahoista ja kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien palkkausmenojen sekä muiden menojen ja avustusten maksamiseen myös ulkomaiselle organisaatiolle
- 3) arvioinneista aiheutuvien kulutusmenojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös kansallisena vastinrahoituksena EU-hankkeiden ja muiden kansainvälisten tutkimusrahoittajien hankkeisiin, jos hankkeet ovat valtioneuvoston päättämien tema-alueiden ja painopisteiden sekä neuvoston ohjelmarakenteen mukaisia.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena. Tutkimusrahoituksesta saadaan maksaa ennakoita talousarvion ulkopuolisille rahoituksen saajille lukuun ottamatta yrityksiä.

55. Valtionrahoitus ammattikorkeakoulujen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 896 993 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) 831 645 000 euroa laskennallisin perustein määräytyvään perusrahoitukseen ammattikorkeakouluille ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaisena rahoituksena
- 2) 53 938 000 euroa korvaukseen ammattikorkeakouluille aiheutuneisiin arvonlisäverolain (1501/1993) 39 ja 40 §:ssä tarkoitettuihin koulutuspalveluihin sekä ammattikorkeakoulujen muuhun kuin liiketaloudelliseen toimintaan liittyviin hankintoihin ja tilavuokriin sisältyvien arvonlisäverojen kustannuksiin
- 3) enintään 11 060 000 euroa ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaiseen ammattikorkeakoulujen harkinnanvaraiseen rahoitukseen

4) 350 000 euroa laskennallisin perustein määräytyvään kompensatioon ammattikorkeakouluille opetusmetsien käyttöoikeuksien uudistamisen ja opetusmetsämallin mukaisesti.

66. Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 20 079 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Suomen maksuosuuksien maksamiseen Euroopan hiukkasfysiikan tutkimuskeskukselle (CERN), Euroopan eteläiselle observatoriolle (ESO), Euroopan molekyylibiologian laboratoriolle (EMBL), Euroopan molekyylibiologian konferenssille (EMBC), Euroopan Yliopistoinstituutille (EUI), eurooppalaiselle synkrotonisäteilykeskukselle (ESRF) ja Euroopan antiprotoni- ja ionitutkimuslaitokselle (FAIR) sekä vastaaville kansainvälisille tieteellisille järjestöille.

70. Opintotuki

01. Opintotuen muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 647 000 euroa.

52. Opintolainojen valtioneuvoston takaus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 99 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää opintotukilain (65/1994) mukaisista valtioneuvoston takauksista aiheutuviin menoihin.

55. Opintoraha ja asumislisä (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 458 600 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää opintotukilain (65/1994) mukaisten opintorahan ja asumislisän maksamiseen.

57. Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 36 164 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) avustuksen maksamiseen opiskelijaravintoloille Suomessa sijaitsevassa suomalaisessa korkeakoulussa alempaa tai ylempää korkeakoulututkintoa, ammattikorkeakoulututkintoa tai ylempää ammattikorkeakoulututkintoa suorittavien opiskelijoiden sekä opintotukeen oikeuttavaa täydennyskoulutusta tai erikoistumiskoulutusta suorittavien opiskelijoiden aterioiden hinnan alentamiseksi 2,30 eurolla aterialla kohti

2) ylimääräisen avustuksen maksamiseen muualla kuin korkeakoulun tiloissa sijaitsevan opiskelijaravintolan pitäjälle enintään 1 euro, kuitenkin enintään opiskelijaruokailusta aiheutuvien tila- ja laitekustannusten määrä, sellaista aterialla kohti, josta maksetaan ateriatukea.

59. Koulumatkatuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 48 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää koulumatkatuesta annetun lain (48/1997) mukaisen tuen maksamiseen.

80. Taide ja kulttuuri

01. Taiteen edistämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 4 268 000 euroa.

03. Suomenlinnan hoitokunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 103 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) perusparannushankkeiden rahoittamiseen
- 2) kalusto- ja laitehankintoihin.

04. Museoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 22 314 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös kalusto- ja laitehankintoihin.

05. Näkövammaisten kirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 5 510 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös kalusto- ja laitehankintoihin.

06. Kansallisen audiovisuaalisen instituutin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 7 307 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) kaluste- ja laitehankintoihin
- 2) avustusten maksamiseen
- 3) enintään 250 000 euroa esitystoiminnan ja muun maksullisen palvelutoiminnan hintatukeen.

16. Ylimääräiset taiteilija- ja sanomalehtimieseläkkeet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 19 619 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ylimääräisistä taiteilijaeläkkeistä annetun lain (194/2016) mukaisten taiteilijaeläkkeiden maksamiseen

2) aiemmin myönnettyjen sanomalehtimieseläkkeiden sekä taiteilijaeläkkeisiin liittyvien perhe-eläkkeiden maksamiseen

3) enintään 1 015 000 euroa uusiin taiteilijaeläkkeisiin sekä taiteilijaeläkkeisiin liittyviin perhe-eläkkeisiin siten, että enintään saadaan myöntää täyttä eläkettä vastaavina 51 ylimääräistä taiteilijaeläkettä.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Kohdan 3) määrärahaan sisältyy enintään kaksi täydeksi eläkkeeksi korotettavaa osaeläkettä.

20. Museoviraston kulttuuri- ja nähtävyyshankkeiden tilakustannukset (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 16 886 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Museoviraston käytössä olevien kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kulttuuri- ja nähtävyyshankkeiden tilakustannuksiin.

Valtuus

Museovirasto oikeutetaan tekemään vuokrasopimus Kansallismuseon lisärakennuksesta (Helsingin kaupunki, kaupunginosa 13) siten, että Kansallismuseon vuokrauksesta aiheutuvat kokonaismenot ovat vuosina 2025—2039 yhteensä enintään 122 000 000 euroa.

30. Valtionavustukset yleisten kirjastojen toimintaan (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 5 826 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) yleisistä kirjastoista annetun lain (1492/2016) ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisten kirjastojen valtionavustusten maksamiseen

2) yleisille kirjastoille tuotettujen tietokanta- ja aineistopalvelujen sekä kirjastojen sisältötuotantoon liittyvien valtionavustusten maksamiseen

3) viittomakielisen kirjaston toimintaan liittyvien valtionavustusten maksamiseen

4) yleisten kirjastojen toiminnan kehittämisestä kansalaisten ja päättäjien vuoropuhelun areenoina aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen.

31. Valtionosuus ja -avustus teattereiden, orkestereiden ja museoiden käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 129 197 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisten teattereiden, orkestereiden ja museoiden valtionosuuksien maksamiseen.

Valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä henkilötövuosien määrä on teattereilla enintään 2 469, orkestereilla enintään 1 033 ja museoilla enintään 1 295.

34. Valtionosuus ja -avustus taiteen perusopetuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 88 583 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisten valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen
- 2) enintään 1 230 000 euroa opetus- ja kulttuuriministeriön määräämin perustein opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 44 §:n 1 momentissa tarkoitettujen valtionavustusten maksamiseen opetustuntikohtaista taiteen perusopetuksen valtionosuutta saaville opetuksen järjestäjille
- 3) enintään 150 000 euroa muiden kuin opetustuntikohtaista valtionosuutta saavien taiteen perusopetuksen järjestäjien harkinnanvaraisiin valtionavustuksiin
- 4) enintään 70 000 euroa taiteen perusopetuksen tietopohjan vahvistamiseen liittyvistä selvityksistä ja kehittämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä tuntimäärä on musiikin perusopetuksessa enintään 1 658 000 ja muussa opetustuntiperusteisen valtionosuuden piiriin kuuluvassa taiteen perusopetuksessa enintään 179 400 tuntia.

40. Korvaus Suomenlinnan huoltoliikenteen käyttötappioon (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 252 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää korvauksen maksamiseen Suomenlinnan huoltoliikenteen käyttötappioon.

41. Eräät käyttöoikeuskorvaukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 26 648 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) enintään 11 000 000 euroa tekijänoikeuslain (404/1961) mukaiseen yksityisen kopioinnin hyvitykseen ja sen järjestämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) enintään 15 648 000 euroa suojattujen teosten tekijöille maksettavaan lainauskorvaukseen ja sen järjestämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen.

50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 14 689 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) avustuksiin Bulevardin Teatteriyhdistys ry:n toimintaan
- 2) rakentamisen prosenttiperiaatteen edistämiseen
- 3) kulttuurimatkailun vahvistamiseen

- 4) lukuliikkeen toiminnan jatkamiseen
- 5) lastenkulttuurin avustamiseen
- 6) Kansallisgallerian arvonnisäveromenojen sekä tilakustannuksista ja muista perusparannuksista aiheutuvien kustannusten korvaamiseen
- 7) Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026 -hankkeeseen
- 8) Saamelaismuseo Siidan perusparannukseen ja laajennukseen liittyvän näyttelyn ja kalustamisen kustannuksiin
- 9) koululaisten taidevierailujen toteuttamiseen, näyttelypalkkiomallin toimeenpanoon, sotakorvausalus Vegan kunnostamiseen, Väinö Linna -seura ry:n toimintaan, kulttuurihistoriallisesti arvokkaan puisen riippusillan uusimiseen Haapajärvellä, Rajaton taide ry:n toimintaan, Lieksan Vaskiviikon järjestämiseen, Strömforsin ruukin pajamuseon toiminnan turvaamiseen ja näyttelytoiminnan kehittämiseen, virtuaalisen museokeskuksen kehittämiseen ja museopolkujen konseptointiin Järvenpään, Keravan ja Tuusulan alueella sekä kaupunkikulttuuriyhdistys Rauniokaupunki ry:n 10-vuotisjuhlaprojektiin.

51. Apurahat taiteilijoille, kirjailijoille ja kääntäjille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 17 460 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtion taiteilija-apurahoista annetun lain (734/1969) 3 §:n mukaisten 545 apurahavuotta vastaavien taiteilija-apurahojen sekä 3 §:n 2 momentin mukaisten erittäin ansioituneille taiteenharjoittajille myönnettävien valtion taiteilija-apurahojen maksamiseen
- 2) eräistä kirjailijoille ja kääntäjille suoritettavista apurahoista ja avustuksista annetun lain (236/1961) mukaisiin apurahoihin ja avustuksiin
- 3) eräistä kuvataiteen tekijöille suoritettavista apurahoista annetun lain (115/1997) mukaisiin apurahoihin.

Yksittäisten apurahakausien keskeyttämiset ja jatkamiset keskeyttämisen jälkeen voivat aiheuttaa muutoksia määrärahan maksuerien kohdentumisessa eri vuosille.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

52. Rahapelitoiminnan tuotot taiteen edistämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 190 275 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) taiteen ja kulttuurin edistämisen rahoittamiseen valtionavustuslain (688/2001) mukaisesti
- 2) Taiteen edistämiskeskukselta annetun lain mukaisiin Taiteen edistämiskeskuksen, taideneuvoston ja taidetoimikuntien myöntämiin apurahoihin ja avustuksiin, enintään 21 000 euroa eräistä kuvataiteen tekijöille suoritettavista apurahoista annetun lain (115/1997) mukaisiin apurahoihin sekä enintään 42 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien meno-

jen maksamiseen ja siitä aiheutuviin menoihin Taiteen edistämiskeskuksen määräaikaisiin taiteen edistämisen tehtäviin

3) taideteosten hankkimiseen valtion taideteostoimikunnan kokoelmaan Kansallisgalleriasta annetun lain (889/2013) mukaisesti

4) tekijänoikeuslain (404/1961) 55 §:ssä säädetyn tekijänoikeusneuvoston toimintamenoihin sekä tekijänoikeusasioiden neuvottelukunnan ja tekijänoikeusselvitysten kuluihin

5) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain ja yleisistä kirjastoista annetun lain (1492/2016) 18 §:n mukaisten valtionavustusten maksamiseen kirjastoille ja yleisten kirjastojen valtion aluehallinnolle kirjastotoimen alueelliseen ja muuhun kehittämiseen sekä menoihin, jotka aiheutuvat vähälevikkisen laatukirjallisuuden ja vähälevikkisten kulttuurilehtien hankinnoista yleisiin kirjastoihin

6) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 1 ja 2 §:n mukaisten perustamishankkeisiin myönnettävien valtionavustusten maksamiseen

7) Suomen elokuvasäätiölle elokuvien käsikirjoittamiseen, tuotantoon, jakeluun ja muun elokuvakulttuuriin tukemiseen valtion rahoituksesta elokuvakulttuurin edistämiseen annetun lain (1174/2018) nojalla sekä enintään 2 745 000 euroa Suomen elokuvasäätiön tukitoiminnasta aiheutuvien kustannusten kattamiseen

8) rakennusperinnön suojelusta annetun lain (498/2010) nojalla suojeltujen kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten entistämiseen ja parantamiseen

9) Unescon kulttuuriperintöä koskevien yleissopimusten toimeenpanosta aiheutuviin kustannuksiin

10) valtionavustuksena käyttökustannuksiin Suomen Kansallisoopperalle ja -baletille enintään 38 197 000 euroa, Suomen Kansallisteatterille enintään 11 391 000 euroa ja Kansallisgallerialle enintään 13 195 000 euroa

11) taide- ja kulttuuripolitiikan tutkimus-, selvitys- ja tiedotustoiminnan palkkaus- ja muiden menojen maksamiseen sekä valtion virastojen kulttuuria koskeviin kokeilu- ja tutkimushankkeisiin sekä Luova Eurooppa -ohjelman hallinnointiin ja kansalliseen vastinrahoitukseen

12) enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen kansainvälisten kulttuuriperintosopimusten toimeenpanon määräaikaisiin tehtäviin.

Kohdasta 2) myönnettävät eräistä kuvataiteen tekijöille suoritettavista apurahoista annetun lain (115/1997) mukaiset apurahat sekä kohdan 3) määräraha budjetoidaan maksuperusteisina. Kohdassa 2) tarkoitettujen henkilöiden osalta työnantajalle maksetut sairausvakuutuksen mukaiset etuudet otetaan nettobudjetoitaessa tuloina huomioon.

53. Valtionavustus tilakustannuksiin (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 23 337 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustuksen myöntämiseen valtion omistamissa toimitiloissa toimivien taide- ja kulttuurilaitosten sekä -yhteisöjen tilakustannuksiin.

55. Digitaalisen kulttuuriperinnön saatavuus ja säilyttäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 950 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Digitaalisen kulttuuriperinnön kokonaisuuden toimeenpanosta aiheutuviin kustannuksiin
- 2) keskeisten priorisoitujen museo- ja kulttuuriperintöaineistojen suunnitelmallisesta digitoinnista aiheutuviin kustannuksiin
- 3) museoiden sisältötuotannon tukemiseen
- 4) digitaalisessa muodossa olevien kulttuuriperintöaineistojen saatavuutta, käyttöä ja säilyttämistä parantavien järjestelmien ja palveluiden ylläpitoon ja kehittämiseen sekä kirjastojen, arkistojen ja museoiden yhteisen hakupalvelun kehittämiseen ja liittämiseen osaksi Euroopan digitaalista kirjastoa Europeanaa
- 5) kulttuuri- ja kulttuuriperintöaineistojen digitointia, digitaalista saatavuutta ja pitkäaikaissäilytystä koskevan osaamisen kehittämisestä ja jakamisesta aiheutuviin kustannuksiin
- 6) valtion virastoille ja laitoksille kulttuuriperintöaineistojen digitoinnista ja digitaalisten kulttuuriperintöaineistojen säilyttämisestä aiheutuviin kustannuksiin
- 7) enintään 10 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

72. Kansallisgallerian kokoelman kartuttaminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 989 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Kansallisgallerian taidehankinnoista aiheutuvien menojen maksamiseen.

75. Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannukset ja kunnossapito (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 3 899 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kiinteistövarallisuuden perusparannuksista ja kunnossapidosta sekä pienhköistä uudisrakennushankkeista aiheutuvien investointimenojen maksamiseen ja museolaivojen korjaustöistä aiheutuviin kustannuksiin.

Käyttösuunnitelma (euroa)

1.	Museovirasto	799 000
2.	Suomenlinnan hoitokunta	3 100 000
Yhteensä		3 899 000

Määrärahaa saa käyttää käyttösuunnitelman kohdan 2. osalta enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

Valtuus

Käyttösuunnitelman kohdan 2. hankkeita koskevia sitoumuksia saa tehdä siten, että niistä vuoden 2021 jälkeen aiheutuvat menot ovat yhteensä enintään 1 000 000 euroa.

95. Kulttuuriympäristön suojelusta aiheutuvat menot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 40 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää muinaismuistolain (295/1963) toteuttamisesta aiheutuvien menojen ja korvausten maksamiseen.

90. Liikuntatoimi

30. Avustukset Liikkuva -ohjelmiin (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Liikkuva opiskelu, Liikkuva varhaiskasvatus, Liikkuva aikuinen ja Ikiliikkuja -ohjelmista sekä poikkihallinnollisesta liikkumisohjelmasta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen.

50. Rahapeli-toiminnan tuotot urheilun ja liikuntakasvatukseen edistämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 108 944 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) liikuntalakiin (390/2015), opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettuun lakiin (1705/2009) ja vapaasta sivistystyöstä annettuun lakiin (632/1998) perustuvien valtionavustusten maksamiseen sekä muiden urheilun ja liikuntakasvatukseen edistämiseen tarkoitettujen avustusten maksamiseen valtionavustuslain (688/2001) mukaisesti

2) kokeilu-, kehittämis-, selvitys- ja ohjelmatoiminnan menoihin

3) enintään 2 300 000 euroa urheilijoiden valmennus- ja harjoitteluapurahojen maksamiseen

4) yhteisöjen ja valtionhallinnon kansainvälisen liikunta-alan yhteistyön, liikuntatieteellisen toiminnan, liikunnan ja huippu-urheilun eettisen ja dopinginvastaisen toiminnan, testaustoiminnan ja dopingin vastaisen kasvatukseen tehostamisen menoihin sekä korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja tutkijoiden liikuntatieteellisten tutkimushankkeiden ja näiden kanssa yhteistyössä toteutettavien tietojärjestelmä- ja muiden hankkeiden rahoittamiseen

5) enintään 400 000 euroa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisen avustuksen maksamiseen Suomen Urheilumuseosäätiölle

6) valtion liikuntaneuvoston menoihin

7) enintään 320 000 euroa ylimääräisistä urheilijaeläkkeistä annetun lain (1419/2014) mukaisiin eläkkeisiin

8) liikunnan aluehallinnon toiminnan menoihin

9) Olympiastadionin perusparannus- ja uudistamishankkeeseen

10) enintään 9 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen

11) enintään 30 000 euroa Pro Urheilu -tunnustusten maksamiseen.

Kohtien 3) ja 7) määrärahat budjetoidaan maksuperusteisina.

Kohdan 7) määrärahaa saa käyttää enintään 16 täyttä eläkettä vastaavan ylimääräisen urheilijaeläkkeen myöntämiseen. Ylimääräisistä urheilijaeläkkeistä annetun lain mukainen eläkkeen suuruus on 1 383,20 euroa kuukaudessa.

Kohdassa 10) tarkoitettujen henkilöiden osalta työnantajalle maksetut sairausvakuutuksen mukaiset etuudet otetaan nettobudjetoitaessa tuloina huomioon.

52. Valtionosuudet kunnille ja liikunnan koulutuskeskuksille sekä rahoitus liikuntatieteellisten hankkeiden arviointikustannuksiin ja eräisiin avustuksiin (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 40 676 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) liikuntalakiin (390/2015), opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettuun lakiin (1705/2009) ja vapaasta sivistystyöstä annettuun lakiin (632/1998) perustuvien valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen sekä muiden urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen tarkoitettujen avustusten maksamiseen valtionavustuslain (688/2001) mukaisesti

2) enintään 80 000 euroa Suomen Akatemialle liikuntatieteellisten tutkimusten arvioinnin hallintokustannuksiin sekä enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Kunnan liikuntatoimen valtionosuuden perusteena käytettävä yksikköhinta on 12,00 euroa asukasta kohden.

Valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten valtionosuuden perusteena olevien opiskelijavuorokausien enimmäismäärä on 279 900 ja alueellisten liikunnan koulutuskeskusten opiskelijapäivien enimmäismäärä on 53 000. Mainittujen määrien estämättä määrärahaa saa käyttää valtionosuuksien oikaisupäätöksistä aiheutuviin menoihin.

Alueellisten liikunnan koulutuskeskusten yksikköhinta on 16,60 euroa opiskelijapäivää kohden.

56. Liikunnan ja huippu-urheilun edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 6 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Liikuntapoliittisen selonteon (VNS 6/2018 vp) toimeenpanosta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen.

91. Nuorisotyö

50. Rahapelitoiminnan tuotot nuorisotyön edistämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 39 220 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) nuorisolakiin (1285/2016) perustuviin valtionavustuksiin valtakunnallisille nuorisotalle ja osaamiskeskuksille sekä nuorisokeskusten toimintaan ja rakentamiseen
- 2) nuorisotutkimuksen avustamiseen ja apurahojen maksamiseen, nuorisotyöhön ja -politiikkaan liittyvien selvitysten laatimiseen ja nuorten tieto- ja neuvontatyön, digitaalisen nuorisotyön sekä nuorten kuulemis- ja osallistumisjärjestelmien ja niiden kehittämistoiminnan menoihin
- 3) yhteisöjen ja valtionhallinnon kansainvälisestä nuorisotalan yhteistyöstä aiheutuvien kulujen kattamiseen sekä EU:n ja kansainvälisten toimintaohjelmien tukemiseen
- 4) lasten ja nuorten paikallisen harrastustoiminnan, liikunnallisen ja kulttuurisen nuorisotyön ja -toiminnan sekä nuorten ympäristökasvatuksen tukemiseen
- 5) nuorten työpajatoiminnan valtakunnalliseen tukeen, etsivään nuorisotyöhön, ehkäisevään päihde- ja huumetyöhön, sosiaaliseen nuorisotyöhön sekä muuhun nuorten sosiaaliseen vahvistamiseen
- 6) valtion nuorisoneuvoston ja sen jaostojen ja arviointi- ja avustustoimikunnan, saamelaiden nuorisoneuvoston menoihin ja saamenkielisen nuorisokulttuurin vahvistamiseen
- 7) valtakunnallisen nuorisotyön ja -politiikan ohjelman toimeenpanoon, arviointiin ja kehittämiseen
- 8) alueellisen nuorisotoimen menoihin ja nuorisotyön alueelliseen kehittämiseen, nuorisotilastot.fi -palvelun ylläpitoon ja kehittämiseen sekä aluehallinnon ja valtion virastojen määräaikaisten nuorisotoimialan hankkeiden toteuttamiseen
- 9) enintään 7 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Kohdassa 9) tarkoitettujen henkilöiden osalta työnantajalle maksetut sairausvakuutuksen mukaiset etuudet otetaan nettobudjetoitaessa tuloina huomioon.

51. Nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 32 112 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) nuorten työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön tukemiseen
- 2) etsivän nuorisotyön sekä EU:n nuorisotakuun toteuttamisesta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen.

52. Valtionosuudet kuntien nuorisotoimeen ja eräät avustukset (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 9 771 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) opetus- ja kulttuuritoiminnan rahoituksesta annetun lain (1705/2009) ja nuorisolain (1285/2016) perusteella kuntien nuorisotoimen valtionosuuksiin
- 2) inarinsaamen, koltansaamen ja pohjoissaamen kulttuuri- ja kielipesätoiminnan tukemiseen
- 3) nuorten yrittäjyys-, talous- ja työelämätaitojen edistämiseen.

Kuntien nuorisotyön valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä yksikköhinta on 15,00 euroa alle 29-vuotiasta asukasta kohden.

Päälukka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto ja tutkimus

01. Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 23 410 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös hankelupalautakunnan menojen ja kansainväliseen toimintaan liittyvien valtionapujen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

05. Luonnonvarakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 79 178 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) yhteisrahoitteisessa toiminnassa ja yhteistoiminnassa hankkeiden rahoittajien rahoitusosuuksiin sisältyvien siirtomenojen maksamiseen
- 2) sijoitusmenoiksi luettaviin talonrakennus-, maa- ja vesirakennustöihin sekä kalanviljelylaitosten ja tutkimusasemien perusparannuksiin
- 3) kasvinsuojeluaineiden tarkastus- ja testaustoiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 4) Luomuinstituutin toiminnan rahoittamiseen
- 5) EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen
- 6) virastojen ja laitosten osallistumisesta kehitysyhteistyöhön annetussa laissa (382/1989) tarkoitettujen hankkeiden toteuttamiseksi määrärahan siirtoon ulkomaille vähäisten rahoitusennakoi-

den maksamiseen kehitysyhteistyön kohdemaille edellyttäen, että vastaava meno veloitetaan momentin 24.30.66 määrärahasta.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

22. Tutkimus ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 10 943 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää virastoilta, laitoksilta tai muilta organisaatioilta hankittavista, maa- ja metsätalousministeriön toimialan strategista ohjaamista ja kehittämistä tukevista tutkimuksista, selvityksistä sekä arvioinneista aiheutuviin kuluihin ja muihin kulutusmenoihin sekä tutkimuksiin ja selvityksiin liittyvien valtionapujen myöntämiseen.

Määrärahaa saa käyttää enintään 35 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstömäärän palkkaamiseen.

Nettobudjetoinnissa on otettu huomioon tuloina valtion virastojen ja laitosten osuudet yhteistutkimushankkeisiin sekä EU:lta saatava tutkimusrahoitus.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

23. Hallinnolliset järjestelyt (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 240 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää hallinnonalalla tuottavuuden edistämistä toteuttavien investointien, tutkimusten, selvitysten sekä koulutus- ja muiden palveluiden hankkimiseen.

Määrärahaa saa käyttää enintään 5 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

29. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 27 652 000 euroa.

66. Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 4 439 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maa- ja metsätalousministeriön toimialaan liittyvien jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien maksamiseen muissa maissa ja Suomessa toimiville kansainvälisille organisaatioille sekä muihin kansainvälisistä sitoumuksista aiheutuviin maksuihin. Määrärahasta saa käyttää enintään 1 600 000 euroa Euroopan metsäinstituutin perusrahoitukseen ja enintään 250 000 euroa muihin harkinnanvaraisiin maksuihin.

10. Maaseudun kehittäminen

40. Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 65 250 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) ohjelmakauden 2014—2020 Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa ja siirtymäkauden 2021 toteuttavien nuorten viljelijöiden ja nuorten elinkeinonharjoittajien tilanpidon aloitusavustusten sekä maatalouden investointiavustusten Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) maksettavan EU:n rahoitusosuuden sekä valtion rahoitusosuuden maksamiseen

2) ohjelmakauden 2014—2020 ja siirtymäkauden 2021 sitoumuksista aiheutuneiden velvoitteiden maksamiseen sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU 1306/2013) artiklojen 52 (sääntöjenmukaisuuden tarkastaminen) sekä 54 ja 56 (yhteiset säännökset ja maaseuturahastoa koskevat erityissäännökset sääntöjenvastaisuuksista) mukaisten Suomen velvoitteiden maksamiseen

3) kokonaan kansallisesti rahoitettavien biokaasu- ja lannankäsittelyinvestointien maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Valtuus

Vuonna 2021 saa tehdä siirtymäkauteen 2021 kohdistuvia myöntämispäätöksiä 68 000 000 eurolla.

Mikäli ohjelmakauteen 2014—2020 kohdistuvaa vuoden 2020 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2021.

41. Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 15 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007), maaseutuelinkeinon rahoituslain (329/1999), kolttalain (253/1995), porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain (986/2011), porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain (45/2000), maaseutuelinkeinolain (1295/1990) ja maatilalain (188/1977) mukaisista korkotukilainoista luotolaitoksille suoritettavien korkohyvitysten maksamiseen.

Valtuus

Vuonna 2021 korkotukea saa hyväksyä enintään 250 000 000 euron lainapääomalle.

42. Luopumistuet ja -eläkkeet (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 31 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) luopumiseläkelain (16/1974) mukaisten korvausten maksamiseen

2) maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994) ja maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain (612/2006) mukaisten luopumistukien ja hoitokustannusten maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

43. Eläinten hyvinvointikorvaukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 65 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) ohjelmakauden 2014—2020 ja vuodelle 2021 yhdellä vuodella jatkettujen Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa toteuttavien eläinten hyvinvointikorvausten Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) maksettavan EU:n rahoitusosuuden sekä valtion rahoitusosuuden maksamiseen

2) EU:n aikaisempien ohjelmakausien ja ohjelmakauden 2014—2020 ja vuodelle 2021 yhdellä vuodella jatketuista sitoumuksista aiheutuneiden velvoitteiden maksamiseen sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU 1306/2013) artiklojen 52 (sääntöjenmukaisuuden tarkastaminen) sekä 54 ja 56 (yhteiset säännökset ja maaseuturahastoa koskevat erityissäännökset sääntöjenvastaisuuksista) sekä aikaisempien ohjelmakausien vastaavien säädösten mukaisten Suomen velvoitteiden maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

50. Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 326 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maatalouden neuvontapalvelujen valtionavusta annetun valtioneuvoston asetuksen (431/2016) mukaisesti neuvontaan myönnettävien valtionapujen maksamiseen valtakunnallista, koko maan kattavaa neuvontaa harjoittaville yrityksille ja muille yhteisöille.

Määräraha budjetoidaan maksuspäätösperusteisena.

51. Porotalouden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 843 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää seuraaviin poronhoitolain (848/1990) mukaisiin Paliskuntain yhdistykselle myönnettäviin avustuksiin:

1) valtakunnan rajoilla sijaitsevien porosteaitojen rakentamiseen ja kunnossapitoon myönnettävien valtionapujen maksamiseen

2) porotalouden edistämiseen tähtäävän neuvonta- ja kehittämistyön tukemiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuspäätösperusteisena.

54. Rahapeliöiminnan tuotolla rahoitettava hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 39 892 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) arpajaislain (1047/2001) sekä rahapeliyhtiön tuottojen käyttämisestä hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen annetussa valtioneuvoston asetuksessa (14/2017) tarkoitettujen avustusten maksamiseen

2) muiden kuin rahapeliyhtiön tuottoihin perustuvien hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämisen valtionavustusten maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

55. Valtionapu 4H-toimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 4 105 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää 4H-toiminnan tukemiseen.

63. Maaseudun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 12 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) maa- ja elintarviketalouden sekä maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoituksesta annetun lain (1413/2011) mukaisessa laajuudessa valtakunnallisten maaseudun sekä saariston tutkimus- ja kehittämishankkeiden toteuttamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen mukaan lukien hankkeisiin sisältyvät kulutusmenot

2) maa- ja elintarviketalouden sekä maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoituksesta annetun lain (1413/2011) mukaisen maaseutupolitiikan neuvoston toimintaan

3) harvaan asuttujen alueiden elinvoiman ja hyvinvoinnin kehittämiseksi toteutettavan vaikuttavuusarvioinnin, toimintaohjelman sekä siihen sisältyvien toimenpiteiden ja kokeiluhankkeiden rahoitukseen

4) julkisyhteisöjen hankkeiden toteuttamiseen tarvittavan enintään 8 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

5) kylätoiminnan valtakunnalliseen kehittämiseen

6) kyläkaupat monipalvelukeskuksina -hankeavustusten maksamiseen

7) saariston kehityksen edistämisestä annetun lain (494/1981) 14 §:ssä mainitun saaristoasiain neuvottelukunnan toimintaan.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

64. EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 182 091 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) ohjelmakauden 2014—2020 Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa ja siirtymäkauden 2021 toteuttavien hankkeiden ja niiden toteutukseen liittyvän teknisen avun Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) maksettavan EU:n rahoitusosuuden ja valtion rahoitusosuuden sekä perustelluissa tapauksissa ennakon maksamiseen

2) ohjelmakauden 2014—2020 Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman ja siirtymäkauden 2021 toteuttamiseen tarvittavan yhteensä enintään 223 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen sekä muiden välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen

3) EU:n aikaisempien ohjelmakausien ja ohjelmakauden 2014—2020 ja siirtymäkauden 2021 sitoumuksista aiheutuneiden velvoitteiden maksamiseen sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU 1306/2013) artiklojen 52 (sääntöjenmukaisuuden tarkastaminen) sekä 54 ja 56 (yhteiset säännökset ja maaseuturahastoa koskevat erityissäännökset sääntöjenvastaisuuksista) sekä aikaisempien ohjelmakausien vastaavien säädösten mukaisten Suomen velvoitteiden maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Valtuus

Vuonna 2021 saa tehdä siirtymäkauteen 2021 kohdistuvia myöntämispäätöksiä 108 507 000 eurolla, josta osoitetaan 30 000 000 euroa paikalliseen kehittämiseen liittyviä toimia varten sekä 70 307 000 euroa muita tältä momentilta rahoitettavia toimia varten sekä 8 200 000 euroa teknistä apua varten.

Mikäli ohjelmakauteen 2014—2020 kohdistuvia vuoden 2020 myöntämisvaltuuksia on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2021.

20. Maa- ja elintarviketalous

01. Ruokaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 83 642 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) enintään 500 000 euroa elintarvikemarkkinavaltuutetun toimiston toimintamenoihin
- 2) vähävaraisimmille suunnattuun eurooppalaiseen apuun liittyvien siirtomenojen maksamiseen
- 3) enintään 1 000 000 euroa maksullisten eläintautitutkimusten hintojen alentamiseen tutkimuksissa, joilla pyritään havaitsemaan ja seuraamaan vastustettavia ja uhkaavia eläintauteja
- 4) elintarvikeketjuun, eläinten terveyteen ja hyvinvointiin, kasvien terveyteen ja kasvien lisäsyänteistään liittyvien menojen hallinnointia koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 652/2014 tuella maksettaviin menoihin
- 5) EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen
- 6) eläinlääkintävahinkojen arviolautakunnan toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 7) hukkakauralain (185/2002) mukaisesti hukkakauran torjuntasuunnitelmien laatimisesta aiheutuvia kustannuksia vastaavien korvausten maksamiseen
- 8) maatalouden tukien toimeenpanosta annetussa laissa (192/2013) tarkoitettujen korvausten maksamiseen Ahvenanmaan maakunnan kunnille

9) porovahinkolautakunnan toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Nettobudjetoinnissa otetaan huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 652/2014 perusteella kasvintuhojien kartoitukseen vuosittain myöntämä rahoitus.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 652/2014 tuella maksettavat elintarviketietojen, eläinten terveyden ja hyvinvointiin, kasvintuhoojakorvauksiin ja kasvintuhojien torjuntatoimenpiteisiin liittyvät menot on huomioitu tuloina momentilla 12.30.04.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

20. Eläinlääkintähuolto ja kasvintuhojien torjunta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 5 948 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) eläinlääkintähuoltolain (765/2009) nojalla kunnille maksettavista korvauksista aiheutuviin menoihin
- 2) eläintautilain (441/2013) nojalla eläintautien vastustamisesta, eläinsuojelulain (247/1996) nojalla eläinsuojelusta, sekä näihin liittyvistä korvauksista, koulutuksista ja selvityksistä aiheutuvien ja muiden eläinlääkintähuollon toteuttamisen kannalta välttämättömien menojen maksamiseen
- 3) kasvinterveydestä annetun lain (1110/2019) mukaisten korvausten maksamiseen
- 4) kasvintuhojien torjumisen kannalta välttämättömien menojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös edellä mainittuihin menoihin liittyviin, edellisiin vuosiin kohdistuviin menoihin ja korvauksiin sekä siirtomenoihin.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

40. Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 332 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain (1559/2001) mukaiseen kansalliseen tukeen (Etelä-Suomen kansallinen tuki, pohjoinen tuki, muu maa- ja puutarhatalouden tuki)
- 2) vuonna 2020 ja sitä aikaisempina vuosina myönnettyjen tukien maksamiseen
- 3) sellaisten kansallisten tukien ja korvausten maksamiseen, joihin tuensaaja on lainvoimaisen päätöksen perusteella oikeutettu, mutta joihin liittyvä määräraha ei ole enää käytettävissä.

Määrärahasta 4 000 000 euroa on varattu tukien täytäntöönpanoon liittyvien, ennakoidun tukimekanismin ylittävien, tukien ja tukitasojen muutostarpeisiin.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena ja kohdan 3) osalta maksatuspäätösperusteisena.

41. EU-tulotuki ja EU-markkinatuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 516 900 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1307/2013 mukaisten suorien tukien sekä siirtymäkautta koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen mukaisten suorien tukien maksamiseen

2) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 mukaisten yksityisen varastoinnin tuen, eräiden muiden maataloustuotteiden markkinoita ohjaavien toimenpiteiden ja suoraan tuotteisiin kohdennetuista ja muista asetuksen mahdollistamista toimenpiteistä aiheutuvien menojen maksamiseen sekä siirtymäkautta koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen mukaisten tukien maksamiseen

3) muiden kuin kohdissa 1) ja 2) mainittujen säädösten perusteella maksettavien EU:n kriisitukien maksamiseen

4) vuonna 2020 ja sitä aikaisempina vuosina myönnettyjen tukien maksamiseen

5) niiden Suomen velvoitteiden maksamiseen, jotka aiheutuvat EU:n maksumääräaikojen (komission asetus (EU) N:o 907/2014 5 artikla) jälkeen maksettujen tukien maksamisesta.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena EU-tulotuen osalta ja maksatuspäätösperusteisena EU-markkinatuen osalta.

43. Ympäristökorvaukset, luonnonmukainen tuotanto, neuvonta ja ei-tuotannolliset investoinnit (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 314 190 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) ohjelmakauden 2014—2020 ja vuodelle 2021 yhdellä vuodella jatkettujen Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa toteuttavien ympäristökorvausten, luonnonmukaisen tuotannon, neuvonnan ja ei-tuotannollisten investointien Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) maksettavan EU:n rahoitusosuuden sekä valtion rahoitusosuuden maksamiseen

2) EU:n komission vuosille 1995—1999 hyväksymän maatalouden ympäristöohjelman, vuosille 2000—2006 hyväksymän horisontaalisen maaseudun kehittämisohjelman mukaisten maatalouden ympäristötukien ja vuosille 2007—2013 hyväksymän ja vuodelle 2014 yhdellä vuodella jatkettujen Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman mukaisten maatalouden ympäristötukien ja ei-tuotannollisten investointitukien maksamiseen

3) EU:n aikaisempien ohjelmakausien ja ohjelmakauden 2014—2020 ja vuodelle 2021 yhdellä vuodella jatketuista sitoumuksista aiheutuneiden velvoitteiden maksamiseen sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU 1306/2013) artiklojen 52 (sääntöjenmukaisuuden tarkastaminen) sekä 54 ja 56 (yhteiset säännökset ja maaseuturahastoa koskevat erityissäännökset sääntöjenvastaisuuksista) sekä aikaisempien ohjelmakausien vastaavien säädösten mukaisten Suomen velvoitteiden maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Valtuus

Vuonna 2021 saa tehdä EU:n ohjelmakauden 2014—2020 siirtymäkauteen kohdistuvia kokonaan uusia ympäristökorvausten sitoumuksia ja sopimuksia sekä luonnonmukaisen tuotannon sitoumuksia siten, että niistä saa aiheutua vuoden 2022 ja sitä seuraavien vuosien määrärahasta maksettavia menoja enintään 32 000 000 euroa.

Mikäli ohjelmakauteen 2014—2020 kohdistuvaa vuosien 2019 tai 2020 valtuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä ympäristökorvausten sitoumuksia ja sopimuksia sekä luonnonmukaisen tuotannon sitoumuksia vuonna 2021.

44. Luonnonhaittakorvaukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 617 764 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) ohjelmakauden 2014—2020 ja vuodelle 2021 yhdellä vuodella jatkettujen Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa toteuttavien luonnonhaittakorvausten Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) maksettavan EU:n rahoitusosuuden ja valtion rahoitusosuuden sekä ohjelmaan sisältyvän kokonaan kansallisesti rahoitettavan luonnonhaittakorvauksen maksamiseen

2) EU:n aikaisempien ohjelmakausien ja ohjelmakauden 2014—2020 ja vuodelle 2021 yhdellä vuodella jatketuista sitoumuksista aiheutuneiden velvoitteiden maksamiseen sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU 1306/2013) artiklojen 52 (sääntöjenmukaisuuden tarkastaminen) sekä 54 ja 56 (yhteiset säännökset ja maaseuturahastoa koskevat erityissäännökset sääntöjenvastaisuuksista) sekä aikaisempien ohjelmakausien vastaavien säädösten mukaisten Suomen velvoitteiden maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

46. EU-rahoitteinen ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 10 910 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1144/2014 mukaiseen maataloustuotteiden tiedotukseen ja menekinedistämiseen

2) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 mukaisesti mehiläistuotteiden tuotannon ja kaupan pitämisen edistämiseksi laaditusta ohjelmasta aiheutuviin menoihin

3) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 mukaisesti hedelmä- ja vihannestuottajaorganisaatioiden toimintaohjelmien menojen maksamiseen

4) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 mukaisesti koulujakelujärjestelmästä aiheutuviin menoihin sekä koulujakelujärjestelmän liitännäis- ja tiedotustoimenpiteisiin ja niihin liittyviin kulutusmenoihin

5) kohtien 2)—4) tukien maksamiseen siirtymäkautta 2021 koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen mukaisesti.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Momentilta maksettaviin koulujakelujärjestelmän liitännäis- ja tiedotustoimenpiteisiin ja niiden kulutusmenoihin liittyvät arvonlisäveromenot on budjetoitu momentille 30.01.29.

47. Ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 4 269 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ruokaketjun toiminnan edistämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen (VNA 680/2014) mukaisesti ruokaketjun kehittämis-, tiedottamis- ja menekinedistämistoimien toteuttamiseen liittyvien hankkeiden avustuksiin
- 2) kansallisiin ja kansainvälisiin toimenpiteisiin, joilla edistetään ruokapoliittisen selonteon tavoitteiden toteutumista
- 3) ruokaketjun ja maatalouden markkinoita koskeviin kehittämis- ja kokeiluhankkeisiin uusien innovaatioiden kehittämiseksi
- 4) enintään 15 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

Määrärahasta voidaan myöntää avustusta myös julkisyhteisöille.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

48. Peltorakenteen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) peltorakenteen kehittämisohjelman laatimiseen sekä ohjelman perusteella määriteltyjen toimenpiteiden ja hankkeiden rahoitukseen
- 2) enintään 3 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

Määrärahasta voidaan myöntää avustusta myös julkisyhteisöille.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

60. Siirto interventiorahastoon (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maatalouden interventiorahastoon tarkoitetun siirron maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää niiden rahaston menojen maksamiseen, joita ei rahoiteta EU:n maataloustukirahastosta.

62. Eräät valtionavut (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 6 117 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) tiloilla kuolleiden tuotantoeläinten keräilystä ja hävittämisestä maksettavaan valtionapuun (VNA 998/2017)
- 2) valtakunnallisille eläinsuojelujärjestöille myönnettäviin valtionapuihin (VNA 166/2005)
- 3) valtionapujen myöntämiseen Helsingin yliopistolle käytettäväksi eläinlääkäreiden erikoistumisharjoitteluun
- 4) valtionapujen myöntämiseen Tampereen yliopistolle käytettäväksi eläinkokeille vaihtoehtoisten menetelmien edistämiseen
- 5) valtionapujen myöntämiseen maatilojen bioturvallisuutta ja eläinten terveyden seurantaan parantaviin kehittämishankkeisiin.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

40. Luonnonvaratalous

20. Kalakannan hoitovelvoitteet (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 3 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) vesilain (587/2011) 3 luvun 14 ja 22 §:n sekä ympäristönsuojelulain (527/2014) nojalla annettujen sekä muiden vastaavien lupapäätösten lupaehtojen edellyttämien kalakannan hoitotoimenpiteiden toteuttamisesta aiheutuvien menojen sekä näihin liittyvien siirtomenojen maksamiseen
- 2) enintään kolmea henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 3) EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitussuutta koskevien menojen maksamiseen, silloin kun ne liittyvät suoraan kohdan 1) mukaisiin kalakannan hoitotoimenpiteisiin.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksuperusteisena.

21. Vesivarojen käytön ja hoidon menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 14 259 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää vesivarojen käytön ja hoidon kulutus- ja sijoitusmenoihin, jotka liittyvät tulvariskien hallintaan, patoturvallisuuteen, vesistöjen säännöstelyyn, vesistön käytön ja hoidon, vesihuollon, maa- ja metsätalouden vesienhallinnan ja muun vesitalouden kehittämiseen, havaintotiedon hankintaan ja vesitietopalveluun, vaikutusten arviointiin, varautumiseen ja riskienhallintaan sekä valtion velvoitteisiin lain, lupapäätösten ja sopimusten perusteella, valtioiden välisiin sopimuksiin perustuvaan rajavesistöyhteistyöhön sekä Suomen vesialan kansainvälisen strategian toteuttamiseen maa- ja metsätalousministeriön toimialalla.

Määrärahaa saa käyttää enintään 90 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen sekä vesialan kansallisten järjestöjen jäsenmaksu-

jen ja vapaaehtoisten rahoitusosuuksien maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös vesialan liiketoimintaa edistävien valtioiden välisten yhteistyösopimusten toteuttamiseen.

Momentille nettoutetaan yhteistyösopimusten rahoitusosuudet hankkeista, selvityksistä tai muista toimenpiteistä, joiden toteuttaminen on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten vastuulla sopimusten tai vesilainsäädännön mukaisten päätösten perusteella. Momentille nettoutetaan myös työnantajalle maksettavat sairaus- ja äitiyspäivärahat.

22. Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 32 652 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) uusiutuvien luonnonvarojen kestävää käyttöä, biotaloutta, ympäristön hoitoa, luonnon monimuotoisuutta, ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista koskeviin kehittämis-, kokeilu-, investointi- ja vienninedistämishankkeisiin ja viestintään sekä näihin liittyvien avustusten maksamiseen
- 2) uusiutuvien luonnonvarojen kestävään käyttöön liittyvien tietojärjestelmien ylläpitoon ja kehittämiseen
- 3) eräiden Suomen tekemien kalastusta koskevien sopimusten valvonnasta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 4) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös enintään 88 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

31. Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 8 636 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) vesistön ja vesiympäristön käyttöä ja tilaa sekä vesitalouden varautumista ja riskienhallintaa parantavien tulvasuojelu- ja muiden hankkeiden avustamisesta ja valtion työnä toteutettavista hankkeista aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) vesiluonnonvarojen kestävää käyttöä edistävien kehittämis- ja investointihankkeiden avustamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös enintään 15 henkilötyövuotta vastaavan hankkeista aiheutuvan henkilöstön palkkausmenojen ja muiden kulutusmenojen sekä sijoitusmenojen maksamiseen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden kansallisena omarahoitusosuutena.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

40. Eräät luonnonvaratalouden korvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 745 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Tenojoen kalastuslupatuloista vesialueen omistajille palautettavan osuuden maksamiseen
- 2) saimaannorpan suojeluun liittyvistä vesialueiden omistajille maksettavista sopimuspalkkioista aiheutuvien menojen maksamiseen
- 3) lupaviranomaisten ja tuomioistuinten vesi- ja kalastusasioista antamien päätösten ja lain tai valtioiden välisten sopimusten perusteella valtion maksettavaksi määrättyjen tai sovittujen korvausten, kustannusten ja päätösmaksujen sekä niitä koskevien korkojen ja viivästyskorkojen maksamiseen
- 4) metsätuhojen torjunnasta annetun lain (1087/2013) perusteella aiheutuvien korvausten ja muiden menojen maksamiseen
- 5) laajuudeltaan ja taloudelliselta merkitykseltään huomattavien metsätuhojen kartoituksesta ja tuhoalueita koskevien ilmakuvien tuottamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 6) metsälaiissa tarkoitetuista uhkasakkolain (1113/1990) mukaisista ja niihin verrattavista suorituksista aiheutuvien sellaisten menojen maksamiseen, jotka maksetaan etukäteen valtion varoista
- 7) Suomen ja Norjan välisen poroaitasopimuksen mukaisten korvausten maksamiseen
- 8) kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta annetun lain (998/2012) mukaisten avustusten maksamiseen
- 9) Tenojoen kalastussääntöä koskevan sopimuksen ja kalastussäännön eräiden määräysten aiheuttamien menetysten korvaamisesta annetussa laissa (501/1991) määrättävien korvausten ja kustannusten sekä niitä koskevien korkojen ja viivästyskorkojen maksamiseen
- 10) vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetun lain (1709/2015) 17 §:n perusteella aiheutuvien sellaisten menojen maksamiseen, jotka maksetaan etukäteen valtion varoista.

Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

41. Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 600 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (616/1993) 6 §:n mukaisiin menoihin.

Määrärahaa saa käyttää myös edellisiin vuosiin kohdistuvien korvausten ja EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen ja enintään seitsemää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

42. Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 11 250 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) riistavahinkolaissa (105/2009) määriteltyjen suurpetojen aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta, ehkäisemisestä, valvonnasta ja riistavahinkolain toimeenpanosta aiheutuvien menojen maksamiseen

2) enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen sekä EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

44. Tuki puuntuotannon kestävyiden turvaamiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 55 030 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain (34/2015) nojalla myönnettävien tukien maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Valtuus

Vuonna 2021 saa tehdä kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain (34/2015) mukaisia tukipäätöksiä enintään 58 500 000 eurolla.

Mikäli vuoden 2020 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä tukipäätöksiä vuonna 2021.

45. Metsäluonnon hoidon edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 8 027 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain (34/2015) nojalla tuen maksamiseen metsien biologisen monimuotoisuuden turvaamiseksi.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

46. Valtionapu Suomen metsäkeskukselle (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 42 171 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Suomen metsäkeskuksesta annetun lain (418/2011) mukaisista tehtävistä aiheutuvien menojen maksamiseen

2) muuna julkisena rahoitusosuutena Suomen metsäkeskuksen valtionaputoimintaan kuuluvissa EU-hankkeissa

3) Suomen metsäkeskukselle kuuluvien Eläke-Tapio -lisäeläkejärjestelmän vuosimaksuista aiheutuvien menojen maksamiseen.

47. Tuki joutoalueiden metsitykseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 360 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää metsityksen tukemisen määräaikaisen lain nojalla myönnettävien tukien maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Valtuus

Vuonna 2021 saa tehdä metsityksen tukemisen määräaikaisen lain mukaisia tukipäätöksiä enintään 5 400 000 eurolla.

50. Riistatalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 13 878 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (616/1993) 3 §:ssä tarkoitettujen menojen maksamiseen
- 2) EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen
- 3) enintään seitsemää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

51. Kalatalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 9 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kalastuslain (379/2015) 82 §:n mukaisista käyttötarkoituksista aiheutuviin menoihin
- 2) enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen sekä EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen
- 3) kalastuslain toimeenpanosta, kalatalouden tutkimuksista sekä kalastusmatkailuohjelmasta aiheutuviin menoihin.

Määrärahasta käytetään 60 000 euroa avustuksena Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry:lle.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

53. Eräät luonnonvaratalouden valtionavut (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 132 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) metsäpuiden siemenviljelysten perustamista varten myönnettävien valtionavustusten ja metsäpuiden siementuotannon kehittämiseen liittyvien kulutusmenojen maksamiseen
- 2) avustusten maksamiseen luonnonvara-alan yleishyödyllisille yhteisöille.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuserusteisena.

62. Elinkeinokalatalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 21 888 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Euroopan meri- ja kalatalousrahaston (EMKR) varoista osittain rahoitettavien elinkeinokalataloutta ja meripolitiikkaa koskevien toimenpiteiden EU:n rahoitusosuuden ja valtion rahoitusosuuden maksamiseen, sitten kun tarvittava Euroopan unionin ja kansallinen lainsäädäntö on voimassa
- 2) kansallisesti rahoitettavista elinkeinokalatalouden edistämistoimenpiteistä ja kaupallisen kalastuksen valvonnasta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös enintään 80 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

Määrärahasta on varattu 9 205 000 euroa EU:n osarahoittamien hankkeiden valtion rahoitusosuutta varten.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksuserusteisena.

64. Metsähallitus

Metsähallituksen liiketoiminnalle asetetaan seuraavat tavoitteet ja tehdään muita metsähallituslain (234/2016) edellyttämiä päätöksiä seuraavasti:

1. Liiketoiminnan keskeiset palvelutavoitteet ja muut toimintatavoitteet

Metsähallituksen liiketoiminta on ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävä ja tuottaa tasaisen tuloutuksen omistajalle. Metsähallituksen liiketoiminnassa sovitetaan yhteen entistä paremmin luonnon monimuotoisuus ja ilmastokestävyys. Metsähallituksen liiketoimintojen kannattavuus säilyy hyvällä tasolla. Metsähallitus ottaa huomioon liiketoimintaa harjoittaessaan ja ohjatessaan tytäryhtiöitä metsähallituslain mukaiset yleiset yhteiskunnalliset velvoitteet. Yhteiskunnallisten velvoitteiden huomioon ottamisella aikaansaadut hyödyt lisääntyvät. Metsähallitus mahdollistaa osaltaan metsäbiotalouden raaka-ainehuollon. Metsähallitus pyrkii liiketoimintakäytössä olevien kiinteistöjen arvon nostamiseen ottaen huomioon yhteiskunnan kokonaishyöty.

2. Peruspääoman muutokset

Metsähallituksen peruspääomaa voidaan alentaa 1,342 milj. eurolla.

3. Liiketoiminnan lainanoton enimmäismäärä

Metsähallitus oikeutetaan ottamaan liiketoimintaansa varten konsernin ulkopuolista lainaa enintään 50 milj. euroa.

4. Liiketoiminnan investointien ja investointisitoumusten enimmäismäärä

Metsähallituksen investoinneista saa aiheutua menoja vuonna 2021 enintään 20 milj. euroa. Lisäksi Metsähallitus saa tehdä vuonna 2021 investointeja koskevia sitoumuksia, joista saa aiheutua menoja myöhemmin tilikausina enintään 20 milj. euroa.

5. Liiketoiminnan vakuuksien enimmäismäärä

Metsähallitus saa antaa liiketoimintaansa varten tarvittavia vakuuksia konsernin ulkopuolisille toimijoille enintään 2,0 milj. euron arvosta.

50. Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 8 265 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Metsähallitusta koskevan lain (234/2016) 5 §:n mukaisten Metsähallituksen julkisista hallintotehtävistä maa- ja metsätalousministeriön toimialalla aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen
- 3) Luonnon virkistyskäyttöä ja eräpalveluita palvelemaan rakentamiseen sekä olemassa olevien rakennusten, rakennelmien, teiden ja tieosuuksien perusparantamis-, korjaus-, kunnossapito- ja purkumenojen maksamiseen samoin kuin luonnon virkistyskäyttöä ja eräpalveluja palvelevien tai niitä varten tarvittavien rakennusten ostamiseen
- 4) Sellaisten koneiden, laitteiden ja kaluston hankkimiseen joiden taloudellinen käyttöaika on yli kolme vuotta.

Lisäksi Metsähallitus saa käyttää edellä mainittuihin julkisiin hallintotehtäviin ne Metsähallitukselle kertyvät julkisten hallintotehtävien tulot, jotka kuuluvat maa- ja metsätalousministeriön toimialaan.

Toiminnan vaikuttavuustavoitteet maa- ja metsätalousministeriön toimialan osalta ovat:

- metsästys ja kalastus on kestävä, eettistä ja vastuullista
- monipuoliset ja asiakaslähtöiset eräpalvelut lisäävät hyvinvointia ja luovat edellytyksiä erätalouden yritystoiminnalle
- luonnossa virkistäytyminen lisää hyvinvointia ja luonnon arvostusta, jota tuetaan aktiivisella viestinnällä.

70. Maanmittaus ja tietovarannot

01. Maanmittauslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 45 063 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) Maanmittauslaitoksen omarahoitusosuutena yhteisrahoitteisissa tutkimushankkeissa
- 2) EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen
- 3) laitoksen toimintaan liittyvien jäsenmaksujen maksamiseen.

40. Kiinteistötoimitusten tukemisesta aiheutuvat menot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) uusjakojen tukemisesta annetun lain (1423/2014), kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain (603/1977) 102 §:n mukaisten lainojen ja korkotuen rahoituksesta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) vesistöhankeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä annetun lain (451/1988) 21 ja 22 §:n mukaisten menojen maksamiseen
- 3) kiinteistötoimitusmaksusta annetun lain (558/1995) 3 §:n 5 momentissa tarkoitettujen toimituksen suorittamisesta aiheutuvien kustannusten ja korvausten maksamiseen uusjakojen osalta.

Määrärahaa saa käyttää enintään kuutta henkilötyövuotta vastaavan hankehenkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto ja toimialan yhteiset menot

01. Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 14 602 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) alueellisesta yhteistyöstä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksujen maksamiseen
- 3) vastikkeettomien menojen maksamiseen kansainvälisille yhteisöille

4) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen.

02. Liikenne- ja viestintäviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 80 683 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksujen maksamiseen
- 2) rahoitus- ja maksuosuuksien maksamiseen sekä EU:n rahoituksella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen
- 3) lähialueyhteistyöhankkeiden menojen maksamiseen
- 4) merikartoituksesta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 5) tutkimus- ja kehittämistoiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 6) liikennejärjestelmäsuunnittelusta, henkilöliikennetutkimuksista, liikkumisen palvelujen edistämisestä, valvonta- ja viranomaistehtävistä, perinnetoiminnasta, meriliikenteen kehittämisestä ja Safe Sea Net -toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen.

03. Väyläviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 54 385 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) lähialueyhteistyöhankkeiden menojen maksamiseen
- 2) kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksujen maksamiseen
- 3) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen.

04. Ilmatieteen laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 47 528 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) Etelämanner-toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen
- 3) kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksujen maksamiseen
- 4) kansainvälisistä sitoumuksista aiheutuvien siirtomenojen maksamiseen
- 5) Suomen Akatemian ja muiden organisaatioiden rahoittamien yhteisrahoitteisten hankkeiden rahoitusosuuksiin sisältyvien siirtomenojen maksamiseen
- 6) Yhteisprofessoreista aiheutuvien menojen ja rahoitusosuuksien maksamiseen.

Valtuus

Ilmatieteen laitos oikeutetaan solmimaan Mars-tutkimusta koskevan METNET/MOI-hankkeen edellyttämiä sopimuksia siten, että niistä aiheutuu menoja aiemmat sitoumukset mukaan lukien enintään 1 536 000 euroa.

29. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 483 243 000 euroa.

10. Liikenne- ja viestintäverkot

20. Perusväylänpito (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 382 654 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) väylien hoidosta, käytöstä sekä korjauksista, elinkaaren ja omaisuuden hallinnasta, suunnittelusta, liikenneväylien parantamisinvestoinneista, liikenteen hallinnan järjestelmistä sekä liikenteen ohjauksesta ja informaatiosta, tutkimus- ja kehittämistoiminnasta sekä jäänmurrosta, maantielauttaliikenteestä ja muista väylänpitäjän vastuulle kuuluvista tehtävistä aiheutuvien menojen sekä väylänpidosta aiheutuvien vahingonkorvauksien maksamiseen. Liikenteenohjausyhtiöltä hankittavaan palvelusopimukseen perustuvaan palvelumaksuun saa käyttää enintään 142 100 000 euroa

2) tien- tai radanpitäjän tehtäviin liittyvän muun toimenpiteen kuin maantien tai rautatien rakentamisen ja kunnossapidon kustannuksiin erillisten sopimusten mukaan

3) toimintamäärärahan vakiosisältöisen käyttötarkoituksen mukaisesti sellaisten välttämättömien lakisäateisten velvoitteiden tekemiseen, joista voi aiheutua menoja myös tulevana varainhoitovuosina

4) EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen

5) väliaikaisesti radanpidon materiaalitoimituksien maksamiseen ennen materiaalin kohdentamista sijoitusmenomomentille budjetoiduille väylien kehittämishankkeille.

Nettobudjetoinnissa otetaan huomioon ratamaksu, yhteisrahoitteisen toiminnan tulot, Saimaan kanavan lupamaksutulot, maksullisen palvelutoiminnan tulot ja omaisuuden myyntituotot lukuun ottamatta kiinteän omaisuuden myyntituloja tai väylänpidon vahingonkorvaustuloja.

Valtuus

Väylävirasto oikeutetaan solmimaan aikaisempina vuosina myönnettyjen valtuuksien mukaisia sopimuksia siltä osin kuin valtuuksia ei ole käytetty.

Lisäksi Väylävirasto oikeutetaan tekemään sopimuksia alla olevassa taulukossa yksilöityihin, aiemmissa talousarvioissa päätettyihin hankkeisiin siten, että niistä aiheutuu valtiolle menoja aiemmin tehdyt sitoumukset mukaan lukien enintään taulukossa mainittu määrä:

Aiempina varainhoitovuosina päätetyt väylähankkeet

	Sitoumuksista valtiolle aiheutuvien menojen enimmäismäärä, ml. aiempina varainhoitovuosina tehtyjen sitoumusten aiheuttamat menot (euroa)
Turvallisuuden uusiminen Tampere—Seinäjoki -rataosalla	70 000 000
E18 Turun kehätie 2. vaihe Kausela—Kirismäki	59 000 000

30. Avustukset liikenne- ja viestintäverkkoihin (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 67 658 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustusten maksamiseen rakentamiseen hankkeille länsimetro Espoon Matinkylästä Kivenlahteen ja Raide-Jokeri pikaraitiotie sekä valtionavustusten maksamiseen suunnitteluun hankkeille Mellunmäki—Tikkurila—Aviapolis—lentoasema pikaraitiotie, Turun raitiotie ja Lähijunaliikennealueen varikot sekä valtionavustusten maksamiseen suunnitteluun ja rakentamiseen hankkeelle Tampereen raitiotie 1. ja 2. vaihe.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Käyttösuunnitelma (euroa)

Länsimetro Matinkylästä Kivenlahteen	23 620 000
Raide-Jokeri pikaraitiotie	30 000 000
Mellunmäki—Tikkurila—Aviapolis—lentoasema	2 040 000
Turun raitiotie	1 500 000
Lähijunaliikennealueen varikot	1 000 000
Tampereen raitiotie 1. vaihe	2 898 000
Tampereen raitiotie 2. vaihe	6 600 000
Yhteensä	67 658 000

Valtuus

Liikenne- ja viestintävirasto saa tehdä sopimuksia raideliikennehankkeiden ja lähijunaliikennealueiden varikoiden valtionavustuksen maksamiseen seuraavasti:

1) Turun raitiotien suunnitteluun saa sitoutua niin, että avustuserien yhteismäärä saa olla enintään 4 500 000 euroa. Valtuuden määrä on kuitenkin enintään 30 prosenttia suunnittelukustannuksista. Valtionavustuksen myöntöpäätöksen edellytyksenä on, että Turun seudun kunnat sitoutuvat MAL-sopimuksen 2020—2031 tavoitteisiin, toimenpiteisiin ja rahoitukseen, siten kuin ne on vahvistettu neuvottelutuloksessa.

2) Lähijunaliikennealueen varikoiden suunnitteluun saa sitoutua niin, että avustuserien yhteismäärä saa olla enintään 3 000 000 euroa. Valtuuden määrä on kuitenkin enintään 30 prosenttia suunnittelukustannuksista. Valtionavustuksen myöntöpäätöksen edellytyksenä on, että Helsingin seudun kunnat sitoutuvat MAL-sopimuksen 2020—2031 tavoitteisiin, toimenpiteisiin ja rahoitukseen, siten kuin ne on vahvistettu neuvottelutuloksessa.

Väylävirasto ja Liikenne- ja viestintävirasto oikeutetaan tekemään aikaisempina vuosina myönnettyjen valtuuksien mukaisia sopimuksia siltä osin kuin valtuuksia ei ole käytetty.

31. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 60 150 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtionavustusten maksamiseen kunnille kävelyä ja pyöräilyä edistäviin infrahankkeisiin, muihin kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita parantaviin hankkeisiin ja joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä parantaviin infrahankkeisiin sekä valtionavustusten maksamiseen kävelyä ja pyöräilyä edistäviin muihin hankkeisiin
- 2) valtionavustusten maksamiseen Finavian lentoasemaverkoston ulkopuolisten lentoasemien ja lentopaikkojen toiminta- ja investointimenoihin
- 3) yksityistielain (560/2018) ja -asetuksen (1069/2018) mukaisten valtionavustusten maksamiseen yksityisteiden kunnossapitoon ja parantamiseen
- 4) tiekuntien neuvonnasta ja opastamisen tukemisesta ja sitä tukevan materiaalin ja palveluiden tuottamisesta aiheutuvien kulutusmenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan valtionavustusten osalta maksatuspäätösperusteisena.

Käyttösuunnitelma (euroa)

Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen ja kuntien joukkoliikennehankkeet	29 250 000
Finavian lentoasemaverkoston ulkopuoliset lentoasemat ja lentopaikat	900 000
Yksityistieavustukset ja tiekuntien neuvonnasta aiheutuvat kulutusmenot	30 000 000
Yhteensä	60 150 000

76. Maa- ja vesialueiden hankinnat ja korvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 34 997 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) mukaisten maa-alueiden ja korvausten lisäksi myös näihin liittyvien välttämättömien menojen maksamiseen
- 2) kiinteistötoimitusmaksusta annetun lain (558/1995) mukaisten kiinteistötoimitusmaksujen maksamiseen

- 3) maantietä tai rautatietä varten tarvittavien alueiden sekä tilusjärjestelyihin käytettävien vaihtomaiden hankkimiseen ja korvaamiseen ennen tie- tai ratasuunnitelman hyväksymistä
- 4) ratalain (110/2007) mukaista toimintaa varten hankittavien maa-alueiden kauppahintojen ja korvausten maksamiseen sekä lisäksi myös näihin liittyvien välttämättömien menojen maksamiseen
- 5) väylien ja muiden maa- ja vesirakennuskohteiden rakentamista varten tarpeellisten maa- ja vesialueiden hankintamenojen maksamiseen
- 6) vesilain (587/2011) mukaisten korvausten maksamiseen
- 7) yksityistielain (560/2018) mukaisten korvausten maksamiseen.

Momentilta maksettavien ennakkokorvausten kohdentamisperusteena käytetään maksuperustetta.

77. Väyläverkon kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 431 725 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) momentille budjetoitujen väyläverkon kehittämisinvestointien toteuttamisesta aiheutuviin menoihin
- 2) sijoitusmenomomenteilta rahoitettavien investointihankkeiden hankesuunnittelusta aiheutuviin menoihin ennen kuin hankkeen aloittamisesta tehdään päätös valtion talousarvion yhteydessä.

Valtuus

Väylävirasto oikeutetaan tekemään sopimuksia

- 1) hankkeeseen Turun ratapihan kehittäminen ja Kupittaa—Turku kaksoisraiteen rakentaminen liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 33 750 000 euroa
- 2) hankkeeseen Kemin Ajoksen meriväylän syventäminen liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 26 500 000 euroa
- 3) hankkeeseen Oulu—Kemi -rataosan välityskyvyn parantaminen, kohtausraiteet liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 15 000 000 euroa
- 4) hankkeeseen Saimaan kanavan sulkujen pidentäminen liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 90 000 000 euroa
- 5) hankkeeseen vt 4 Äänekoski—Viitasaari -tieosuuden kehittäminen liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 21 200 000 euroa
- 6) hankkeeseen Tampere—Jyväskylä -radan parantaminen, 1. vaihe liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 19 000 000 euroa.

Hankkeen 1) määrärahan käytön edellytyksenä on, että Turun seudun kunnat sitoutuvat MAL-sopimuksen 2020—2031 tavoitteisiin, toimenpiteisiin ja niiden rahoitukseen, siten kuin ne on vahvistettu neuvottelutuloksessa.

Hankkeiden 2)—3) rakentamistöitä ei aloiteta ennen kuin Metsä Group on tehnyt päätöksen Kemiin suunnitellun uuden biotuotetehtaan rakentamisesta sekä siihen liittyvien liikenneinfrainvestointien toteuttamisesta.

Valtuus tehdä sitoumuksia aiempina varainhoitovuosina päätettyihin väylähankkeisiin.

Väylävirasto oikeutetaan tekemään sopimuksia alla olevassa taulukossa yksilöityihin, aiemmissa talousarvioissa päätettyihin hankkeisiin siten, että niistä aiheutuu valtiolle menoja aiemmin tehdyt sitoumukset mukaan lukien enintään taulukossa mainittu määrä:

Aiempina varainhoitovuosina päätetyt väylähankkeet

	Sitoumuksista valtiolle aiheutuvien menojen enimmäismäärä, ml. aiempina varainhoitovuosina tehtyjen sitoumusten aiheuttamat menot (euroa)
Tiehankkeet	
Vt 5 Hurus—Hietanen tieosuuden kehittäminen	7 000 000
Hailuodon kiinteä yhteys	96 000 000
Kt 68 Edsevö eritasoliittymän parantaminen	8 200 000
Kt 68 parantaminen rakentamalla uusi Kolpin ylikulkusilta V-1879, Pedersöre	5 000 000
Vt 25 Lepin liittymän alikulku	3 000 000
Vt 23 parantaminen välillä Varkaus—Viinijärvi	10 500 000
Vt 19 Seinäjoki—Lapua, 1. vaihe	25 000 000
Vt 15 Paimenportin eritasoliittymän rakentaminen	15 000 000
Vt 8 Turku—Pori parantaminen Eurajoen kohdalla	27 100 000
Vt 4 parantaminen välillä Hartola—Oravakivensalmi	26 000 000
Vt 4 Oulu—Kemi liittymien parantaminen Simossa	20 000 000
E18 Kt 50 Kehä III parantaminen, 3. vaihe, Askiston kohta ja Vantaankoski Pakkala lisäkaistat	30 000 000
Vt 3 Hämeenkyrön ohitustie	64 000 000
Vt 8 Turku—Pori, Mynämäen ja Luvian ohituskaistat	30 000 000
Kt 51 Kirkkonummi—Kivenlahti	80 000 000
E18 Haminan ohikulkutie	180 000 000

	Sitoumuksista valtiolle aiheutuvien menojen enimmäismäärä, ml. aiempina varainhoitovuosina tehtyjen sitoumusten aiheuttamat menot (euroa)
Vt 19 Seinäjoen itäinen ohikulkutie	77 900 000
Vt 8 Turku—Pori	92 500 000
Länsimetron liityntäyhteydet	19 900 000
Vt 5 Mikkelin kohta	27 000 000
Mt 101 Kehä I parantaminen	32 000 000
Vt 6 Taavetti—Lappeenranta	76 000 000
Kt 77 Viitasaari—Keitele	13 000 000
Vt 3 Tampere—Vaasa, Laihian kohta, 1. vaihe	27 000 000
Vt 22 Oulu—Kajaani—Vartius	15 000 000
Vt 8 Pyhäjoen ydinvoimalan edellyttämät tieinvestoinnit	22 500 000
Vt 4 Oulu—Kemi	143 000 000
Vt 5 Mikkeli—Juva	121 000 000
Vt 12 Lahden eteläinen kehätie	198 000 000
Vt 12 Tillola—Keltti	15 000 000
Kehä I Laajalahden kohta	20 000 000
Länsimetron jatkeen liityntäliikennejärjestelyt	7 000 000
Vt 4 Kirri—Tikkakoski	139 000 000
Ratahankkeet	
Digirata -pilottihanke (ETCS-testirata ja -laboratorio)	11 000 000
Helsinki—Tampere -rataosan peruskorjauksen aloittaminen	8 000 000
Kuopion ratapihan parantaminen, 1. vaihe	30 000 000
Oritkarin kolmioraide	15 600 000
Helsinki—Riihimäki kapasiteetin lisääminen, 2. vaihe	273 000 000
Espoon kaupunkirata	137 500 000
Oulu—Kontiomäki -rataosan välityskyvyn parantaminen, 1. vaihe	23 000 000
Kontiomäki—Pesiökylä -radan parantaminen	81 000 000
Kemin biotuotetehtaan raideyhteydet, Kemin kohta	10 500 000
Hyvinkää—Hanko -rataosan sähköistäminen	62 000 000
Kouvola—Kotka/Hamina -radan parantaminen	98 000 000

	Sitoumuksista valtiolle aiheutuvien menojen enimmäismäärä, ml. aiempina varainhoitovuosina tehtyjen sitoumusten aiheuttamat menot (euroa)
Iisalmi—Ylivieska (sähköistys ja Iisalmen kolmioraide)	55 000 000
Joensuun ratapihan parantaminen	74 000 000
Pohjanmaan rata	674 000 000
Keski-Pasila, länsiraid	50 100 000
Helsinki—Riihimäki rataosan kapasiteetin lisääminen, 1. vaihe	150 000 000
Helsingin ratapihan toiminnallisuuden parantaminen	60 000 000
Luumäki—Imatra—Venäjän raja, ratayhteyden parantaminen	195 000 000
Pori—Mäntyluoto rataosan sähköistys	10 100 000
Uudenkaupungin radan sähköistys	21 000 000
Vesiväylähankkeet	
Saimaan kanavan vedenpinnan nosto	5 000 000
Oulun meriväylän rakentaminen	27 500 000
Savonlinnan syväväylän siirtäminen	40 000 000
Kokkolan meriväylä	45 000 000
Vuosaaren meriväylä	12 500 000
Yhteiset väylähankkeet	
E18 Turun kehätien parantaminen välillä Naantali—Raisio, suunnittelu	4 200 000
Pääradan suunnittelun edistäminen välillä Tampere—Oulu	5 000 000
Helsinki—Pasila -yhteysvälin ratakapasiteetin lisäämiseen valmistautuminen	600 000
Tampere—Jyväskylä -radan suunnittelu	18 000 000
Seinäjoki—Vaasa -radan suunnittelu	3 000 000
Äänekosken biotuotetehtaan liikenneyhteydet	174 000 000

79. Elinkaarirahoitushankkeet (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 108 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää väyläverkon kehittämisinvestointien toteuttamisesta elinkaarihankkeina aiheutuviin menoihin.

Valtuus

Väylävirasto oikeutetaan tekemään aikaisempina vuosina myönnettyjen valtuuksien mukaisia sopimuksia siltä osin kuin valtuuksia ei ole käytetty.

20. Liikenteen ja viestinnän palvelut

43. Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantaminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 88 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain (1277/2007) mukaisen tuen maksamiseen kauppa-alusluetteloon merkityille aluksille.

50. Valtionavustus valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää laajakaistarakentamisen tuesta annettavassa hallituksen esityksessä tarkoitetun Liikenne- ja viestintäviraston myöntämän valtion tuen maksamiseen.

Aiempiä vuosina budjetoituja määrärahoja saa käyttää myös laajakaistahankkeen hallinnollisten tehtävien kustannuksiin enintään neljää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen.

Valtuus

Liikenne- ja viestintävirasto oikeutetaan tekemään sitoumuksia 5 000 000 eurolla laajakaistahankkeiden avustamiseen.

Liikenne- ja viestintävirasto saa käyttää aiempien vuosien talousarvioissa myönnettyjä valtuuksia uuden lain mukaisiin sopimuksiin siltä osin kuin valtuutta ei ole käytetty.

51. Avustukset liikenteen ja viestinnän palveluihin (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 18 741 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) yleiseen tieliikenteen turvallisuustoimintaan sekä kehittämishankkeisiin, kokeiluihin ja turvallisuustutkimukseen tieliikenteen turvallisuustoiminnan edistämiseen myönnettävästä valtioneuvostuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1207/2016) mukaisesti
- 2) henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- ja etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta annetun lain (971/2017) mukaisen avustuksen maksamiseen
- 3) valtionavustuksen maksamiseen rautatieliikenteen ammattikoulutuksen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin
- 4) Saimaan alueen luotsaukseen luotsauslain (940/2003) mukaisen luotsauksen hintatuen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan kohtien 1) ja 4) osalta maksatuspäätösperusteisena.

Käyttösuunnitelma (euroa)

Tieliikenteen turvallisuustoiminta	8 100 000
Henkilöautojen konversiotuki	6 000 000
Rautatieliikenteen ammattikoulutus	841 000
Saimaan alueen luotsauksen hintatuki	3 800 000
Yhteensä	18 741 000

54. Saaristo- ja yhteysalusliikenteen ostot ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 19 136 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) saariston yhteysalusliikennepalveluihin ja niistä aiheutuviin kulutusmenoihin sekä selvityksiin ja tiedottamiseen
- 2) saariston yhteysalusliikenteen käyttämien laitureiden kunnostamiseen
- 3) yhteysalusliikennettä korvaavien yksityisluonteisten jätteiden kunnossapidon avustamiseen
- 4) aikaisempina vuosina myönnettyistä valtuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Lisäksi määrärahasta saa myöntää avustuksia saariston kulkuyhteyksiä hoitaville liikenteenharjoittajille valtioneuvoston asetuksen (371/2001) mukaisin perustein.

Määräraha budjetoidaan avustusten osalta maksatuspäätösperusteisena.

Valtuus

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus oikeutetaan solmimaan vuonna 2021 viisivuotisia kokonaispalvelusopimuksia saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostamisesta enintään 9 300 000 euron kokonaiskustannusten määrästä.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus oikeutetaan solmimaan aikaisempina vuosina myönnettyjen valtuuksien mukaisia sopimuksia siltä osin kuin valtuuksia ei ole käytetty.

55. Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 119 724 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) liikenteenharjoittajille maksettaviin korvauksiin julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten mukaisesti siten kuin palvelusopimusasetuksessa (EY) N:o 1370/2007 säädetään

- 2) liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitettujen avustusten maksamiseen liikennepalvelujen käyttäjille
- 3) junaliikenteen palvelujen ostoihin
- 4) lentoliikenteen palvelujen ostoihin
- 5) alueellisen ja paikallisen liikenteen ostoihin ja lippujärjestelmän perustamis- ja käyttökustannuksiin
- 6) suurten kaupunkiseutujen julkisen henkilöliikenteen tukemiseen
- 7) keskisuurten kaupunkiseutujen julkisen henkilöliikenteen tukemiseen
- 8) liikennepalveluiden kehittämishankkeisiin ja muihin liikenteen palvelujen käyttöä edistäviin menoihin sekä liikkumisen ohjaukseen.

Määrärahaa saa myöntää avustusta liikenteen palvelujen valtionavustuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (509/2018) mukaisesti kunnille ja muille yhteisöille.

Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Valtuus

Liikenne- ja viestintäministeriö oikeutetaan solmimaan sopimus junaliikenteen ostamisesta vuosina 2021—2029 enintään 289 530 000 euron määräisenä.

60. Siirto valtion televisio- ja radiorahastoon (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 543 286 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain 3 §:n nojalla rahastoon tehtävään siirtoon.

Pääluokka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

Valtuus

Luottolaitosten varoista myönnettävien eräistä korkotukilainoista annetun lain (1015/1977) 4 §:n mukainen turvavarastointilainojen korkohyvityksen enimmäismäärä on 5 %. Uusia turvavarastolainoja saa hyväksyä vuonna 2021 enintään 8 400 000 euroa.

Turvavarastolain (970/1982) 7 §:n mukaisia varastoavustuksia saa myöntää vuonna 2021 enintään 34 000 euroa.

01. Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 38 668 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) kuluttajatiedon julkistamispalkintoa varten
- 2) EU:n sisäasioiden rahastoon kuuluvasta Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastosta (AMIF) rahoitettavista hankkeista aiheutuvien siirtomenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

02. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 185 801 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) euroneuvontakeskuksista aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) porotilalain, luontaiselinkeinolain, kolttalain ja maatilalakia edeltävän lainsäädännön mukaisesti valtion hallinnassa olevien kiinteistöjen hoitomenojen maksamiseen
- 3) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen
- 4) yritysten kehittämispalvelujen kehittämisestä, edistämisestä ja ylläpidosta aiheutuviin menoihin.

03. Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 209 411 000 euroa.

04. Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 32 864 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) tutkimustoimintaan liittyvien kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuista, rahoitusosuuksista ja yhteistyöstä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) EU:n rakennerahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen
- 3) yhteisprofessoreista aiheutuvien menojen ja rahoitusosuuksien maksamiseen.

05. Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 101 504 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää enintään 1 000 000 euroa Business Finland -yhtiön toiminnasta aiheutuvien sanktioluonteisten menojen, vahingonkorvausten, oikeudenkäyntikulujen, viivästyskorkojen, kurssitappioiden ja muiden näihin rinnastettavien menojen maksamiseen.

Määrärahaa voidaan suorittaa myös ennakkomaksuja Business Finland -yhtiölle siltä Innovaatio-rahoytuskeskus Business Finlandille ostettavien palvelujen osalta.

06. Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 18 361 000 euroa.

07. Patentti- ja rekisterihallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 9 157 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuihin ja kansainväliseen toimintaan liittyviin projekteihin.

Momentille budjetoidaan hakemus-, ilmoitus- ja käsittelymenettelyistä johtuen tulot pääsääntöisesti maksuperusteella.

08. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 21 857 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa otetaan huomioon kemikaalituoterekisterin ja akkreditointipalvelujen maksut, Euroopan kemikaaliviraston komission asetuksen (EY) N:o 340/2008 perusteella maksamat palkkiot, erillisenä palveluna tehtävien kasvinsuojeluaineiden ja biosidien arviointien korvaukset sekä yhteishankkeista muilta osapuolilta saatava rahoitus.

09. Energiaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 7 758 000 euroa.

20. Siviilipalvelus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 4 939 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää siviilipalveluslain (1446/2007) mukaisesti:

- 1) siviilipalveluksen toimeenpanosta aiheutuviin kustannuksiin lukuun ottamatta palkkauskustannuksia
- 2) Siviilipalveluskeskuksessa työpalvelusta suorittavien siviilipalvelusvelvollisten ylläpidosta ja etuuksista aiheutuvien kustannusten maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

29. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 57 072 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää momenteilta 32.20.40 ja 32.20.42 maksettaviin kulutusmenoihin liittyvien arvonlisävero-osuuksien maksamiseen.

40. Valtionavustus kestävää kasvupolitiikkaa edistäville toimijoille (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 6 291 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustusten myöntämiseen valtionavustuslain (688/2001) mukaisesti:

- 1) yrityksille ja muille yhteisöille kestävä kasvupolitiikan edistämiseen
- 2) elinkeino- ja innovaatiopolitiikkaa sekä yritysten kansainvälistymistä edistäville yhteisöille valtioneuvoston asetuksen mukaisiin yleisavustuksiin.

Määrärahaa saa käyttää myös valtionavustusten myöntämiseen Euroopan komission vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen (EU 1407/2013) mukaisesti.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

41. Erityisavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n tutkimusinfrastruktuuriin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 4 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kvanttietokoneen hankinnan ja laitteen rakentamisen kustannuksiin
- 2) FiR1-tutkimusreaktorin käytöstäpoiston ja Otakaari 3:n kuumakammioitilojen ennallistamisen kustannuksiin.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

49. Valtionavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n toimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 109 303 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää yleisavustuksena yhtiölle Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain (761/2014) mukaisena rahoituksena Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n strategiseen, muuhun kuin liiketaloudellisilla perusteilla tapahtuvaan toimintaan.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena ja se voidaan maksaa ennakkona.

50. Valtionavustus kuluttajajärjestölle (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 1 222 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustuksena Kuluttajaliitto - Konsumentförbundet ry:n toiminnan tukemiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

51. Valtion osuus merimiespalvelutoiminnasta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 572 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) merimiespalvelulain (447/2007) nojalla merimiesten hyvinvoinnin edistämiseen tarkoitettujen palvelujen valtionosuuden maksamiseen
- 2) valtion varoista korvattavista merimiesten matkakustannuksista annetun lain (1068/2013) nojalla työnantajille maksettaviin merimiesten matkakustannuksiin
- 3) koronaviruspandemian aiheuttaman tulonmenetyksen kompensointiin merimiespalvelutoimistolle, mikäli se on välttämätöntä lakisääteisten tehtävien turvaamiseksi.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

53. Matkustajien paluukuljetukset ja korvaukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää matkapalveluyhdistelmien tarjoajista annetun lain (921/2017) mukaisesti matkustajien paluukuljetusten ja korvausten maksamiseen matkapalveluyhdistelmien tarjoajien maksukyvyttömyystapauksissa.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

54. Korvaukset matkustajille matkapakettien peruuntumisesta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää matkapalveluyhdistelmien tarjoajista annetun lain (921/2017) mukaisesti matkapakettien peruuntumisesta johtuvien korvausten maksamiseen matkustajille.

66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 17 219 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien suorittamiseen
- 2) erityisohjelmien tukemisesta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 3) kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenoihin.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

95. Eräät oikeudenkäyntikulut ja korvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 50 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ryhmäkannelain (444/2007) mukaisesta ryhmäkanteesta aiheutuneiden oikeudenkäyntikulujen maksamiseen
- 2) kilpailulaissa (948/2011) tarkoitetuissa oikeusprosesseissa Kilpailu- ja kuluttajaviraston vastapuolelle maksettavaksi määrättyjen oikeudenkäyntikulujen maksamiseen

- 3) sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetussa laissa (590/2013), sähkömarkkina- laissa (588/2013) ja maakaasumarkkinalaisissa (508/2000) tarkoitetuissa oikeusprosesseissa Ener- giaviraston vastapuolelle maksettavaksi määrättyjen oikeudenkäyntikulujen maksamiseen
- 4) säätölaissa (487/2015) tarkoitettuun säätövalvonnan oikeusprosessissa Patentti- ja rekisteri- hallituksen vastapuolelle maksettavaksi määrättyjen oikeudenkäyntikulujen maksamiseen
- 5) eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetussa laissa (1137/2016), maankäyttö- ja raken- nuslaissa (132/1999), eräiden rakennustuotteiden hyväksynnästä annetussa laissa (954/2012), pe- lastustoimen laitteista annetussa laissa (10/2007), vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994), vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta sähkö- ja elektroniikkalaitteissa annetussa laissa (387/2013), tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetet- tavista vaatimuksista annetussa laissa (1005/2008), jätelaissa (646/2011), jalometallituotteista annetussa laissa (1029/2000), kuluttajaturvallisuuslaissa (920/2011), lelujen turvallisuudesta an- netussa laissa (1154/2011), kemikaalilaissa (599/2013), kasvinsuojeluaineista annetussa laissa (1563/2011), kosmeettisista valmisteista annetussa laissa (492/2013), ympäristönsuojelulaissa (527/2014), vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun laissa (390/2005), kaivoslaissa (621/2011), painelaitelaissa (1144/2016), hissiturvallisuuslaissa (1134/ 2016), sähköturvallisuuslaissa (1135/2016), vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen päte- vyyden toteamisesta annetussa laissa (920/2005), konttilaissa (762/1998) sekä mittauslaitelaissa (707/2011) tarkoitetuissa oikeusprosesseissa Turvallisuus- ja kemikaaliviraston vastapuolelle maksettavaksi määrättyjen oikeudenkäyntikulujen maksamiseen.

20. Uudistuminen ja vähähiilisyyden

20. *Energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian käytön edistäminen (siirtomääräraha 3 v)*

Momentille myönnetään 3 420 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) energian tehokkaan käytön ja uusiutuvien energianlähteiden käytön edistämiseen, kehittämis- hankkeisiin ja selvityksiin sekä informaatio- ja neuvontatoimintaan
- 2) energiatehokkuutta ja uusiutuvaa energiaa koskevaan sääntelyn valmisteluun, kansalliseen toi- meenpanoon ja kansainväliseen yhteistyöhön.

40. *Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään 516 318 000 euroa.

Valtuus

Vuonna 2021 saa tehdä uusia rahoituspäätöksiä enintään 336 383 000 eurolla.

Mikäli vuoden 2020 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2021 enintään 20 000 000 eurolla.

Määrärahaa ja valtuutta saa käyttää:

1) valtionavustuslain (688/2001), valtioneuvoston tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoitusta koskevan asetuksen (1444/2014), Euroopan komission asetuksen (EU 651/2014) sekä Euroopan komission vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen (EU 1407/2013) mukaisesti yrityksille ja muille yhteisöille tuotteiden, tuotantomenetelmien ja palveluiden kehittämistä ja hyödyntämistä koskevaan teknologiseen, liiketoiminnalliseen ja muuhun tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan sekä työelämän kehittämishankkeisiin

2) valtion budjettitalouden organisaatioiden sekä korkeakoulujen ja vastaavien julkista tutkimusta tai tiedon levittämistä tekevien organisaatioiden tutkimus- ja kehittämishankkeisiin, kansallisiin ja kansainvälisiin ohjelmiin ja hankkeisiin sekä niiden valmisteluun, osaamisen ja strategisten toimintaedellytysten kehittämiseen sekä kansainvälisille organisaatioille maksettaviin jäsen- ja ohjelmamaksuihin

3) valtion budjettitalouden organisaatioiden sekä kunnallisten ja muiden julkisten organisaatioiden julkisen toiminnan innovatiivisiin ja työelämän kehittämishankkeisiin

4) julkisista hankinnoista annetun lain (1397/2016) 5 §:ssä määriteltyjen hankintayksiköiden julkisen toiminnan laatua ja kustannustehokkuutta kohottaviin innovaatioihin liittyvien julkisten hankintojen (innovatiiviset julkiset hankinnat) valmisteluun ja toteutukseen

5) kansainvälisille organisaatioille innovaatioyhteistyön ja -ohjelmien jäsen- ja osallistumismaksuihin

6) kansallisiin ja Euroopan unionin rahoitusosuuksiin eurooppalaisissa yhteistyöhankkeissa

7) valtionavustuslain (688/2001), yritysten yhteishankkeisiin myönnettävästä kansainvälistymisavustuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1734/2015) ja Euroopan komission vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen (EU 1407/2013) mukaisesti kansainvälistymistä edistävien toimien toteuttamiseen

8) yritysten materiaalikatselemusten kehittämisen yhteydessä suoritettaviin avustusluonteisiin vähämerkityksisiin kustannusosuuksiin, jotka liittyvät yritysten materiaalikatselemuskokeiluihin

9) valtionavustuslain (688/2001) ja valtioneuvoston tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoitusta koskevan asetuksen (1444/2014) mukaisesti Euroopan yhteistä etua koskeviin tärkeisiin hankkeisiin, joiden tukemisen Euroopan komissio on erillisen ilmoituksen perusteella hyväksynyt sisämarkkinoille soveltuvaksi

10) valtionavustuslain (688/2001) ja Euroopan komission asetuksen (EU 651/2014) sekä valtioneuvoston asetuksen (1547/2016) mukaisesti yrityksille ja muille yhteisöille Suomessa tapahtuvaan audiovisuaalisten teosten käsikirjoittamiseen, kehittämiseen, tuotannon ja levityksen kustannuksiin sekä myynnin edistämiseen. Avustusta voidaan myöntää myös ulkomaisille toimijoille.

Momentilta voidaan maksaa rahoitustoimintaan liittyvien tavanomaisten ennakoiden lisäksi ennakointia Business Finland Oy:lle sen myöntämistä avustusvaltuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Momentille budjetoituihin kulutusmenoihin liittyvät arvonnalisäveromenot maksetaan momentilta 32.01.29.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

41. Energiatuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 101 250 000 euroa.

Määrärahaa ja valtuutta saa käyttää energiatauen myöntämisen yleisistä ehdoista annettujen valtioneuvoston asetusten (1063/2012 ja 1098/2017) mukaisesti:

- 1) investointeihin ja selvityksiin, jotka tukevat uusiutuvan energian tuotantoa tai käyttöä, energiansäästöä, energian tuotannon tai käytön tehostamista taikka niihin liittyvää uuden teknologian käyttöönottoa
- 2) liikenteen biopolttoaineiden tuotantoon tai käyttöön liittyvän teknologian demonstraatiohankkeisiin.

Lisäksi määrärahaa ja valtuutta saa käyttää tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoittamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1444/2014) mukaisiin liikenteen biopolttoaineiden tuotantoon tai käyttöön liittyvän teknologian pilotointihankkeisiin sekä selvityksiin, jotka liittyvät liikenteen biopolttoaineiden ympäristö- ja kansantaloudellisiin vaikutuksiin tai biopolttoaineisiin liittyvään uuteen teknologiaan.

Määrärahaa saa käyttää liikenteen biopolttoaineiden hyödyntämiseen liittyvistä selvityksistä aiheutuvien kulutusmenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Valtuus

Vuonna 2021 saa tehdä uusia sitoumuksia enintään 160 000 000 eurolla.

Mikäli vuoden 2020 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2021 enintään 70 000 000 eurolla.

42. Kiertotalouden ekosysteemien ja osaamisalustojen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuksen myöntämiseen valtionavustuslain (688/2001) sekä Euroopan komission vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen (EU 1407/2013) mukaisesti yrityksille ja muille yhteisöille:

- 1) kiertotaloutta edistävien strategisten kasvualustojen ja -ekosysteemien toimeenpanoon
- 2) kiertotalouden ekosysteemien kehittämiseen.

Määrärahaa saa lisäksi käyttää valtion budjettitalouden organisaatioiden sekä korkeakoulujen ja vastaavien julkista tutkimusta tai tiedon levittämistä tekevien organisaatioiden sekä kunnallisten ja muiden julkisten organisaatioiden kiertotaloutta ja sen ekosysteemin kehittymistä edistäviin hankkeisiin.

Kulutusmenot budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena siltä osin kuin on kyse kilpaillusta hankerahoituksesta. Momentille budjetoituihin kulutusmenoihin liittyvät arvonlisäveromenot maksetaan momentilta 32.01.29.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

43. Yritysvetoisen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan sekä kiertotalouden ja toimialojen kasvun tukeminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 64 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtionavustuslain (688/2001), valtioneuvoston tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoitusta koskevan asetuksen (1444/2014), Euroopan komission asetuksen (EU 651/2014) sekä Euroopan komission vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen (EU 1407/2013) mukaisesti yrityksille ja muille yhteisöille myönnettävään tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan
- 2) valtion budjettitalouden organisaatioiden sekä korkeakoulujen ja vastaavien julkista tutkimusta tai tiedon levittämistä tekevien organisaatioiden tutkimus- ja kehittämishankkeisiin
- 3) valtion budjettitalouden organisaatioiden sekä kunnallisten ja muiden julkisten organisaatioiden julkisen toiminnan innovatiivisiin kehittämishankkeisiin
- 4) julkisista hankinnoista annetun lain (1397/2016) 5 §:ssä määriteltyjen hankintayksiköiden julkisen toiminnan laatua ja kustannustehokkuutta kohottaviin innovaatioihin liittyvien julkisten hankintojen (innovatiiviset julkiset hankinnat) valmisteluun ja toteutukseen
- 5) valtionavustuslain (688/2001) ja valtioneuvoston tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoitusta koskevan asetuksen (1444/2014) mukaisesti Euroopan yhteistä etua koskeviin tärkeisiin hankkeisiin, joiden tukemisen Euroopan komissio on erillisen ilmoituksen perusteella hyväksynyt sisämarkkinoille soveltuvaksi
- 6) ennakoiden maksamiseen, jos se on hankkeen toteuttamisen kannalta perusteltua
- 7) Eurooppalaisen suurteholaskennan EuroHPC supertietokoneen hankinnan kansalliseen rahoitusosuuteen
- 8) valtionavustuslain (688/2001) ja annettavan valtioneuvoston asetuksen sekä Euroopan komission asetuksen (EU 651/2014) mukaisesti yrityksille ja muille yhteisöille myönnettävään kiertotalouden investointi- ja innovaatiotukeen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

44. Kiertotalouden investointituki (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Euroopan komission vähämerkityksellistä tukea koskevan asetuksen (EU 1407/2013), valtionavustuslain (688/2001) ja valtioneuvoston asetuksen kiertotalouden investointi- ja kehittämishankkeisiin myönnettävästä avustuksesta (1152/2017) mukaisesti:

- 1) kiertotaloutta edistäviin investointeihin, jotka sisältävät uusia kiertotalouden innovaatioita, teknologisia ratkaisuja, palveluita, toimintatapoja tai liiketoimintamalleja
- 2) kiertotaloutta edistävien investointien käynnistämiseksi tarvittaviin selvityksiin sekä investointeihin liittyvien toimijoiden yhteistyötä tai prosessien ja materiaalivirtojen yhdistämistä edistävien verkostojen ja yhteistoiminnan luomiseen
- 3) työllisyyttä tukevien kiertotalouden innovatiivisten ratkaisujen toteutukseen ja investointeihin.

Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

45. LNG-terminaalien investointituki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 5 532 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää nesteytetyn maakaasun terminaalien investointituen myöntämisen yleisistä ehdoista annetun valtioneuvoston asetuksen (707/2013) mukaisesti myönnettyjen avustusten maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

46. Laivanrakennuksen innovaatiotuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 15 685 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää laivanrakennuksen innovaatioihin myönnettävästä valtionavustuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen mukaisiin avustuksiin.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Valtuus

Mikäli vuoden 2020 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2021 enintään 30 750 000 eurolla.

47. Sähköisen liikenteen ja biokaasun liikennekäytön infrastruktuurin edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 8 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuslain (688/2001) nojalla annetun sähköisen liikenteen ja biokaasun liikennekäytön infrastruktuurituesta vuosina 2018—2021 annetun valtioneuvoston asetuksen (498/2018) mukaisesti:

- 1) investointeihin infrastruktuuriin, joka edistää sähköisen liikenteen kehittymistä sisältäen muun muassa julkiset pikalatausasemat ja julkisen liikenteen latausjärjestelmät
- 2) sähköisen liikenteen infrastruktuuriin liittyvän uuden teknologian pilotointi- ja demonstraatiohankkeisiin
- 3) kaasun siirto- ja jakeluverkkojen ulkopuolisten biokaasua tarjoavien tankkausasemien rakentamiseen.

Lisäksi määrärahaa saa käyttää kansallisen biokaasuohjelman toimeenpanoon liittyviin investointi- ja selvityshankkeisiin.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

48. Uusiutuvan energian tuotantotuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 282 803 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää uusiutuville energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetussa lain (1396/2010) mukaisesti:

- 1) syöttötariffin (tuulivoima, biokaasu, puupolttoaineet) maksamiseen
- 2) metsähakkeella tuotetun sähkön tuotantotuen (tuotantotuen ja sen korotuksena maksettavan kaasutinpreemion) maksamiseen
- 3) tarjouskilpailuun perustuvan preemiotuen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

49. Uusiutuvan energian ja uuden energiateknologian investointituki (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 4 150 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuslain (688/2001) ja uusiutuvan energian ja uuden energiateknologian investointituen myöntämisen yleisistä ehdoista annetun valtioneuvoston asetuksen (145/2016) nojalla momentilta 32.60.45 vuonna 2018 myönnettyjen investointihankkeiden viimeisten maksuerien maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

83. Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 282 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion lainanannosta sekä valtion takauksesta ja valtion takuusta annetun lain (449/1988), Euroopan komission asetuksen (EU 651/2014), valtioneuvoston tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoitusta koskevan asetuksen (1444/2014) sekä Euroopan komission vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen (EU 1407/2013) mukaisesti yrityksille ja muille yhteisöille:

- 1) tuotteiden, tuotantomenetelmien ja palveluiden kehittämistä ja hyödyntämistä koskevaan teknologiseen, liiketoiminnalliseen ja muuhun tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan
- 2) pääosin nuoria innovatiivisia yrityksiä palvelevien yrityskiihdyttämöjen ja riskipääomarahastoa kokoavien yritysten toiminnan käynnistämiseen.

Mikäli hanke tai sen tulosten taloudellinen hyödyntäminen viivästyy tai epäonnistuu, Business Finlandilla on lainansaajan hakemuksesta oikeus luopua lainasaatavasta tai muutoin muuttaa lainan ehtoja valtioneuvoston asetuksessa (1444/2014) tarkemmin määritellyllä tavalla.

Lainat myönnetään pääsääntöisesti vakuutta vaatimatta. Osa rahoituksesta voidaan maksaa enakkona.

Valtiokonttorilla on oikeus sopia lainansaajan kanssa aiemmin myönnettyjen pääomalainojen ja niille kertyneiden korkojen muuttamisesta vieraan pääoman ehtoisiksi lainoiksi osakeyhtiölain (624/2006) mukaisesti. Valtiokonttori voi myös sopia lainojen erääntymisestä tällaisten muutosten yhteydessä. Muutos voidaan tehdä vain muiden velkojien suostumuksella.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Valtuus

Vuonna 2021 uusia lainoja saa myöntää enintään 146 823 000 eurolla.

Mikäli vuoden 2020 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2021 enintään 200 000 000 eurolla.

87. Pääomalainat teollisuuden uudistumiseen ja yritysvetoisten liiketoimintaekosysteemien kehittämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 12 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää osakeyhtiölain (624/2006) mukaisten vakuudettomien pääomalainojen myöntämiseen yrityksille ja muille yhteisöille liiketoimintaekosysteemejä uudistavaan toimintaan.

Lainoja voidaan myöntää valtiontukea sisältämättömänä pääomalainana tai Euroopan komission asetuksen (EU 651/2014) mukaisena käynnistystukena. Mikäli laina on myönnetty käynnistystukena ja nuoren yrityksen tavoittelema yritystoiminta epäonnistuu, lainan maksamaton pääoma ja korot voidaan poikkeustapauksessa jättää perimättä tai muutoin muuttaa lainan ehtoja valtioneuvoston asetuksessa (1444/2014) tarkemmin määriteltävällä tavalla.

Osa rahoituksesta voidaan maksaa ennakkona.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Valtuus

Mikäli vuoden 2020 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2021 enintään 10 000 000 eurolla.

30. Työllisyys ja yrittäjyys

31. Ravitsemisyrittäjien tukeminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 10 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ravitsemisyrittäjien uudelleen työllistämisen tukemisesta ja toiminnan rajoitusten hyvittämisestä annetun lain (403/2020) mukaisesti ravitsemisliikkeiden uudelleen työllistämisen tukemiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

40. Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 52 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain (8/2014) mukaisesti:

1) kaupunkien ja alueiden kestävää kasvua ja elinvoimaa edistäviin hankkeisiin sekä sopimusperusteiseen yhteistyöhön

- 2) useampaa kuin yhtä aluetta koskeviin tai valtakunnallisesti tärkeisiin alueiden kehittämistä koskeviin kehittämishankkeisiin
- 3) alueiden kehittämistä ja alueen kuntien välisen elinkeinopoliittisen yhteistyön edistämistä koskeviin kehittämishankkeisiin
- 4) enintään 21 000 000 euroa äkillisten rakennemuutosalueiden tukemiseen.

Lisäksi määrärahaa saa käyttää:

- 5) valtionavustuslain (688/2001) mukaisesti erityisavustuksena kestävien ja innovatiivisten julkisten hankintojen verkostomaisen osaamiskeskuksen KEINOn toimintaan
- 6) valtion budjettitalouden piiriin kuuluvien organisaatioiden kulutusmenoihin käytettäväksi kestävien ja innovatiivisten julkisten hankintojen verkostomaisen osaamiskeskuksen KEINOn toimintaan
- 7) valtionavustuslain (688/2001) mukaisesti Talent Hub -toiminnan tukemiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenojen maksamiseen sekä enintään 13 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen ja henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien tila- ja muiden kustannusten maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös ennakoiden maksamiseen, jos se on hankkeiden toteuttamisen kannalta perusteltua.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

42. Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 92 378 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi annetun lain (9/2014) mukaisten avustusten maksamiseen pk-yritysten kansainvälistymisvalmiuksia parantaviin ja muihin yritysten kehittämishankkeisiin sekä voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen pk-yritysten toimintaympäristöä parantaviin hankkeisiin.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Valtuus

Vuonna 2021 saa uusia sitoumuksia tehdä enintään 8 000 000 eurolla.

Mikäli vuoden 2020 valtuutta jää käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä päätöksiä enintään 15 000 000 eurolla vuonna 2021.

44. Alueellinen kuljetustuki (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 6 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuslain (688/2001) nojalla annettavan valtioneuvoston asetuksen mukaisen kuljetustuen maksamiseen tukeen oikeutetuilla alueilla toimiville pk-yrityksille niiden valmistamien tuotteiden pitkistä kuljetusmatkoista aiheutuvien kuljetuskustannusten alentamiseksi.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

46. Päästökaupan epäsuorien kustannusten kompensaatiotuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 121 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää päästökaupan epäsuorien kustannusten kompensaatiotuesta säädetyn lain (138/2017) mukaisten tukien maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 276 306 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) mukaisesti:

1) asiantuntija-arviointien, kokeilujen, valmennusten, työvoimakoulutuksen, työnvälityspalvelun, ammatinvalinta- ja uraohjauksen, tieto- ja neuvontapalvelujen ja yritystoiminnan kehittämisspalvelujen hankintaan, työllisyyspoliittisiin avustuksiin sekä työhön ja palveluihin hakeutuville ja palveluihin ja asiantuntija-arviointeihin osallistuville maksettaviin kustannusten korvauksiin ja työolosuhteiden järjestelytuen maksamiseen

2) valtion virastolle tai laitokselle työttömän työnhakijan palkkaamisesta aiheutuviin palkkauskustannuksiin enintään 500 henkilötyövuotta vastaavalta osalta. Tältä momentilta ja momenteilta 33.20.50 ja 33.20.52 yhdestä henkilöstä korvattavien palkkauskustannusten määrä ilman lomarahaa saa olla yhteensä enintään 3 100 euroa kuukaudessa, minkä lisäksi korvataan enintään sitä vastaava lomarahaa

3) lain 7 luvun 9 §:n 1 momentissa tarkoitetun palkkatuen maksamiseen. Tältä momentilta ja momenteilta 33.20.50 ja 33.20.52 yhdestä henkilöstä korvattavien palkkauskustannusten määrä ilman lomarahaa saa olla yhteensä enintään 1 800 euroa kuukaudessa, minkä lisäksi korvataan enintään sitä vastaava lomarahaa

4) kunnalle myönnettävän lisätuen sekä muun kuin kohdassa 3 tarkoitetun palkkatuen maksamiseen. Tältä momentilta ja momenteilta 33.20.50 ja 33.20.52 yhdestä henkilöstä palkkatukena maksettava määrä ilman lomarahaa saa olla yhteensä enintään 1 400 euroa kuukaudessa, minkä lisäksi korvataan enintään palkkatukipäätöksen mukainen prosenttiosuus lomarahasta. Edellä mainitun estämättä palkkatukea saa maksaa 50 % tuella palkattavasta aiheutuvista palkkauskustannuksista, kun kunta työllistää työttömän työnhakijan 11 luvun 1 §:n 3 momentissa tarkoitetun työllistämismenon perusteella

5) starttirahan maksamiseen muille kuin työttömänä yritystoiminnan aloittaneille

6) vakuutusturvan kustannuksiin

7) työllisyyden edistämisen kuntakokeiluihin osallistuvien kuntien tekemien palkkatuki- ja starttirahapäätösten maksamiseen siten kuin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa on säädetty palkkatuen ja starttirahan rahoituksesta.

Lisäksi määrärahaa saa käyttää:

8) ennen työllisyyslain (275/1987) voimaantuloa palkattujen ja edelleen samassa työsuhteessa olevien vajaakuntoisten henkilöiden palkkaamisesta aiheutuviin menoihin.

Määrärahaa saa käyttää myös kohdissa 1), 2) ja 6) mainittujen kulutusmenojen maksamiseen.

Siirtomenoista palkkatuki, starttiraha ja työllisyyspoliittinen avustus budjetoidaan maksuperusteisena, Valtiokonttorin tapaturmavakuutusmaksut maksatuspäätösperusteisena ja muut siirtomenot suoriteperusteisena.

Valtuus

Vuonna 2021 saa työvoimakoulutuksen hankinnasta aiheutua valtiolle menoja vuoden 2021 jälkeen enintään 65 000 000 euroa.

52. Palkkaturva (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 32 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) palkkaturvalain (866/1998) ja merimiesten palkkaturvalain (1108/2000) mukaisten menojen maksamiseen
- 2) takaisinperittyjen saatavien palautusten ja niistä kertyvien korkojen maksamiseen
- 3) palkkaturvamenettelyyn liittyviin viranomaismaksuihin ja oikeudenkäyntikuluihin sekä konkurssikustannusten maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenojen maksamiseen.

64. EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n alue- ja rakennepoliitiikan ja muihin koheesiopoliitiikan ohjelmiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 378 638 000 euroa.

Määrärahaa ja myöntämisvaltuutta saa käyttää:

- 1) EU:n ohjelmakauden 2021—2027 toimintapoliittisia tavoitteita ”Älykkäämpi Eurooppa” ja ”Sosiaalisempi Eurooppa” sekä oikeudenmukaista siirtymää (JTF-rahasto) toteuttavan ohjelman EU:n ja valtion rahoitusosuuden sekä Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien valtion rahoitusosuuden maksamiseen
- 2) Suomen vuosien 2014—2020 rakennerahasto-ohjelman EU:n ja valtion rahoitusosuuden maksamiseen sekä Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitteen (EAY) ja Eurooppalaisen naapuruuden välineen rajayhteistyöosion (ENI CBC) valtion rahoitusosuuden maksamiseen
- 3) edellä mainittujen ohjelmien toteutukseen liittyvän teknisen tuen ja ohjelmien toteuttamisen kannalta välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen sekä kansallisen vastinrahoituksen hallintoihin ja hallinnollisten tarkastusten tekemiseen tarvittavan henkilöstön palkkaamiseen
- 4) enintään 250 henkilötyövuoden palkkaamiseen kausien 2014—2020 ja 2021—2027 ohjelmien toteuttamiseen
- 5) EU:n ja valtion rahoitusosuuksien maksamiseen InvestEU-ohjelmaan ja vähävaraisimmille suunnatun Eurooppalaisen avun rahaston ohjelmaan

6) Ohjelmakauden 2007—2013 neuvoston asetuksen 1083/2006 98—102 artiklan ja EU:n ohjelmakauden 2014—2020 neuvoston asetuksen 1303/2013 143—147 artiklan mukaisten rahoitus-oikaisuiden maksamiseen sekä muista hankkeisiin tehdyistä sitoumuksista aiheutuvien velvoitteiden maksamiseen

7) hankkeen toteuttamisen kannalta perusteltujen ennakoiden maksamiseen.

Ohjelmakauden 2021—2027 määrärahaa käytetään sen jälkeen, kun ohjelmakauden 2021—2027 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset ja niiden perusteella annettava kansallinen lainsäädäntö on voimassa.

Momentin myöntämisvaltuudesta ja määrarahasta 15 149 000 euroa kohdistuu ohjelmakauden 2021—2027 tekniseen tukeen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Valtuus

Vuonna 2021 saa uusia myöntämispäätöksiä tehdä yhteensä 351 789 000 eurolla sen jälkeen, kun ohjelmakauden 2021—2027 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset ja niiden perusteella annettava kansallinen lainsäädäntö on voimassa.

Mikäli vuoden 2020 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2021.

95. Vaikuttavuusinvestointien tuotonmaksu (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 4 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää tulosperusteisten työllisyyden ja kotouttamisen vaikuttavuusinvestointihankkeiden tuoton maksamiseen.

40. Yritysten erityisrahoitus

42. Valtiontuki sähköhuollon varmistamiseksi (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuslain (688/2001) perusteella Enontekiön alueelle sähköverkon korvausinvestointiin myönnetyn avustuksen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

47. Finnvera Oyj:n tappiokorvaukset ja korkotuet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 189 928 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion erityisrahoitusyhtiön luotto-, takaus- ja pääomasijoitustoiminnasta annetun lain (445/1998) 8 §:n 1 momentin 1—3 kohtien nojalla annettujen valtioneuvoston sitoumusten mukaisesti:

1) Finnvera Oyj:n luotto- ja takaustoiminnasta syntyneiden tappioiden osittaiseen korvaamiseen

2) Finnvera Oyj:lle maksettavaan korkotukeen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

48. Korko- ja muu tuki julkisesti tuetuille vienti- ja alusluotoille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 83 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) julkisesti tuettujen vienti- ja alusluottojen korontasauksesta annetun lain (1137/1996) sekä julkisesti tuetuista vienti- ja alusluotoista sekä korontasauksesta annetun lain (1543/2011) mukaisen korkotuen maksamiseen

2) Valtiokonttorille korontasauksopimuksista ja -päätöksistä aiheutuvien korko- ja valuuttariskien suojaukseen tarvittavien toimenpiteiden ja kustannusten maksamiseen

3) Suomen Vientiluotto Oy:lle maksettavan hallinnointipalkkion ja alijäämäkorvauksen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

60. Siirrot hallinnonalan rahastoihin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 20 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtiontakuurahastosta annetun lain (444/1998) 4 §:n mukaisten valtion vastuiden maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

82. Lainat Finnvera Oyj:n varainhankintaan (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 10 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetun lain (443/1998) 8 b §:ssä tarkoitettujen luottomuotoiseen vienninrahoitukseen liittyvää varainhankintaa turvaavien lainojen maksamiseen.

Valtuus

Työ- ja elinkeinoministeriö voi myöntää valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetun lain (443/1998) 8 b §:ssä tarkoitettuja vienninrahoitukseen liittyviä lainoja Finnvera Oyj:lle enintään 1 000 000 000 euroa.

87. Pääomasijoitus Suomen Malmijalostus Oy:lle (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 300 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Suomen Malmijalostus Oy:n oman pääoman korottamiseen.

89. Pääomasijoitus Business Finland Venture Capital Oy:lle (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 19 100 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Business Finland Venture Capital Oy:n osakkeiden merkintähinnan ja muun pääoman maksamiseen. Yhtiö voi valtiotukea koskevien säännösten ja määräysten puitteissa ottaa rahastosijoituksissaan suurempaa riskiä tai tyytyä pienempään tuottoon kuin yksityiset sijoittajat.

95. Tuotonvaihtosopimus- ja suojausmenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 6 029 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää tuotonvaihtosopimusten perusteella syntyneisiin kuluihin.

50. Kotoutuminen ja kansainvälinen osaaminen

03. Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 8 891 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kotoutumisen, työllisyyden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseen sekä EU:n rahoittamien kotoutumista edistävien hankkeiden kansalliseen vastinrahoitukseen
- 2) kansainvälisen osaamisen ja työperusteisen maahanmuuton edistämiseen
- 3) Kotouttamisen osaamiskeskuksen menoihin, kuten kotoutumisen, kotouttamisen ja etnisten suhteiden seurantaan, toimintamallien kehittämiseen ja hyvien käytäntöjen levittämiseen, kotouttamista koskevaan viestintään sekä muihin kotouttamispolitiikan toimeenpanoa ja vaikuttavuutta edistäviin menoihin
- 4) valtionavustuslain (688/2001) mukaiseen kunnille, järjestöille ja muille toimijoille myönnettäviin avustuksiin kotoutumisen ja työllisyyden edistämiseen, rasismien ja etnisen syrjinnän ehkäisemiseen sekä eri väestöryhmien välisen vuorovaikutuksen edistämiseen sekä ihmiskaupan uhrien tunnistamiseen tähtäävään etsivään työhön ja neuvontatyöhön
- 5) kotoutumisen edistämisestä annetun lain (1386/2010) 22 §:n mukaiseen omaehtoiseen opiskeluun ja muihin yksilöllisesti sovittuihin kotoutumista edistäviin toimenpiteisiin osallistuvien tatarimakkorvausten ja ryhmävastuuvakuutuksen maksamiseen sekä Valtiokonttorin näistä perimien hoitokulujen maksamiseen
- 6) enintään kolmea henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin
- 7) ennakoiden maksamiseen, jos se on myönnettävän rahoituksen tai avustuksen käytön kannalta perusteltua.

Määrärahaa saa käyttää myös siirtomenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

30. Valtion korvaukset kotouttamisesta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 171 160 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kotoutumisen edistämisestä annetun lain (1386/2010) ja valtioneuvoston asetusten (1393/2011 ja 115/2012) mukaisesti:

- 1) kunnille maksettaviin laskennallisiin korvauksiin, jotka aiheutuvat lain 2 §:n 2 tai 3 momentissa määriteltyjen henkilöiden kuntaan osoittamisesta, ohjauksesta, neuvonnasta ja muusta kotoutumista tukevan toiminnan sekä alkukartoituksen järjestämisestä
- 2) toimeentulotuesta, tulkkauksen järjestämisestä, erityiskustannusten korvaamisesta ja paluumuuton tukemisesta kunnalle aiheutuviin kustannuksiin sekä pakolaisten kuntaan muuttamisen odotusajalta kertyvien vuokrien maksamiseen
- 3) alaikäisten oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden sijoittamisesta perheryhmäkotiin, muuhun asuinyksikköön sekä perhehoidosta, asumisen tukipalveluista ja muista lastensuojelun palveluihin rinnastettavista toimenpiteistä kunnalle aiheutuneiden kustannusten korvaamiseen 25 ikävuoteen saakka ja käräjäoikeuden heille osoittaman edustajan palkkioiden maksamiseen
- 4) edellä mainittujen perheryhmäkotien tai muiden asuinyksiköiden kustannusten ennakoiden maksamiseen, jos se on toiminnan järjestämisen kannalta perusteltua
- 5) kuntaan sijoitettujen tai kunnassa asuvien ihmiskaupan uhrien kunnille sosiaali- ja terveys- sekä muiden palvelujen järjestämisestä aiheutuvista kustannuksista maksettaviin korvauksiin
- 6) entisen Neuvostoliiton alueelta paluumuuttajina tulleiden henkilöiden, joille on myönnetty oleskelulupa ulkomaalaislain (301/2004) 48 §:n tai 49 §:n 1 momentin 1 kohdan perusteella, toimeentulotuen sekä heille annetun sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta kunnille sekä Suomen sodissa vapaaehtoisina palvelleiden hoidosta ja huollosta aiheutuviin kustannuksiin
- 7) edellä mainittujen henkilöiden perustoimeentulotuen maksamisesta aiheutuvien kustannusten ennakoiden maksamiseen Kansaneläkelaitokselle.

Määrärahaa saa käyttää myös Kansaneläkelaitokselle kotoutumislain 51 §:n 2 momentin perusteella korvattaviin entisen Neuvostoliiton alueelta tulleista paluumuuttajista aiheutuviin perustoimeentulotuen kustannuksiin. Kustannus on arviolta 130 000 euroa/vuosi vuoteen 2022 saakka.

Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 12 d §:n mukaisten sosiaaliturvan yleisrahastoon kuuluvien etuuksien tilapäiseen suorittamiseen saa käyttää muun saman rahaston etuuden maksamiseen varattua määrärahaa seuraavilta momenteilta: 33.10.50, 53, 54, 57, 60 ja 33.20.52.

01. Hallinto

01. Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 36 018 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) Kansallisen veteraanipäivän pääjuhlan järjestämiseen
- 2) lääkinnällisen pelastustoimen ja poikkeusolojen valmiudesta sekä näihin liittyvien laitteiden ja kalusteiden hankkimisesta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 3) sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymien tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoittamiseen
- 4) tasa-arvon tietopalvelun ylläpitoon ja kansainvälisen tasa-arvopalkinnon hallintoon liittyviin kustannuksiin.

04. Valtion mielisairaaloiden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 980 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) tieteellisestä tutkimustyöstä ja yliopisto-opetuksesta aiheutuneiden menojen sekä muiden toimintamenojen maksamiseen
- 2) vaarallisten ja vaikeahoitoisten lasten ja nuorten psykiatrisen hoitoyksikön palvelujen kysynnän vaihtelusta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 3) maatalousavustuksia vastaavien menojen maksamiseen
- 4) sairaaloiden yleishallinnosta ja ohjauksesta Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle aiheutuviin kustannuksiin
- 5) mielenterveyslain 3 tai 4 luvun nojalla määrätyn tahdosta riippumattoman psykiatrisen hoidon kustannuksiin niissä tapauksissa, kun henkilöllä ei ole kotikuntaa Suomessa eikä hoidon maksaja määräydy minkään muun lainsäädännön nojalla.

05. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisten lastensuojeluyksiköiden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 848 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) koulukotien sekä vankilan perheosaston sisällölliseen kehittämiseen, toiminnan tukemiseen ja toimintaympäristön kehittämiseen
- 2) oppilashoitopaikka- ja koulupaikkakysynnän sekä vankilan perheosaston paikkakysynnän vuosittaisen vaihtelun tasaamiseen
- 3) alueellisten ja kansainvälisten yhteistyöverkostojen kehittämiseen

- 4) koulukotien ja vankilan perheosaston yleishallinnosta ja ohjauksesta Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle aiheutuvien kustannusten maksamiseen
- 5) koulukotioppilaille tarkoitetun kuukausirahan ja heidän vanhemmilleen tarkoitetun ateriakorvauksen maksamiseen
- 6) koulukotien toimitilojen kehittämiseen.

06. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisen vankiterveydenhuollon yksikön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 20 155 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) vankiterveydenhuollon palvelujen kysynnän vaihtelusta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) ostopalveluna hankittavien vankien terveydenhoidon palvelujen maksamiseen
- 3) vankiterveydenhuollon yleishallinnosta (sisältäen talous-, henkilöstö- ja tietohallinto sekä tukipalvelut) ja ohjauksesta Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle aiheutuvien kustannusten maksamiseen
- 4) vankiterveydenhuollon ja sen toimintaympäristön kehittämiseen
- 5) tieteellisestä tutkimustyöstä aiheutuneiden menojen maksamiseen
- 6) alueellisten ja kansainvälisten yhteistyöverkostojen kehittämiseen.

07. Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 8 714 000 euroa.

25. Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallinen tiedonhallinta (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 30 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) korvauksen maksamiseen Kansaneläkelaitokselle sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain (159/2007) ja sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain (61/2007) mukaisesti Kanta-palvelujen (kansallinen potilastietojen sähköinen arkistointipalvelu, reseptikeskus, kansallinen sosiaalihuollon arkistointipalvelu sekä kansalaisen omien sähköisten resepti- ja asiakastietojen katselu- ja asiointipalvelu, potilaan tiedonhallintapalvelu, lääkemääräysten kirjoituspalvelu ja kansalaisille suunnattujen sähköisten palvelujen ja tietovarannon) kehittämiseen, sellaisten jatkuvien tehtävien ja ylläpidon kustannusten kattamiseen, joita ei voida periä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajilta tai apteekeilta käyttömaksuina sekä Kanta-palveluihin liittyvien kansallisen määrittelyjen tekemiseen ja ylläpitoon (Kela)
- 2) muiden viranomaisten sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisten tietojärjestelmäpalveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen
- 3) valtionavustusten myöntämiseen sosiaali- ja terveydenhuollon paikallisen ja alueellisen tietojärjestelmäinfrastruktuurin tehostamiseksi (STM, THL)

4) Sosiaali- ja terveydenhuollon digitalisaatiohankkeiden ohjaukseen sekä digitalisaation toteutumisen arviointiin ja seurantaan (STM)

5) sosiaali- ja terveysministeriön hankintoihin DigiFinland Oy:ltä, joilla toteutetaan julkisten palveluntarjoajien sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan kehittämishankkeita.

29. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 19 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös lähialueyhteistyöhön käytettyjen ja kotimaasta hankittujen palvelujen ostoihin sisältyvien arvonlisäveromenojen maksamiseen.

66. Kansainväliset jäsenmaksut ja maksuosuudet (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 5 262 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kansainvälisten järjestöjen ja laitosten jäsenmaksujen, maksuosuuksien ja erityisohjelmien tukemisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

02. Valvonta

03. Säteilyturvakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 14 794 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös EU-rahastojen tuella toteuttavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen.

Määrärahasta saa käyttää myös enintään 1 500 000 euroa Suomen ja Venäjän tai muiden Suomen lähialueeksi luettavien maiden kanssa tehtävään säteily- ja ydinturvallisuuden yhteistyöhön:

- 1) ensisijaisesti Venäjän Federaation ydinturvallisuusviranomaisen ja toiminnanharjoittajien kanssa toteutettaviin ydin- ja säteilyturvallisuutta edistäviin hankkeisiin
- 2) muiden Suomen lähialueeksi luettavien valtioiden viranomaisten kanssa toteutettaviin ydin- ja säteilyturvallisuutta edistäviin hankkeisiin
- 3) ydin- ja säteilyturvallisuusyhteistyöhön liittyvien valtion siirtomenojen maksamiseen.

05. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 14 272 000 euroa.

06. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 5 351 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen hyväksymien, viraston ulkopuolella toteutettavien tutkimus-, koulutus- ja kehittämishankkeiden rahoittamiseen

2) viraston monitoimipaikkaisen toimintamallin vahvistamisesta aiheutuvien lisämenojen maksamiseen.

07. Työsuojelun aluehallintoviranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 27 909 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain (44/2006) 15 §:n ja 20 §:n mukaisista toimenpiteistä aiheutuvien menojen maksamiseen.

08. Sosiaali- ja terveydenhuollon tietolupaviranomaisen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 3 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) kysynnän vuosittaisen vaihtelun tasaamiseen
- 2) lupaviranomaisen yleishallinnosta Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle aiheutuvien kustannusten maksamiseen.

09. Lääkeasioiden tiekartan toimeenpano (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) lääkeasioiden tiekartan toimeenpanosta aiheutuviin hankintoihin ja selvityksiin sekä toimenpiteiden koordinointiin, edistämiseen ja muihin vastaaviin menoihin
- 2) lääkehoidon tiedonhallinnan kansallisten ja alueellisten kehittämis- ja kokeiluhankkeiden sekä muiden alueellisten kehittämis- ja kokeiluhankkeiden menojen maksamiseen
- 3) enintään kahdeksaa henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen toimenpideohjelman ohjaus- ja asiantuntijatehtäviin.

20. Oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen menot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 11 841 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kuolemansyyn selvittämisestä annetun lain (459/1973) 12 §:n mukaisen oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen menojen maksamiseen
- 2) oikeuslääkeopillisista tutkimuksista suoritettavista korvauksista annetun asetuksen (862/2004) mukaisten palkkioiden ja korvausten maksamiseen
- 3) yliopistoilta ostopalveluna tehtävän oikeuslääketieteen erikoislääkärikoulutuksen menojen maksamiseen
- 4) oikeuslääketieteellisen ruumiin avaukseen määrättyjen ruumiiden kuljetuksista tai poliisin tilaamista ruumiiden kuljetuksista aiheutuvien menojen maksamiseen

5) oikeuslääkäreille virka-ajan ulkopuolella tehtävästä päivystyksestä aiheutuvien päivystyspalkkioiden tai -palkkojen maksamiseen enintään kahta henkilötyövuotta vastaavasti sekä muiden päivystystoiminnan menojen maksamiseen.

03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta

04. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 62 072 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) toimintaan liittyvien kansainvälisten ja kotimaisten järjestöjen jäsenmaksuista, biopankkien osuuskunnan osuuden merkintään ja vuosijäsenmaksuihin, yhteisrahoitteisten hankkeiden rahoitusosuuksista, ulkomailla toteutettavien projektien, täydennyskoulutuksen avustuksen ja yhteistyöstä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) EU:n hyväksymien hankkeiden rahoitukseen liittyvien menojen maksamiseen
- 3) Alkoholitutkimussäätiöön, Käypä hoito -suositusten laadintaan, syöpä- ja näkövammarekisterin tekniseen ylläpitoon Suomen Syöpäyhdistys ry:lle ja Näkövammaisten Keskusliitto ry:lle sekä Hoitotyön tutkimussäätiön ja sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallinnon kehittämishankkeisiin liittyvien valtionavustusten ja muiden menojen maksamiseen
- 4) nettobudjetoidun yhteisrahoitteisen toiminnan tuloihin välittömästi liittyvien apurahojen maksamiseen
- 5) Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen itse toteuttamiin terveyden edistämisen hankkeisiin
- 6) Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen itse toteuttamiin tartuntatautien ehkäisyyn ja valvontaan liittyviin hankkeisiin
- 7) sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän ohjauksen ja arviointitoiminnon menoihin
- 8) sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan ohjaustehtäviin, valtakunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon tietoarkkitehtuurin kehittämiseen ja ylläpitoon sekä muihin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain (159/2007), sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain (61/2007) sekä lain sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista (254/2015) mukaisiin tehtäviin.

25. Kansalliset osaamiskeskittymät (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 6 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) julkisten biopankkien toimintojen yhtenäistämisestä ja yhteisen toimijan valmistelusta ja perustamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) kansallisen syöpäkeskuksen valmistelusta ja perustamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen

- 3) kansallisen neurokeskuksen valmistelusta ja perustamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen sekä kliinisen tutkimuksen ja hoidon pilottihankkeisiin
- 4) kansallisen lääkekehityskeskukseen valmistelusta ja perustamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 5) kansallisen genomikeskuksen valmistelusta ja perustamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 6) hankkeiden valmistelusta ja toimeenpanosta aiheutuvien valtionavustusten maksamiseen kunnille, kuntayhtymille, korkeakouluille, yleishyödyllisille yhteisöille ja biopankkien muodostamalle osuuskunnalle
- 7) enintään kymmentä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen ja siitä aiheutuvien muiden menojen maksamiseen.

31. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 24 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaprosessien uudistamiseen hallituksen strategisten tavoitteiden mukaisesti
- 2) lapsi- ja perhepalvelujen kehittämiseen osana tulevaisuuden sote-keskusohjelmaa sekä erillisenä lastensuojelun kehittämishankkeena
- 3) hankkeiden toimeenpanosta aiheutuvien toimintamenojen, toimeenpanoa tukevien tutkimus-, kehittämis- ja kokeiluhankkeiden sekä käynnistämisyhteistyön maksamiseen sekä toimeenpanoon liittyvien valtionavustusten ja rahoitusavustusten maksamiseen kunnille, kuntayhtymille, kansaneläkelaitokselle, yleishyödyllisille yhteisöille ja yrityksille
- 4) hankkeiden valvontaan ja tarkastukseen
- 5) hankkeiden valtionavustusten hallinnointiin liittyvistä valtakunnallisista tehtävistä suoritettavien korvausten maksamiseen
- 6) enintään kolmea henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen valmistelu-, toimeenpano- ja hallinnointitehtäviin.

50. Valtionosuus Työterveyslaitoksen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 29 042 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain (159/1978) 3 §:n nojalla suoritettavan valtionosuuden maksamiseen
- 2) EU:n hyväksymien tutkimushankkeiden rahoittamiseen.

Määrärahaa saa käyttää enintään 350 000 euroa työterveydenhuollon koulutuksesta ja työterveyshenkilöstön kehittämiseen liittyvien hankkeiden toteuttamisesta aiheutuviin kustannuksiin.

63. Eräät erityishankkeet (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 7 042 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän kehittämiseen tietoteknologian avulla ja tietoteknologian hyödyntämisen edellyttämän infrastruktuurin rakentamiseen
- 2) hankkeen läpiviemisen edellyttämään koulutus- ja kehittämistoimintaan sosiaali- ja terveysministeriön erikseen määräämin perustein
- 3) valtionavustusten ja rahoitusavustusten maksamiseen
- 4) sosiaali- ja terveysministeriön strategista ja toiminnallista suunnittelua ja päätöksentekoa tukevien tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoittamiseen
- 5) ministeriön toimialaan liittyvien ohjelmien ja kokeilujen toimeenpanosta aiheutuvien toimintamenojen ja rahoitusavustusten maksamiseen
- 6) EU:n hyväksymien puite- ja aihealueittaisten ohjelmien mukaisten hankkeiden rahoittamiseen
- 7) hankkeiden tarkastuksista ja valvonnoista aiheutuviin menoihin
- 8) sosiaali- ja terveydenhuollon nuorten palvelujen toimintaprosessien uudistamiseen nuorisotakuun mukaisesti
- 9) enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen ja siitä aiheutuvien muiden menojen maksamiseen.

87. Rokotetutkimuksen yhtiöittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 8 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Tampereen yliopiston rokotetutkimuskeskuksen ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen rokotetutkimustoimintojen yhdistämiseksi perustettavan osakeyhtiön osakepääomaan ja muihin yhtiön perustamiskustannuksiin.

10. Perhe- ja asumiskustannusten tasaus, perustoimeentulotuki ja eräät palvelut

50. Perhe-etuudet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 596 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) äitiysavustuslain (477/1993) mukaisten äitiysavustusten suorittamiseen, äitiyspakkauksiin liittyvien arvonlisäverojen ja yleiskulujen sekä pakkauksen suunnittelu- ja kehittämiskulujen maksamiseen
- 2) tuen maksamiseen kansainvälisestä adoptiosta aiheutuviin kustannuksiin
- 3) lapsilisälain (796/1992) mukaisten lapsilisien maksamiseen

4) lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) 9 §:n mukaisten korvausten maksamiseen

5) elatustukilain (580/2008) mukaisten elatustukien maksamiseen.

53. Sotilasavustus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 16 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sotilasavustuslain (781/1993) mukaisten sotilasavustusten maksamiseen.

54. Asumistuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 580 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää yleisestä asumistuesta annetun lain (938/2014) mukaisten asumistukien maksamiseen.

56. Vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelut (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 56 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää vammaisten henkilöiden tulkkauspalveluista annetun lain (133/2010) mukaiseen tulkkauspalvelujen järjestämiseen.

57. Perustoimeentulotuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 768 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) mukaisten ennakoiden maksamiseen perustoimeentulotuen kustannuksiin.

60. Kansaneläkelaitoksen sosiaaliturvarahastojen toimintakulut (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 481 357 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) 12 d §:n mukaisten sosiaaliturvan yleisrahastosta maksettavien etuuksien toimeenpanosta Kansaneläkelaitokselle aiheutuviin toimintakuluihin

2) sairausvakuutuslain (1224/2004) 18 luvun 10 §:n mukaisten sairausvakuutusrahastosta maksettavien etuuksien toimeenpanosta Kansaneläkelaitokselle aiheutuvien toimintakulujen valtion osuuden maksamiseen

3) kansaneläkelain (568/2007) 98 §:n, takuueläkkeestä annetun lain (703/2010) 36 §:n, vammaisetuuksista annetun lain (570/2007) 53 §:n, eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain (571/2007) 57 §:n, rintamasotilaseläkelain (119/1977) 15 §:n ja ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun lain (988/1988) 9 §:n mukaisten kansaneläkerahastosta maksettavien etuuksien toimeenpanosta Kansaneläkelaitokselle aiheutuviin toimintakuluihin

4) rajat ylittävistä terveydenhuollosta annetun lain (1201/2013) 27 §:n mukaisen yhteyspisteen toimintakuluihin.

20. Työttömyysturva

31. Valtion korvaus kunnille kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 28 366 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain (189/2001) mukaisen valtion korvauksen maksamiseen kunnille kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä
- 2) julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden alueellista tarjoamista ja työelämäkokeilua koskevas- ta kokeilusta annetun lain (505/2017) mukaisen valtion korvauksen maksamiseen kunnille työ- elämäkokeilun järjestämisestä.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

50. Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta (arviomäärära- ha)

Momentille myönnetään 1 037 490 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) työttömyysturvalain (1290/2002) mukaisen ansiopäivärahan rahoittamiseen siten kuin työttö- myysetuuksien rahoittamisesta annetussa laissa (555/1998) ja työttömyyskassalain (603/1984) on säädetty valtion osuudesta
- 2) julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa (916/2012) tarkoitettujen kulukorva-usten rahoittamiseen työttömyysturvalain mukaisesti
- 3) työttömyyskassojen hallintokuluosuuden maksamiseen työttömyyskassalain (603/1984) mu- kaisesti
- 4) työttömyysturvalain (1290/2002) 8 luvun perusteella maksettavaan liikkuvuusavustukseen
- 5) vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaisen vuorottelukorvauksen valtion osuuden maksami- seen siten, kuin työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) ja työttömyystur- valain (1290/2002) säädetään valtionosuudesta
- 6) työllisyyden edistämisen kuntakokeiluihin osallistuvien kuntien tekemien palkkatuki- ja start- tirahapäätösten maksamiseen siten kuin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa on säädetty palkkatuen ja starttirahan rahoituksesta.

Määrärahaa saa käyttää julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain perusteella valtiolle työllistämisen, työnantajalle maksettavan palkkatuen ja yrittäjäksi ryhtyvälle maksettavan start- tirahan työttömyyspäivärahan valtionosuutta vastaavan osuuden maksamiseen.

Siirtomenoista palkkatuki ja starttiraha budjetoidaan maksuperusteisena.

52. Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 802 990 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) työttömyysturvalain (1290/2002) sekä kotoutumisen edistämisestä annetun lain (1386/2010) perusteella maksettavien peruspäivärahan tai työmarkkinatuen ja niihin liittyvien lapsikorotusten ja työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksettavien korotusosien maksamiseen siten kuin työttömyysturvalaissa on säädetty valtion osuudesta
- 2) julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) mukaisten lakisääteisten kulkorvausten rahoittamiseen työttömyysturvalain mukaisesti
- 3) työttömyysturvalain (1290/2002) 8 luvun perusteella maksettavaan liikkuvuusavustukseen
- 4) vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaisen vuorottelukorvauksen valtion osuuden maksamiseen siten, kuin työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) ja työttömyysturvalaissa (1290/2002) säädetään valtionosuudesta
- 5) työllisyyden edistämisen kuntakokeiluihin osallistuvien kuntien tekemien palkkatuki- ja starttirahapäätösten maksamiseen siten kuin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa on säädetty palkkatuen ja starttirahan rahoituksesta.

Määrärahaa saa käyttää julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain perusteella valtiolle työllistämisen, työnantajalle maksettavan palkkatuen ja yrittäjäksi ryhtyvälle maksettavan starttirahan peruspäivärahan ja työmarkkinatuen valtionosuutta vastaavan osuuden maksamiseen.

Siirtomenoista palkkatuki ja starttiraha budjetoidaan maksuperusteisena.

55. Valtionosuudet Työllisyysrahastolle (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 803 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää aikuiskoulutusetuksista annetun lain (1276/2000) mukaisen valtionosuuden maksamiseen.

30. Sairausvakuutus

60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 185 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) sairausvakuutuslain (1224/2004) sekä Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) mukaisten valtion osuuksien maksamiseen
- 2) maatalousyrittäjien työterveyshuollon eräiden kustannusten korvaamisesta valtion varoista annetun lain (859/1984) mukaisen valtion osuuden maksamiseen
- 3) rajat ylittävästä terveydenhuollosta annetun lain (1201/2013) mukaisten korvausten maksamiseen.

Kansaneläkelaitos saa käyttää Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain mukaiseen harkinnanvaraiseen yksilökohtaiseen kuntoutukseen enintään 55 100 000 euroa ja saman lain mukaisen yksilökohtaisen kuntoutuksen kehittämishankkeisiin, sairauksien ehkäisemiseen sekä kuntoutusta, sairauksien ehkäisyä ja sairausvakuutusta koskeviin tutkimus- ja kehittämishankkeisiin enintään 6 800 000 euroa.

Määräraha budjetoidaan harkinnanvaraisen kuntoutuksen yksilökohtaisen kuntoutuksen osalta suoriteperusteisena.

40. Eläkkeet

50. Valtion osuus merimieseläkekassan menoista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 58 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää merimieseläkelain (1290/2006) 152 §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen.

51. Valtion osuus maatalousyrittäjän eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 737 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 135 §:n ja 135 a §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen

2) sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain (1317/1990) 41 §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen.

52. Valtion osuus yrittäjän eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 418 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää yrittäjän eläkelain (1272/2006) 140 §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen.

53. Valtion korvaus lapsen hoidon ja opiskelun ajalta kertyvästä eläkkeestä (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 13 900 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) 8 §:n mukaiseen valtion korvukseen.

54. Valtion osuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kustannuksista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 13 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2015) 148 §:n ja 150 §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen
- 2) sairausvakuutuslain mukaisen omavastuujan korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain (118/1991) 10 §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen.

60. Valtion osuus kansaneläkelaista ja eräistä muista laeista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 803 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kansaneläkelain (568/2007) 101—103 §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen
- 2) vammaisetuksista annetun lain (570/2007) 53 §:n mukaisten etuuksien maksamiseen
- 3) eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain (571/2007) 57 §:n mukaisten etuuksien maksamiseen
- 4) maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2015) 150 §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen
- 5) takuueläkelain (703/2010) 36 §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen
- 6) eläketukilain (1531/2016) mukaisten etuuksien maksamiseen
- 7) maahanmuuttajien erityistuesta annetun lain (1192/2002) mukaisten etuuksien maksatuksen oikaisuun.

50. Veteraanien tukeminen

30. Valtion korvaus sodista kärsineiden huoltoon (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 050 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää siirtoväen huollon järjestämisestä annetun lain (864/1949) 6 §:n nojalla kunnille suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen.

50. Rintamalisät (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 9 900 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) rintamasotilaseläkelain (119/1977) mukaisen rintamalisän maksamiseen
- 2) ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun lain (988/1988) mukaisen rintamalisän maksamiseen.

51. Sotilasvammakorvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 48 600 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) sotilasvammalain (404/1948) ja muiden siihen liittyvien lakien sekä arpajaislain (1047/2001) 17 b §:n 2 momentin nojalla suoritettavien korvausten maksamiseen
- 2) sotainvalidien kuntoutukseen ja laitoshoitoon
- 3) kuntoutus- ja sairaanhoitokulujen asiantuntijapalkkioiden maksamiseen
- 4) kunnallisten avopalvelujen kustannusten korvaamiseen Ruotsissa asuville vähintään 10 prosentin sotainvalideille myös muiden kuin ateriapalvelujen osalta.

52. Valtion korvaus sota- ja sotilasinvalidien kuntoutus- ja hoitolaitosten kustannuksiin (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 16 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) arpajaislain (1047/2001) 17 b §:n 2 momentin ja sotilasvammalain (404/1948) 6 d §:n nojalla sotainvalidien kuntoutus- ja hoitolaitosten kustannuksiin suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen
- 2) neuvontapalvelutoimintaan suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen.

53. Valtionapu sotainvalidien puolisoitten kuntoutustoimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 080 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) sotainvalidien puolisoitten ja vaikeavammaista sotainvalidia hoitaneiden leskien sekä sotalleskien kuntoutustoimintamenojen maksamiseen valtioneuvoston vahvistamien perusteiden mukaan
- 2) kuntoutuskustannuksiin liittyvien asiantuntijapalkkioiden maksamiseen.

54. Rintama-avustus eräille ulkomaalaisille vapaaehtoisille rintamasotilaille (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 16 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtioneuvoston vahvistamien perusteiden mukaan rintama-avustuksen maksamiseen eräille vaikeissa olosuhteissa Virossa ja muualla entisen Neuvostoliiton alueella eläville, Suomen puolustusvoimissa vuosien 1939—1945 sotiin osallistuneille ulkomaalaisille vapaaehtoisille rintamasotilaille
- 2) rintama-avustuksen myöntämiseen myös Suomessa pysyvästi asuville vapaaehtoisille rintamasotilaille.

55. Eräät kuntoutustoiminnan menot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 260 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) arpajaislain (1047/2001) 17 b §:n 2 momentin ja eräissä Suomen sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleiden kuntoutuksesta annetun lain (1039/1997) nojalla kuntoutuksesta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) kuntoutuskustannuksiin liittyvien asiantuntijapalkkioiden maksamiseen.

56. Rintamaveteraanien kuntoutustoiminnan menot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 30 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) arpajaislain (1047/2001) 17 b §:n 2 momentin ja rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain (1184/1988) nojalla rintamaveteraanien kuntoutuksesta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) rintamaveteraanikuntoutuksen tutkimus- ja kehittämishankkeiden sekä matkakulujen maksamiseen
- 3) kuntoutuskustannusten asiantuntijapalkkioiden maksamiseen
- 4) kuntoutettavien kotona asumista tukevien palvelujen maksamiseen.

57. Valtionapu rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 8 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain (1184/1988) nojalla rintamaveteraanien kuntoutuksesta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) rintamaveteraanikuntoutuksen tutkimus- ja kehittämishankkeiden maksamiseen
- 3) kuntoutushoitokustannusten asiantuntijapalkkioiden maksamiseen
- 4) kuntoutettavien kotona asumista tukevien palvelujen maksamiseen.

58. Rintamaveteraanien kotiin vietävät palvelut (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 132 020 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain (1184/1988) nojalla rintamaveteraanien kotona asumista tukevien palvelujen maksamiseen.

60. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

30. Valtion korvaus terveydenhuollon ja sosiaalihuollon valtakunnallisen valmiuden kustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 350 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) sosiaali- ja terveysministeriön nimeämän ja valtuuttaman valtakunnallisen toimijan valtakunnallisen valmiuden ylläpidosta ja koulutuksesta aiheutuvien kustannusten maksamiseen
- 2) valtakunnalliselle toimijalle, järjestöille, säätiöille tai yhdistyksille vakavien onnettomuustilanteiden hoitamisesta Suomessa tai ulkomailla aiheutuvien ylimääräisten kustannusten korvaamiseen
- 3) sosiaali- ja terveysministeriön nimeämälle ja valtuuttamalle valtakunnalliselle toimijalle vakavien myrkytystilanteiden hoitamisesta ja niihin varautumisesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen.

31. Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) lastenasiaintalojen perustamista tukevien valtionavustusten maksamiseen
- 2) enintään kahdeksaa ja puolta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen lastenasiaintalojen perustamiseen, kehittämiseen, ohjaukseen ja tukeen.

32. Valtion rahoitus terveydenhuollon yksiköille yliopistotasoiseen tutkimukseen sekä sosiaalityön yliopistotasoiseen tutkimukseen (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 25 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää terveydenhuoltolain (1326/2010) 61—63 §:n sekä sosiaalihuoltolain (1301/2014) 60 c §:n mukaisen tutkimustoiminnan valtion rahoituksen maksamiseen.

33. Valtion korvaus sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköille sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön erikoistumiskoulutukseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 96 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) terveydenhuoltolain (1326/2010) 59, 59 a ja 60 §:n mukaisen valtion korvauksen maksamiseen lääkäri- ja hammaslääkärikoulutukseen
- 2) terveydenhuoltolain 60 a §:n mukaisen rajatun lääkkeenmääräämisen erikoispätevyyteen johtavan koulutuksen korvaukseen
- 3) sosiaalihuoltolain (1301/2014) 60 a § ja 60 b § mukaisen valtion korvauksen maksamiseen sosiaalihuollon ammattihenkilöiden yliopistolliseen erikoistumiskoulutukseen.

34. Valtion korvaus terveydenhuollon toimintayksiköille oikeuspsykiatrisista tutkimuksista, potilassiirroista ja lääketieteellisistä asiantuntijalausunnoista aiheutuviin kustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 15 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) mielenterveyslain (1116/1990) 32 §:n mukaisten valtion korvausten maksamiseen
- 2) mielenterveyslain 22 t §:n mukaisten hoitoseuraamukseen tuomittujen henkilöiden tahdosta riippumattoman hoidon edellytysten selvittämisen kustannusten korvaamiseen
- 3) lapseen kohdistuneen seksuaalirikoksen ja pahoinpitelyrikoksen selvittämisen järjestämisestä annetun lain (1009/2008) mukaisten valtion korvausten maksamiseen
- 4) pitkäaikaisvankien vapauttamismenettelystä annetun lain (781/2005) 1 §:n mukaisten elinkautisvangeille tehtävien riskiarvioiden kustannusten maksamiseen
- 5) kohdissa 1) — 4) tarkoitettuihin korvauksiin sisältyvien kulutusmenojen maksamiseen
- 6) Suomen ja Ruotsin välillä solmitun sopimuksen mukaisista potilassiirroista kunnille ja kuntayhtymille sekä Ruotsin valtiolle aiheutuviin kustannuksiin suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen
- 7) pohjoismaisen sosiaalipalvelusopimuksen mukaisten potilassiirtojen tukemiseen 25 000 euroa siirrettyä potilasta kohden maksettavana kertaluonteisena korvauksena kunnille ja kuntayhtymille
- 8) terveydenhuoltolain 68 a §:ssä tarkoitettujen lääketieteellisten asiantuntijalausuntojen antamisesta tuomioistuimille niiden pyynnöstä ja asiaan liittyvästä todistelusta sekä lausuntopyyntöjen ja lausuntojen hallinnoinnista yliopistollista sairaalaa ylläpitäville sairaanhoitopiireille suoritettavien valtion korvausten maksamiseen.

35. Valtion rahoitus Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön opiskeluterveydenhuoltoon (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 65 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetun lain (695/2019) mukaisen valtion rahoituksen maksamiseen Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiölle opiskeluterveydenhuollon tuottamiseen.

36. Valtionavustus saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseksi (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 562 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuksen maksamiseksi saamelaiskäräjien kautta saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) 4 §:ssä tarkoitetuille saamelaisten kotiseutualueen kunnille saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseksi.

37. Valtion korvaus kunnille laittomasti maassa oleskelevien kiireellisen sosiaalihuollon kustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sosiaalihuoltolain (1301/2014) 12 a §:n mukaisiin kunnille maksettaviin korvauksiin kustannuksista, jotka aiheutuvat laittomasti maassa oleskeleville henkilöille annettusta kiireellisestä sosiaalipalvelusta.

38. Valtionavustus julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon covid-19-kustannuksiin (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 615 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) enintään 1 400 000 000 euroa covid-19 testauksesta ja jäljittämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamiseen valtionavustuksina kunnille ja kuntayhtymille sekä Ahvenanmaan maakunnalle
- 2) enintään 30 000 000 euroa covid-19 testausteknologiaan liittyviin kustannuksiin
- 3) enintään 30 000 000 euroa rajanylityspaikkojen covid-19 terveysturvallisuuden vahvistamisesta aiheutuviin muihin kuin testaukseen liittyviin kustannuksiin
- 4) enintään 200 000 000 euroa valtionavustuksina kunnille, kuntayhtymille ja Ahvenanmaan maakunnalle muiden välittömien covid-19 kustannusten korvaamiseen
- 5) enintään 10 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen ja toimeenpanosta aiheutuvien muiden toimintamenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

39. Palvelurakenteen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 128 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen ja toimintaprosessien uudistamiseen hallituksen strategisten tavoitteiden mukaisesti
- 2) hankkeiden toimeenpanosta aiheutuvien toimintamenojen, toimeenpanoa tukevien tutkimus-, kehittämis- ja kokeiluhankkeiden sekä käynnistämisyhteistyön maksamiseen sekä toimeenpanoon liittyvien valtionavustusten ja rahoitusavustusten maksamiseen kunnille, kuntayhtymille, kansaneläkelaitokselle, osuuskunnille, yleishyödyllisille yhteisöille ja yrityksille
- 3) hankkeiden valvontaan ja tarkastukseen
- 4) enintään viittätoista henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen vuodessa hankkeiden valmistelu-, toimeenpano- ja hallinnointitehtäviin
- 5) hankkeiden valtionavustusten hallinnointiin liittyvistä valtakunnallisista tehtävistä suoritettavien korvausten maksamiseen.

40. Valtion rahoitus lääkäri- ja lääkintähelikopteritoiminnan menoihin (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 27 835 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuksen myöntämiseen lääkäri- ja lääkintähelikopteritoiminnan hallinnointiyksikön FinnHEMS Oy:n hallinnointi- ja lentotoiminnan menoihin.

Määräraha maksetaan FinnHEMS Oy:lle valtionavustuksen ennakkoina menojen ajoittumisen perusteella.

52. Valtion rahoitus turvakotitoiminnan menoihin (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 25 550 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) valtion varoista maksettavasta korvauksesta turvakotipalvelun tuottajalle annetun lain (1354/2014) mukaisen korvauksen maksamiseen turvakotipalvelua tuottaville toimijoille

2) enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen vuodessa Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitokselle turvakotitoiminnan koordinointi-, ohjaus-, ylläpitämis-, laadunvalvonta-, kehittämis-, koulutus-, arviointi- ja hallinnointitehtäviin sekä muihin kulutusmenoihin.

63. Valtionavustus sosiaalialan osaamiskeskusten toimintaan (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 3 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta annetun lain (1230/2001) mukaisen valtionavustuksen maksamiseen sosiaalialan osaamiskeskuksille.

64. Valtion korvaus rikosasioiden sovittelun järjestämisen kustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 7 100 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta annetun lain (1015/2005) mukaisen valtion korvauksen maksamiseen sovittelun järjestämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi

2) enintään 70 000 euroa sovittelutoiminnan kehittämisestä ja järjestämisestä Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitokselle aiheutuviin toimintamenoihin

3) rikos- ja riita-asioiden sovittelun tietojärjestelmän kehittämiseen ja ylläpitoon liittyvien menojen maksamiseen, sekä enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitokselle sovittelun tietojärjestelmän ylläpito- ja kehitystehtäviin.

70. Terveiden ja toimintakyvyn edistäminen

20. Rokotteiden hankinta (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 30 940 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) tartuntatautilain (1227/2016) 44 §:n perusteella maksutta toimitettavien rokotustilaisuuksissa tarvittavien rokotteiden hankkimisesta ja edelleen toimittamisesta ja käytön ohjeistamisesta molemmilla kotimaisilla kielillä, kansallisen rokotusohjelman rokotusten epidemiologisten ja immunologisten vaikutusten, kattavuuden ja turvallisuuden selvittämisestä sekä niiden seurantajärjestelmien kehittämisestä, velvoitevarastoinnista, rokotejakelujärjestelmästä sekä muiden yleisen rokotusohjelman toteuttamisesta aiheutuvien menojen ja korvausten maksamiseen

2) Suomen lääkevahinkokorvausosuuskunnan jäsenmaksuun

3) rokotteiden hankkimisesta ja edelleen toimittamisesta välitystoimintaan aiheutuvien menojen maksamiseen

4) rokotteiden hankintapäätösprosessiin liittyviin kustannuksiin

5) enintään kolmea henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen kansallisen rokotusohjelman rokotusten epidemiologisten ja immunologisten vaikutusten, kattavuuden ja turvallisuuden selvittämiseksi sekä niiden seurantajärjestelmien kehittämiseksi.

Määrärahasta saa käyttää enintään 600 000 euroa Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen vuosittain määrittämien riskialueiden väestön TBE-rokotuksiin.

21. Terveysvalvonta (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 545 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) terveydensuojelulain (763/1994), geenitekniikkalain (377/1995), kemikaalilain (599/2013), säteilylain (859/2018) ja kosmeettisista valmisteista annetun lain (492/2013) edellyttämästä terveysvalvonnasta, terveysvalvontatutkimuksesta ja henkilöstön jatko- ja täydennyskoulutuksesta aiheutuvien menojen maksamiseen

2) bio- ja nanoteknologian riskinhallintaan liittyvästä koulutuksesta ja tutkimuksesta aiheutuvien menojen maksamiseen

3) edellä mainittuihin tarkoituksiin myönnettävien harkinnanvaraisten valtionavustusten maksamiseen.

22. Tartuntatautiin valvonta (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 460 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) tartuntatautilain (1227/2016) edellyttämän ehkäisyn ja valistustoiminnan, yllättävien epidemioiden selvittämisen ja seurannan sekä näiden edellyttämän kansainvälisen yhteistyön aiheuttamien menojen maksamiseen

2) edellä mainittuihin tarkoituksiin myönnettävien harkinnanvaraisten valtionavustusten maksamiseen

3) enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen ja sosiaali- ja terveysministeriölle aiheutuvien muiden toimintamenojen maksamiseen.

50. Terveiden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää terveyden edistämisen määrärahasta annetun lain (333/2009) 1 §:n mukaisten menojen maksamiseen.

Määrärahasta voidaan myöntää valtionavustuksia järjestöille, säätiöille, kunnille ja muille toimijoille. Määrärahasta voidaan myös tehdä sopimuksia valtionhallinnon laitosten kanssa terveyden edistämisen hankkeista. Määrärahaa saa käyttää myös määrärahan hallinnointiin liittyvien menojen maksamiseen.

51. Valtion korvaus työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 900 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain (159/1978) 3 a §:n mukaiseen työterveyshuollon erikoislääkärin koulutuksesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen.

52. Valtionavustus UKK-instituutin toimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 928 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuksen myöntämiseen Urho Kekkosen kuntoinstituutissaatiön ylläpitämälle UKK-instituutille (laki valtionavusta Urho Kekkosen kuntoinstituutissaatiölle (1284/2010) 2 §).

80. Maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomitustoiminta

40. Valtion korvaus maatalousyrittäjien lomituspalvelujen kustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 117 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (1231/1996) 35 §:ssä tarkoitettuihin lomituspalvelujen käyttökustannuksiin lain 37 §:n nojalla kunnille suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen

2) enintään 182 000 euroa maatalouslomittajien oppisopimuskoulutuksesta paikallisyksiköille aiheutuneiden nettokustannusten korvaamiseen.

41. Valtion korvaus turkistuottajien lomituspalvelujen kustannuksiin (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 900 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää turkistuottajien lomituspalvelulain (1264/2009) 25 §:n mukaiseen turkistuottajien lomituspalvelujen käyttökustannuksiin suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen lomituksen paikallisyksiköille.

42. Valtion korvaus poronhoitajien sijaisavun kustannuksiin (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 350 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää poronhoitajien sijaisavusta annetun lain (1238/2014) 16 §:n mukaiseen sijaisavun kustannuksiin suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen.

50. Valtion korvaus maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomituspalvelujen hallintomenoihin (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 19 140 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (1231/1996) 31 ja 32 §:n nojalla Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle ja kunnille lomituspalvelujen hallinnon järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen
- 2) enintään 94 000 euroa lain 12 §:n 3 momentin mukaisen harkinnanvaraisen lisäkorvauksen maksamiseen paikallisyksiköille
- 3) turkistuottajien lomituspalveluista annetun lain (1264/2009) 24 §:n ja poronhoitajien sijaisavusta annetun lain (1238/2014) nojalla palvelujen hallinnoinnista aiheutuviin kustannuksiin
- 4) 2 000 000 euroa Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen toteuttamaan hankkeeseen, jolla tuetaan maatalousyrittäjien työssä jaksamista.

90. Avustukset terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen

50. Avustukset yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 362 440 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää arpajaislain (1047/2001) 17 b §:n 1 momentissa mainittuihin tarkoituksiin.

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ympäristöhallinnon toimintamenot

01. Ympäristöministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 35 163 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös korvauksiin, joita suoritetaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle seuraavista EU-asetuksiin ja EU-direktiiveihin perustuvista markkinavalvontatehtävistä:

1) sähkö- ja elektroniikkalaitteissa, pakkauksissa sekä paristoissa ja akuissa käytettävien vaarallisten aineiden käytön rajoittaminen ja pakkausten perusvaatimukset, raskasmetallipitoisuudet ja merkinnät

2) eräitä muovituotteita koskevat markkinointikiellot ja merkintävaatimukset

3) erityistä huolta aiheuttavia aineita sisältäviä esineitä koskevan tietojen toimitusvelvollisuuden valvonta sekä siihen liittyvä neuvonta ja tiedotus ja Euroopan kemikaaliviraston kanssa tehtävä viranomaisyhteistyö

4) elohopeaa koskevan Euroopan unionin asetuksen (EU) 2017/852 edellyttämä lisättyä elohopeaa sisältävien tuotteiden tuotantoa ja markkinoille saattamista koskevien kieltojen ja rajoitusten valvonta

5) otsonikerrosta heikentäviä aineita sekä fluorattuja kasvihuonekaasuja koskevien Euroopan unionin asetusten (EY) N:o 1005/2009 ja (EU) N:o 517/2014 edellyttämä laitteiden huoltajien pätevyuden toteaminen, rekisteröiminen ja valvonta

6) rakennustuotteet

7) rakennustuotteiden ekosuunnittelu ja energiamerkintä.

Lisäksi määrärahaa saa käyttää myös korvauksiin Ympäristömerkintä Suomi Oy:lle Euroopan unionin ympäristömerkin myöntämisjärjestelmän mukaisten tehtävien hoidosta, Tukesille korvauksiin CE-merkitsemättömien tuotteiden markkinavalvonnasta sekä valtionavustusten maksamiseen yliopistoille, korkeakouluille ja muille vastaaville tutkimustoimintaa harjoittaville yhteisöille ympäristöministeriön strategian tavoitteita tukevaan tutkimustoimintaan sekä sidosryhmille ympäristöministeriön strategian tavoitteita tukevaan viestintään ja matka-avustuksiin.

Lisäksi määrärahaa saa käyttää myös Terveet tilat 2028 -toimenpideohjelmaan liittyviin kuluihin.

Lisäksi määrärahaa saa käyttää myös EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitussuutta koskevien menojen, hankekohtaisten Life-avustusten ja Life-hankkeiden valmisteluavustusten maksamiseen.

04. Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 23 975 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen, Suomen Akatemian rahoittamien yhteisrahoitteisten hankkeiden rahoitusosuuksiin sisältyvien siirtomenojen maksamiseen sekä virastojen ja laitosten osallistumisesta kehitysyhteistyöhön annetussa laissa (382/1989) tarkoitettujen hankkeiden toteuttamiseksi siirtomenojen maksamiseen kehitysyhteistyön kohdemaille edellyttäen, että vastaava meno veloitetaan momentin 24.30.66 määrärahasta.

29. Ympäristöministeriön hallinnonalan arvonalisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 9 435 000 euroa.

65. Avustukset järjestöille ja ympäristönhoitoon (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 830 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) avustuksiin valtakunnallisille luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestöille
- 2) avustuksiin valtakunnallisille asunto- ja rakennusalan järjestöille
- 3) saariston kehityksen edistämisestä annetun lain (494/1981) 12 §:n mukaisiin avustuksiin saariston ympäristönhoitoa edistäviin hankkeisiin
- 4) saaristoalueiden ja tunturialueiden jätteenhoitoa edistävän toiminnan tukemiseen
- 5) kestävästä kehityksestä, kulttuuriympäristön vaalimisesta sekä muuta ympäristökasvatusta ja -valistusta edistävien valtakunnallisesti ja alueellisesti merkittävien projektiluonteisten hankkeiden tukemiseen.

10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu

20. Ympäristövahinkojen torjunta (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 900 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ympäristövahinkojen ehkäisemisestä, rajoittamisesta ja torjunnan järjestämisestä, näihin toimiin välittömästi liittyvistä tutkimuksista ja selvityksistä sekä avustusten takaisinperinnästä johdettavista oikeudenkäynneistä ja konkurssimenettelyistä aiheutuviin menoihin
- 2) menoihin, jotka aiheutuvat toimivaltaiselle viranomaiselle siitä, että laittomasti tehtyjen kansainvälisten jätesierrojen jätteet palautetaan tai käsitellään asianmukaisesti, eikä kaikkia kustannuksia aina saada heti perityksi aiheuttajalta
- 3) enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

21. Eräät luonnonsuojelun menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 38 340 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Helmi-elinympäristöohjelman valmisteluun ja toimeenpanoon sekä yksityisten luonnonsuojelualueiden ja muiden luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden sekä maisema-alueiden inventointiin, merkintään ja hoitoon ja hoidon tukemiseen
- 2) Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman (METSO) toimeenpanon edistämiseen
- 3) uhanalaisten eliölajien seurantaan, suojeluun ja hoitoon sekä niihin liittyvien työryhmien toimintaan, rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen ehkäisemiseen sekä vahingoittuneiden luonnonvaraisten eläinten ja EU:n CITES-asetuksen edellyttämän eläinten hoidon järjestämiseen
- 4) luonnonsuojelusuunnitteluun ja maa-aineslain soveltamiseen liittyvään suunnitteluun ja kunnostamiseen
- 5) enintään 120 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaan, edellä olevien perustelujen mukaisesti tehtäviin
- 6) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää kohdissa 1)–3) myös avustusten ja muiden tukien maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

22. Eräät ympäristömenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 24 435 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Itämeren ja vesiensuojelun sekä niitä ohjaavien vesien- ja merenhoidon suunnitelmien ja toimeenpanon edistämiseen sekä ympäristön tilan ja vaikuttavuuden arvioinnin kehittämiseen
- 2) vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävä käytön edistämiseen
- 3) ravinteiden kierrätyksen edistämiseen vesien rehevöitymisen vähentämiseksi
- 4) maaperänsuojeluun ja ympäristön kunnostustoimintaan liittyvän tutkimus-, riskinarviointi- ja -hallintatoiminnan kehittämiseen sekä seurantaan
- 5) ympäristötehtävien näytteenoton, laboratoriopalvelujen, tiedonhallinnan ja muiden palvelujen hankintaan
- 6) ympäristötiedon tuottamiseen
- 7) ympäristötehtäviin liittyviin yhteisiin kehittämishankkeisiin ja koulutuksen järjestämiseen
- 8) päästövähennystavoitteisiin ja kansainvälisiin ilmastoneuvotteluihin liittyviin selvityksiin sekä ilmastopolitiikan kehittämiseen ja toimeenpanoon
- 9) ilmastomuutoksen hillinnän edistämiseen alueidenkäytössä
- 10) bio- ja kiertotaloutta edistäviin kehittämistehtäviin ja hankkeisiin

11) kierrätystä edistävän sääntelyn ja ratkaisujen valmisteluun

12) enintään 180 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen, josta enintään 22 henkilötyövuotta määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen kohdan 7) sekä 158 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen muiden kohtien tehtäviin

13) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen

14) ekologisen kompensaation pilotoimiseen liittyviin kuluihin.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Määrärahaa saa käyttää myös avustusten ja muiden tukien maksamiseen.

Momentille nettoutetaan työnantajalle maksettavat sairaus- ja äitiyspäivärahat.

52. Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 67 942 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ympäristöministeriön ohjauksessa toteutettaviin Metsähallituksen julkisiin hallintotehtäviin seuraavasti:

1) Metsähallituksen hallinnassa olevien kansallispuistojen, muiden luonnonsuojelualueiden ja -kohteiden, erämaa-alueiden sekä julkisten hallintotehtävien hallinnassa olevien kulttuurikohteiden käytön, hoidon, ennallistamisen, seurannan ja opastustoiminnan menoihin sekä yksityisten suojelualueiden hoitomenoihin

2) luonnonsuojelualueilla ja -kohteilla niiden suojelutarkoitusta palvelemaan rakentamiseen sekä olemassa olevien rakennusten, rakennelmien, teiden ja tieosuuksien perusparantamis-, korjaus-, kunnossapito- ja purkumenojen maksamiseen samoin kuin luonnonsuojelualueilla sijaitsevien tai niitä varten tarvittavien rakennusten ostamiseen

3) sellaisten koneiden, laitteiden ja kaluston hankkimiseen, joiden taloudellinen käyttöaika on yli kolme vuotta

4) tietojärjestelmien, mukaan lukien luonnonsuojeluhallinnolle yhteisten ULJAS-paikkatietojärjestelmien, kehittämiseen ja ylläpitoon.

Lisäksi Metsähallitus saa käyttää näihin julkisiin hallintotehtäviin Metsähallitukselle kertyvät sellaiset julkisten hallintotehtävien tulot, jotka kuuluvat ympäristöministeriön toimialaan.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen.

Toiminnan vaikuttavuustavoitteet ympäristöministeriön toimialan osalta ovat:

- Lajien ja luontotyyppien suojelutaso paranee ajantasaisen tiedon mukaan priorisoiduilla toimenpiteillä
- Natura 2000- ja luonnonsuojelualueverkoston luontoarvojen tila paranee
- Kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden arvo säilyy
- Luonnossa virkistäytyminen lisää hyvinvointia ja luonnon arvostusta, jota tuetaan aktiivisella viestinnällä.

60. Siirto Öljysuojarahastoon (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 4 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää öljysuojarahastosta annetun lain (1406/2004) 10 § ja 17 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuihin korvauksiin sekä pelastuslaitosten öljyntorjuntavalmiuden ylläpitämiseen liittyvien menojen maksamiseen.

61. Vesien- ja ympäristönhoidon edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 19 067 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) vesien- ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) mukaisten vesien- ja merenhoitosuunnitelmien toimenpiteiden toteuttamisen avustuksiin ja tukiin sekä näiden myöntämistä aiheutuviin menoihin

2) laissa pilaantuneiden alueiden puhdistamisen tukemisesta (246/2019) tarkoitettujen avustusten maksamiseen maaperän, pohjaveden tai sedimenttien pilaantumisesta terveydelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran tai haitan selvittämiseen ja pilaantuneen alueen puhdistamiseen sekä viireillä olevien nyttemmin kumotun jätelain (1072/1993) 35 §:ssä tarkoitettujen valtion jätehuoltoiden loppuun saattamiseen

3) hankkeista aiheutuvien enintään 32 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen

4) ympäristövahinkojen ehkäisyn kannalta välttämättömiin toimiin

5) Puurakentamisen ohjelmaan, jolla lisätään puun tarjontaa ja monipuolista käyttöä, aiheutuvien menojen maksamiseen

6) Kestävä kaupunki -ohjelmaan, jolla edistetään kestävää kaupunkikehitystä, aiheutuvien menojen maksamiseen

7) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen

8) avustukseen Lappeenrannan kaupungille European Green Leaf 2021 -teemavuoden toteuttamiseen.

Määrärahasta rahoitettu, valtion työnä toteutettu ja valmistunut työ saadaan sopia luovutettavaksi kunnalle tai muulle yhteistyökumppanille. Samalla on sovittava niistä ehdoista, joita työn vastaanottajan on luovutuksen jälkeen noudatettava.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Valtuus

Vesiensuojelun tehostamisohjelman KIPSI-hankkeen toteuttamiseksi saa tehdä sopimuksia ja antaa sitoumuksia, joista aiheutuu menoja talousarviovuoden jälkeisille vuosille yhteensä enintään 3 500 000 euroa.

63. Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 56 130 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) maa- ja vesialueiden sekä rakennusten ostamiseen ja lunastamiseen luonnonsuojelutarkoituksia varten sekä erämaa-alueisiin liitettävien alueiden ostamiseen
- 2) korvausten maksamiseen maanomistajille tai erityisen oikeuden haltijoille luonnonsuojelulain 24, 25, 29 ja 47 §:n mukaisten päätösten tai sopimusten aiheuttamista taloudellisista menetyksistä
- 3) Natura 2000 -verkoston toteuttamisesta aiheutuviin luonnonsuojelulain 53 §:n, maankäyttö- ja rakennuslain 197 §:n sekä yksityistielain 7 a §:n mukaan valtiolle määrättyihin korvauksiin
- 4) maa-aineslain 8 ja 26 §:n mukaisesti suojelusta aiheutuviin korvauksiin
- 5) luonnonsuojelulain 55 §:n 2 momentin mukaisiin haitankorvauksiin
- 6) valtiolle luonnonsuojelutarkoituksiin hankittavien alueiden tai yksityisiksi suojelualueiksi perustettavien alueiden arvioinnista, maanmittaustoimituksista ja hankintatehtävistä sekä yksityisten suojelualueiden merkintäpalvelujen hankkimisesta aiheutuviin menoihin ja lisäksi ympäristöministeriön hallinnassa olevien alueiden kiinteistönhoidon menoihin ja mahdollisiin korvaustoimitusten kuluihin
- 7) enintään 80 000 euroa erikseen tehtävien yhteistoimintasopimusten perusteella maksettaviin palkkioihin, joilla edistetään maanomistajien tekemien Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman (METSO) mukaisten tarjousten tai Helmi-ohjelman suoalueiden suojelua edistävien tarjousten käsittelyä
- 8) koron maksamiseen jaksotetuille kauppahinnan ja korvausten maksuerille, jolloin koron suuruus on kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain 95 §:n 1 momentin mukainen
- 9) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten maksamiin korvauksiin rauhoitettujen harvinaisten eläinten aiheuttamista vahingoista
- 10) kunnille ja kuntien virkistysalueiden hankintaa varten perustamille yhteisöille seudullisesti ja valtakunnallisesti merkittävien virkistysaluehankintojen tukemiseen valtionavustuslain nojalla. Hankintojen tulee edistää luonnon monimuotoisuuden suojelua
- 11) metsätuhojen torjunnasta annetun lain perusteella luonnonsuojelualueelta tai luonnonsuojelutarkoitukseen hankitulta valtion alueelta levinneiden metsätuhojen aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta ja vahinkojen arvioinnista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Valtuus

Valtioneuvoston vahvistamien luonnonsuojeluohjelmien, Natura 2000 -verkoston, Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman (METSO) ja Helmi-ohjelman toteuttamiseksi saa tehdä vuonna 2021 sopimuksia ja antaa sitoumuksia, joista aiheutuu menoja vuoden 2021 jälkeisille vuosille yhteensä enintään 10 000 000 euroa.

66. Kansainvälisen yhteistyön jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 762 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ympäristöministeriön toimialaan liittyvien kansainvälisten järjestöjen ja sopimusten jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien maksamiseen sekä muihin kansainvälisten sitoumusten aiheuttamiin maksuihin ulkomaille
- 2) kehitysmaiden edustajien kansainvälisiin ympäristökokouksiin, sopimusneuvotteluihin ja asiantuntijaseminaareihin osallistumisen tukemiseen.

20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen

01. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 6 163 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen.

04. Rakennetun ympäristön digitaalisen rekisterin ja alustan luominen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 7 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) digitaalisen rakennetun ympäristön hankkeesta aiheutuviin valtion menoihin ja kansainvälisen yhteistyön kuluihin ja maksuihin
- 2) avustusten maksamiseen valtionavustuslain nojalla
- 3) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

30. Vuokra-asukkaiden talousongelmien ehkäiseminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 750 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtionavustuslain nojalla kokeiluhankkeeseen talousongelmaisten vuokra-asukkaiden talousongelmien ehkäisemiseen
- 2) matkustukseen, tilaisuuksien järjestämiseen sekä asiantuntija- ja tutkimuspalveluihin liittyvien kulutusmenojen maksamiseen
- 3) yhtä henkilötyövuotta vastaavan henkilön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Avustuksen määrä on enintään 50 % hankkeen talous- ja asumisneuvonnan aiheuttamista kustannuksista. Takuusäätiön projektipäälliköstä aiheutuvien menojen osalta avustus on 100 %.

Avustuksen myöntää Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus.

Avustusta ei voida myöntää, jos avustuksen hakijalle on myönnetty muuta avustusta samoihin kustannuksiin.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

32. Avustukset asunnottomuuden poistamiseksi ja asunnottomuuden tilastoinnin kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 3 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtionavustuslain nojalla asunnottomuutta ehkäisevien ja vähentävien sosiaali- ja terveystalvelujen kehittämiseen ja vahvistamiseen
- 2) asunnottomuuden tilastoinnin kehittämiseen
- 3) kulutusmenojen maksamiseen liittyen asunnottomuuden ehkäisemiseen ja tilastointiin liittyviin selvityksiin, tietojärjestelmiin sekä ohjeistukseen ja koulutustilaisuuksien järjestämiseen liittyviin menoihin
- 4) enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

52. Avustukset asuinrakennusten sähköisen liikenteen infrastruktuurin edistämiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtionavustuslain nojalla asuinrakennuksen omistaville yhteisöille sähköisen liikenteen latausinfra rakentamiseen. Sähköisen liikenteen latausinfra rakentamisella tarkoitetaan kiinteistön sähköjärjestelmiin kohdistuvia muutostöitä, joiden tarkoituksena on mahdollistaa sähköauton käyttökelpoinen toiminnallinen latausvalmius vähintään viidellä autopaikalla. Avustusta voidaan myöntää myös pysäköintiyhtiöille, jos ne ovat asuinrakennuksen omistavien yhteisöjen omistuksessa ja avustuksella toteutettavat latauspisteet on tarkoitettu asukas-pysäköinnin käyttöön
- 2) kulutusmenojen maksamiseen liittyen avustuksen hakijoille suunnatun opas- ja ohjemateriaalin painatukseen ja muuhun viestintään, hankkeen kannalta tarpeellisiin virkamatkoihin sekä avustuksen myöntö- ja maksatusprosessiin liittyviin tietojärjestelmäkuluihin
- 3) kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 4) latauslaitteeseen liittyviin kustannuksiin, mikäli latauslaitteet ovat avustusta hakevan yhteisön suorassa omistuksessa tai pysäköintiyhtiön omistuksessa, jonka osakkeita avustusta hakeva yhteisö omistaa asukkaidensa autopaikoitusta varten.

Avustusta myönnetään 35 % toteutuneesta arvonlisäverollisesta kokonaiskustannuksesta, kuitenkin enintään 90 000 euroa hakijaa kohti. Avustusta voidaan myöntää 50 % toteutuneesta arvonlisäverollisesta kokonaiskustannuksesta, jos vähintään 50 % hankkeessa toteutettavista latauspisteistä toteutetaan vähintään 11 kilowatin tehoisina, jonka täyssähköauton lataaminen edellyttää. Avustuksen perusteena oleviin kustannuksiin hyväksytään sähköautojen latausinfrastruktuurin rakentamisen edellyttämät kiinteistön sähköliittymään, sähkönousuihin, sähköpääkeskukseen sekä putkitukseen ja kaapelointeihin kohdistuvat muutostyöt ja näihin liittyvät tavanomaiset maanrakennustyöt. Tarvekartoituksen ja suunnittelun kohtuulliset kustannukset ovat avustettavia, jos itse latausinfrastruktuurin parantamistoimenpide toteutetaan. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus tekee avustuspäätökset suunnitelmaan perustuvan kustannusarvion mukaisesti. Maksatus tapahtuu toteutuneiden kustannusten mukaan.

Avustuksen myöntää Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus.

Avustusta ei voida myöntää, jos avustuksen hakijalle on myönnetty muuta avustusta samaan tarkoitukseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

55. Avustukset korjaustoimintaan (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 6 250 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuksista annetun lain (1087/2016) mukaisiin avustuksiin sekä ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelmaan liittyviin avustuksiin sekä tilaisuuksien järjestämisestä, asiantuntijapalveluista ja virkamatkoista aiheutuviin kulutusmenoihin.

56. Avustukset asuinrakennusten öljylämmityksestä luopumiseksi (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 9 440 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) valtionavustuslain (688/2001) nojalla pientalojen omistajille myönnettävään avustukseen öljylämmitysjärjestelmän poistamiseen ja lämmitysmuodon muuttamiseen öljylämmityksestä muihin lämmitysmuotoihin siten kuin öljylämmityksestä luopumisesta annettavalla asetuksella säädetään

2) avustuksen myöntämiseksi, maksatuksen toteuttamiseksi ja määrärahan käytön hallitsemiseksi sekä avustuksesta viestimiseksi tarpeellisten tietojärjestelmiin, virkamatkoihin sekä avustuksen hakijoille suunnatun opas- ja ohjemateriaalin painatukseen liittyvien kulutusmenojen maksamiseen.

Avustuksen myöntää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja maksatuksen hoitaa ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus.

Avustusta ei voida myöntää, jos avustuksen hakijalle on myönnetty muuta avustusta samaan tarkoitukseen tai jos asuinrakennusta käytetään EU-oikeuden valtioneuvoston päätöksissä tarkoitettuun taloudelliseen toimintaan.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

60. Siirto Valtion asuntorahastoon

Momentille ei myönnetä määrärahaa.

Korkotukilainat ja valtioneuvokset

Vuonna 2021 saa Valtion asuntorahaston varoista tuettaviksi korkotukilainoiksi hyväksyä vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain (604/2001) ja vuokratalojen rakentamislainojen lyhytaikaisesta korkotuesta annetun lain (574/2016) mukaisia lainoja yhteensä enintään 1 800 000 000 euroa. Lisäksi vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain mukaisiin lainoihin tulee lainojen hyväksymisvaltuuden mukainen valtionvastuu.

Vuonna 2021 saa vuokra-asuntojen rakentamislainojen valtioneuvoksesta annetun lain (856/2008) mukaisia lainoja hyväksyä takauslainoiksi siten, että niistä valtiolle aiheutuvien takausvastuiden määrä on yhteensä enintään 285 000 000 euroa.

Vuonna 2021 saa asunto-osakeyhtiöalojen peruserälainojen valtioneuvoksesta annetun lain (941/2014) mukaisia lainoja hyväksyä takauslainoiksi siten, että niistä valtiolle aiheutuvien takausvastuiden määrä on yhteensä enintään 100 000 000 euroa.

Vuonna 2021 saa valtioneuvoksesta aravalainan takaisinmaksamiseksi annetun lain (868/2008) mukaisia lainoja hyväksyä takauslainoiksi siten, että niistä valtiolle aiheutuvien takausvastuiden määrä on yhteensä enintään 1 000 000 000 euroa.

Omistusasuntolainojen valtioneuvoksista annetun lain (204/1996) mukaisten valtionvastuiden kokonaismäärä saa vapaarahoitteisissa ja asp-lainoissa olla yhteensä enintään 2 700 000 000 euroa vuoden 2021 lopussa.

Valtion asuntorahaston varoista maksetaan vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain, vuokra-asuntolainojen korkotuesta annetun lain (867/1980), asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain (1205/1993), korkotuesta vuokra-asuntojen rakentamislainoille vuosina 2009 ja 2010 rakennusalan työllisyyden edistämiseksi annetun lain, vuokra-asuntojen rakentamisen lyhyestä korkotuesta annetun lain, omistusasuntolainojen korkotuesta annetun lain, asunto-osakeyhtiöalojen korkotuesta annetun lain ja oman asunnon hankintaan myönnettävien lainojen korkotuesta annetun lain (639/1982) ja vuokratalojen rakentamislainojen lyhytaikaisesta korkotuesta annetun lain mukaiset korkotuet, korkohyvitykset ja luottovauruskorvaukset. Lisäksi asuntorahaston varoista katetaan vuokra-asuntolainojen korkotuesta annetun lain 9 ja 9 a §:ssä, asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain 10 §:ssä, vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetussa laissa, vuokratalojen rakentamislainojen valtioneuvoksesta annetussa laissa, korkotuesta vuokra-asuntojen rakentamislainoille vuosina 2009 ja 2010 rakennusalan työllisyyden edistämiseksi annetussa laissa, vuokratalojen rakentamislainojen lyhytaikaisesta korkotuesta annetussa laissa, valtioneuvoksesta aravalainan takaisin maksamiseksi annetussa laissa, omistusasuntolainojen valtioneuvoksista annetussa laissa sekä asunto-osakeyhtiöalojen peruserälainojen valtioneuvoksesta annetussa laissa tarkoitettut valtionvastuut.

Lykkäykset, velkajärjestelyt ja akordit

Henkilökohtaisen aravalainan saajasta itsestään riippumattomista syistä aiheutuvien vaikeuksien lieventämiseksi voidaan vuonna 2021 aravalain 46 §:n ja arava-asetuksen (1587/1993) 28 §:n nojalla myöntää yhteensä enintään 10 000 euroa lykkäystä lainan korkojen, lyhennysten tai molempien maksamisesta.

Valtiokonttorilla on oikeus yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain (57/1993) 78 §:ssä tarkoitetun vapaaehtoisen velkajärjestelyn yhteydessä ja yrityksen saneerauksesta annetun lain (47/1993) 97 §:ssä tarkoitetun vapaaehtoisen velkasaneerauksen yhteydessä luopua osasta valtion varoista myönnetyn asuntorahastoon takaisin maksettavan asuntolainan pääomaa ja korkoa.

Valtiokonttorilla on oikeus pakkohuutokaupan sijaan aravavuokra-asunnon tai arava-vuokratalon vapaaehtoiseen myyntiin ja oikeus luopua osasta valtion asuntolainan pääomaa, jos valtiolle syntyvien luottotappioiden arvioidaan vapaaehtoisella kaupalla jäävän pienemmiksi kuin pakkohuutokaupalla.

Vuonna 2021 Valtiokonttori saa käyttää Valtion asuntorahaston varoista enintään 300 000 euroa Valtion asuntorahaston saatavien turvaamiseen kuten saatavien perintään ja vakuusomaisuuden hoitoon, takautumisoikeuden käyttämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen, kiinnityksen haltijan vastuuvakuutuksen maksamiseen, kiinteistön tai muun omaisuuden ostamiseen konkurssi- tai ulosottohuutokaupassa tai muussa realisointijärjestelyssä, milloin se on rahaston laina-, takaus- tai muiden sellaisten saatavien turvaamiseksi tai takausvastuiden minimoimiseksi tarpeen sekä näin tulleen omaisuuden hoidosta ja realisoinnista aiheutuviin kustannuksiin.

Purettaessa pysyvästi tyhjilleen jääneitä aravavuokrataloja väestöltään vähenevillä alueilla tai, mikäli on välttämätöntä suurempien luottotappioiden estämiseksi asuntotarpeeltaan supistuvilla alueilla, saa vuonna 2021 valtion vastuulle aravarajoituslain (1190/1993) 17 a §:n ja 16 a §:n mukaisesti jättää aravalainapääomia yhteensä enintään 10 000 000 euroa, kuitenkin siten, että aravarajoituslain 16 a §:n mukaisten rajoitusakordien määrä on yhteensä enintään 2 000 000 euroa.

Avustukset

Vuonna 2021 saa Valtion asuntorahaston varoista myöntää avustuksia erityisryhmien asunto-olojen parantamiseksi annetun lain (1281/2004) mukaisia avustuksia yhteensä enintään 90 000 000 euroa.

Vuonna 2021 saa Valtion asuntorahaston varoista myöntää vuokra- ja asumisoikeustaloyhteisöjen talouden tervehdyttämisavustuksista annetun lain (1030/2008) mukaisia avustuksia yhteensä enintään 2 600 000 euroa, josta Valtiokonttori saa käyttää enintään 200 000 euroa taloudellisissa vaikeuksissa olevien asuntoyhteisöjen talouden tervehdyttämistä ja kunnossapidon suunnittelua edistävästä selvityksistä ja toimenpiteistä aiheutuviin kustannuksiin.

Vuonna 2021 saa Valtion asuntorahaston varoista valtionavustuslain (688/2001) nojalla myöntää asuntojen purkuavustuksia yhteensä enintään 8 000 000 euroa siten kuin aravavuokratalojen purkamiskustannuksiin myönnettävästä avustuksesta annetulla valtioneuvoston asetuksella (79/2006) on tarkemmin säädetty.

Vuonna 2021 saa Valtion asuntorahaston varoista valtionavustuslain nojalla myöntää määräaika-kohtaisia hankekohtaisia avustuksia yhteensä enintään 25 000 000 euroa siten kuin asuntoalueiden

kunnallistekniikan rakentamiseen vuosina 2020—2023 myönnettävistä valtionavustuksista annettulla valtioneuvoston asetuksella (441/2020) tarkemmin säädetään. Lisäksi saa tehdä ehdollisia ennakkopäätöksiä mainittuun tarkoitukseen vuosina 2021—2023 myönnettävistä avustuksista siten, että vuodesta 2020 lukien avustusten ja ehdollisten ennakkopäätösten yhteismäärä on enintään 70 000 000 euroa.

Vuonna 2021 saa Valtion asuntorahaston varoista valtionavustuslain nojalla myöntää määrääkäsisiä käynnistysavustuksia yhteensä enintään 39 000 000 euroa valtion ja MAL-seutujen väliin maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimukseen sitoutuneissa kunnissa niille, jotka rakensivat vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain (604/2001) mukaisia vuokra-asuntoja muille kuin erityisryhmille. Käynnistysavustuksen suuruus on Helsingin seudulla 10 000 euroa ja Tampereen, Turun sekä Oulun seuduilla 3 000 euroa ja muilla MAL-sopimukseen sitoutuneilla seuduilla 1 000 euroa edellä tarkoitettua asuntoa kohden. Kaikilla MAL-sopimukseen sitoutuneilla seuduilla puurunkoisille asuinkerrostaloille myönnetään lisäksi 5 000 euron erillinen asuntokohtainen käynnistysavustus edellä tarkoitettua asuntoa kohden. Avustuksen myöntää Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus.

Vuonna 2021 saa Valtion asuntorahaston varoista valtionavustuslain nojalla myöntää määrääkäsisiä käynnistysavustuksia yhteensä enintään 1 000 000 euroa MAL-sopimusalueiden ulkopuolisissa kunnissa niille, jotka rakensivat vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain (604/2001) mukaisia vuokra-asuntoja muille kuin erityisryhmille. Käynnistysavustuksen suuruus on 1 000 euroa edellä tarkoitettua asuntoa kohden. Avustus myönnetään 2 000 eurolla korotettuna, mikäli kohde on puurunkoinen asuinkerrostalo. Avustuksen myöntää Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus.

Vuonna 2021 Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus saa Valtion asuntorahaston varoista valtionavustuslain nojalla myöntää yhteensä enintään 900 000 euroa asumisneuvojatoimintaan. Avustuksen määrä on enintään 35 % kustannuksista. Avustusta ei voida myöntää, jos avustuksen saajalle on myönnetty muuta avustusta samoihin kustannuksiin.

Vuonna 2021 saa Valtion asuntorahaston varoista valtionavustuslain nojalla myöntää määrääkäsisiä avustuksia lähiöiden elinvoiman edistämiseksi sekä segregaaion ehkäisemiseksi yhteensä enintään 8 000 000 euroa. Avustusta voidaan myöntää kasvukeskuskaupungeille. Avustuksen myöntämisen edellytyksenä on, että lähiökehittämisestä on laadittu ympäristöministeriön hyväksymä suunnitelma ja lähiöiden kehittäminen on osa kunnan strategista suunnittelua. Avustusta voidaan myöntää alueen hiilineutraalisuuden edistämiseen, yhteisöllisyyttä ja elinvoimaa vahvistavien tilojen ja toimintojen suunnitteluun, kehittämiseen ja toteuttamiseen sekä kehittämisen koordinointiin, täydennys-, lisä ja korjausrakentamisen edellytysten parantamiseen sekä ympäristön viihtyisyyden, laadun, toimivuuden, turvallisuuden, esteettömyyden ja viheralueiden parantamiseen kohdistuviin investointeihin. Avustusta voidaan myöntää myös tutkimuslaitoksille ohjelman tavoitteiden toteutumista tai edellä mainittujen hankkeiden toteutumista edistävään tutkimukseen. Lisäksi ympäristöministeriö voi käyttää 200 000 euroa vuodessa ohjelman toteuttamista tukevaan viestintään. Avustuksen määrä voi olla enintään 35 % hankkeen kustannuksista. Tutkimus- ja selvityshankkeissa avustus voi olla 80 %. Annettavista avustuksista saa tehdä ehdollisia ennakkopäätöksiä vuonna 2022 myönnettävistä avustuksista siten, että vuodesta 2021 lukien avustusten ja ehdollisten ennakkopäätösten yhteismäärä on enintään 16 000 000 euroa. Avustettavan hankkeen kustannukset hyväksyy ja avustuksen myöntää Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus.

Vuonna 2021 saa valtion asuntorahaston varoista valtionavustuslain (688/2001) nojalla myöntää asuinrakennuksille avustuksia energiätehokkuuden parantamiseen sekä älykkääseen ja joustavaan energiakulutukseen tähtääviin toimenpiteisiin yhteensä enintään 40 000 000 euroa siten, kuin energiätehokkuusavustuksista annettavalla asetuksella säädetään. Avustuksen myöntää Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus.

Vuonna 2021 saa valtion asuntorahaston varoista valtionavustuslain (688/2001) nojalla myöntää käyttötarkoituksen muutosavustuksia yhteensä enintään 1 000 000 euroa kasvaville kaupunkiseuduille toimisto- ja teollisuusrakennusten muuttamiseksi vuokra-asuntokäyttöön. Avustuksen määrä on enintään 10 % hyväksytyistä muutoskustannuksista. Asuntoja on käytettävä vuokra-asuntoina vähintään 5 vuotta. Jos avustus myönnetään vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalainojen korkotuesta annetun lain (604/2001) mukaisella vuokra-asumisen perusparannuslainalla lainoitettaviin kohteisiin, avustuksen määrä on enintään 20 % hyväksytyistä muutoskustannuksista. Avustuksen myöntää Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus.

Vuonna 2021 saa valtion asuntorahaston varoista myöntää asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuksista annetun lain (1087/2016) mukaisia avustuksia yhteensä enintään 27 600 000 euroa.

Valtion asuntorahaston varoista saa valtionavustuslain (688/2001) nojalla myöntää hankekohtaisia avustuksia yhteensä enintään 10 000 000 euroa arava- ja korkotukivuokra-asuntojen kunnostamiseen ikääntyneille sopivaksi väestöltään vähenevillä alueilla. Avustuksesta annetaan valtionavustuslain nojalla valtioneuvoston asetus.

Tutkimus- ja kehittämistoiminta

Vuonna 2021 Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus saa käyttää Valtion asuntorahaston varoista enintään 700 000 euroa asumisen kehittämistoiminnan rahoittamiseen ympäristöministeriön vahvistaman käyttösuunnitelman mukaisesti.

64. Avustukset rakennusperinnön hoitoon (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) avustuksiin yksityisille omistajille, kunnille, kuntayhtymille ja rakennusperinnön hoitoa edistäville yhteisöille kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden ja niiden välittömän ympäristön kunnossapitoon, suojeluun ja parantamiseen
- 2) rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) 13 §:n nojalla suoritettaviin korvauksiin ja suojelun toteuttamisesta valtiolle aiheutuviin menoihin
- 3) maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 57 §:n 3 momentin mukaisesti avustuksiin kunnille
- 4) viranomaisen rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) 17 §:n nojalla teettämien välttämättömien kunnostus- ja ennalleen saattamistöiden kustannuksiin.

Avustusta rakennusperinnön hoitoon saa myöntää enintään 50 % toimenpiteiden kustannuksista.

Pääluokka 36

VALTIONVELAN KOROT

01. Valtionvelan korko

90. Valtionvelan korko (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 755 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionvelan korkojen, vanhentuneiden korkojen ja myös lyhytaikaisesta tilapäisrahoituksesta aiheutuvien korkojen sekä velkasalkun riskiaseman säätelämiseksi tehtyjen johdannaissopimusten menojen maksamiseen.

09. Muut menot valtionvelasta

20. Palkkiot ja muut menot valtionvelasta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 9 510 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtion lainanoton ja velanhallinnan valmistelusta, lainojen ottamisesta ja liikkeeseenlaskusta, lainojen takaisinmaksusta ja johdannaissopimuksista aiheutuvien menojen, asiantuntija- ym. palkkioiden sekä muiden lainanoton ja velanhallinnan toteuttamiseen liittyvien menojen maksamiseen
- 2) selvitys- ja maksujärjestelmien käyttökustannuksiin sekä lyhytaikaisen tilapäisrahoituksen hankkimisesta aiheutuvien menojen maksamiseen sekä tuotto-obligaatioiden liikkeeseenlaskuista aiheutuviin mainonta- ja markkinointikuluihin
- 3) Suomen rahoitustukiohjelmiin liittyvien vakuusjärjestelyiden hallinnointipalkkioihin.

1113/2020

Eduskunta on päättänyt, että nyt hyväksyttyä vuotta 2021 koskevaa talousarviota sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2021 alkaen.

Helsingissä 21.12.2020

Eduskunnan puolesta

puhemies Anu Vehviläinen

päsihteeri Maija-Leena Paavola